

CENSOR FORMANDSKABET FOR LÆRER UDDANNELSEN ÅRSBERETNING 2023

INDHOLDSFORTEGNELSE

3	Censorformandskabets arbejde i 2022-2023
10	Bachelorprojektet
14	Billedkunst
18	Biologi
21	Dansk
26	Engelsk
30	Fransk
33	Fysik-Kemi
36	Geografi
39	Historie
42	Håndværk og design
45	Idræt
49	Kristendomskundskab/religion
52	Lærerens grundfaglighed: Pædagogik og lærerfaglighed (PL)
55	Lærerens grundfaglighed: Kristendomskundskab, livsoplysning og medborgerskab (KLM)
58	Madkundskab
62	Matematik
65	Musik
68	Natur/teknologi
71	Praktik
75	Samfundsfag
78	Tysk
81	Censorformænd for fagene

CENSORFORMANDSKABETS ARBEJDE I 2022-2023

Benedikte Vilslev Petersen & Fie Høyrup

INDLEDNING

Årsberetningen indledes med en faktuel beskrivelse af censorkorpset for læreruddannelsens sammensætning og en kort redegørelse for censorformandskabets arbejde i perioden fra d. 1. september 2022 til d. 31. august 2023.

Året har båret præg af læreruddannelsens nye bekendtgørelse (BEK nr 374 af 29/03/2023), som trådte i kraft pr. august 2023 (LU23). Ud over de vanlige censorformandsopgaver, der vedrører årets prøver og eksaminer, har høring om LU23 og høring om nye studieordningstekster stået centralt. De enkelte censorformænd har desuden medvirket i udvikling og udarbejdelse af nye fagbeskrivelser i læreruddannelsens fag samt varetaget overflytning og opdeling af beskikkede censorer til uddannelsens reviderede fag.

En anden væsentlig opgave i censorformandskabet har handlet om Styrelsens udkast til ny censorbekendtgørelse, som netop har været i høring.

Efter beskrivelsen af hovedtemaer i årets arbejde følger censorformændenes beretninger fra årets censorrapporter med vurdering af uddannelsens faglige kvalitet og vilkårene for gennemførelse af eksamen. Gruppen af censorformænd består fortløbende af 21 valgte censorer; én for hvert af læreruddannelsens fag eller fagområder (LU13).

Censorkorpsets sammensætning

Antallet af beskikkede censorer er 1248 personer. Der er en mindre overvægt af eksterne censorer i korpset, som ifølge bekendtgørelsen skal være repræsenteret, men ikke som tidligere skal udgøre en bestemt procentdel. Censorformandskabet forsøger vedvarende at få flere interne censorer i censorkorpset. En opgørelse efter sidste beskikkelsesrunde viste, at ca. 240 fastansatte læreruddannere ved landets største professionshøjskoler ikke havde søgt beskikkelse som censor ved læreruddannelsen. Der har tidligere i læreruddannelsen været tradition for, at censurop-

gaven var en naturlig del af lektor- eller adjunkt opgaven, men sådan er ikke i dag. Én forklaring kan være, at nogle undervisere i dag primært - eller kun - har forskningsopgaver, og dermed ikke finder det relevant at søge beskikkelse som censor. En anden forklaring kan være oplevelsen af tidspres, hvorfor det ikke synes muligt også at fungere som censor i uddannelsen. Censorformandskabet vil fortsat have fokus på temaet, herunder undersøge årsagerne til at interne censorer ikke søger beskikkelse med henblik på at pege på muligheder for at få flere med.

Forholdet mellem interne og eksterne censorer:

Interne censorer	584 (46,8%)
Eksterne censorer	664 (53,2%)

Censorkorpset består aktuelt af en mindre overvægt af kvinder. Dette har nødvendiggjort en dispensation for ligelig fordeling af kvinder og mænd. Censorformandskabet vil under den igangværende efterbeskikkelsesrunde, som følge af LU 23, have opmærksomhed på den kønsmæssige balance.

Forholdet mellem kvinder og mænd:

Kvinder	698 (55,9%)
Mænd	550 (44,1%)

Som det ses af tabellen nedenfor, er hovedparten af censorerne i aldersgruppen 40-69 år. Censorformandskabet ser gerne flere beskikkede censorer i aldersgrupperne under 39 år, som aktuelt udgør 10%, og vil have fokus på rekruttering af yngre adjunker og lektorer på uddannelsesinstitutionerne.

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	6	123	342	400	294	83	1248
%	0,5%	9,9%	27,4%	32,1%	23,6	6,7%	100,0%

Censorformandskabets arbejde i studieåret 2022-2023

Censorformandskabet for læreruddannelsen vil gerne takke for godt samarbejde med Uddannelses- og Forskningsstyrelsen (UFS), Læreruddannelsens Ledernetværk (LLN), Censorsekretariatet, alle beskikkede censorer samt øvrige censorformandskaber for professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser. Formandskabet afholder løbende møder efter et fastlagt mønster med alle samarbejdspartnere.

Ny bekendtgørelse for læreruddannelsen (LU23)

Årets arbejde har i vid udstrækning været tematiseret af LU23. Censorformandskabet har været repræsenteret med formand og næstformand i Dialoggruppen for Udviklingsgruppen for revision af læreruddannelsen. Desuden har censorformandskabet medvirket til udvikling af fagbeskrivelser i læreruddannelsens fag i samarbejde med repræsentanter fra hhv. fagenes nationale faggrupper, universiteter og undervisningsministeriet. Se bekendtgørelsens bilag 1 og 2 (BEK nr 374 af 29/03/2023).

Aktuelt deltager censorformandskabet med formand og censorformanden for dansk i det nyetablerede Forum for læreruddannelsen under Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, som pt. har afholdt sine første to møder.

Forummet har til opgave at: (...) *danne ramme om et langsigtet og fagligt samarbejde med det formål at følge og understøtte læreruddannelsens udvikling, og at sikre de bedste forudsætninger for en vellykket ny læreruddannelse.*

Forumets arbejde vil overordnet bestå af følgende tre opgaver:

1. Følge og understøtte læreruddannelsens udvikling, 2. Kommentere ændringer i fællesdelen af studieordningen for læreruddannelsen og 3. Udtale sig om læreruddannelsens status og udviklingsbehov. (Kommissorium for Forum for læreruddannelsen).

Forum for læreruddannelsen er forankret i Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, og består af repræsentanter fra Uddannelses- og Forskningsministeriet, kommunernes Landsforening, Danmarks Lærerforening, Lærerstuderendes Landskreds, Danske Professionshøjskoler (herunder Læreruddannelsens Ledernetværk), DM, Censorformandskabet for læreruddannelsen, Børne- og Undervisningsministeriet, Skoleledereforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, Danske Skoleelever, Danske Universiteter, Dansk Friskoleforening, Frie Skolers Lærerforening og Danmarks Private Skoler.

Censorformandskabet er desuden i efteråret 2023 inviteret til møde med LLN om drøftelse af prøver og eksamen i LU23 herunder udfordringer med AI og Chat GPT, som også formandskabet i særlig grad har opmærksomhed på.

Høringer

Tre afgørende formelle dokumenter for læreruddannelsen og censorvirksomhed har været i høring i studieåret 2022-2023: Bekendtgørelsen om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen, bekendtgørelsen om censorkorps og censorvirksomhed på de videregående uddannelser samt læreruddannelsens studieordning; fællesdel 2023.

Censorformandskabet har i den forbindelse afgivet tre høringssvar, som indeholder positive tilbagemeldinger, men dokumenterne har også givet anledning til kritiske bemærkninger.

Specifikt har uddannelsens eksamensbeskrivelser i studieordningens fællesdel givet anledning til bekymring for nogle af fagenes eksamens- og prøveformer, men også til en kritik af processen knyttet til udarbejdelsen af eksamensbeskrivelserne. Censorformandskabet har på møderne med uddannelsesinstitutionerne i 2022-2024 stillet sig til rådighed for dialog og sparring, men er først formelt blevet inddraget som høringspart. Arbejdet med studieordningens fællesdel skulle herefter gå stærkt på uddannelsesinstitutionerne, hvorfor tiden til kritisk-konstruktivt at være i dialog om eksamensbeskrivelserne syntes passeret.

To uddannelsesinstitutioner har sendt deres lokale studieordning i høring ved censorformandskabet, der ifølge censorbekendtgørelsens §21 som led i kvalitetssikringen af uddannelserne skal *'besvare høringer om uddannelsernes bekendtgørelser og studieordninger og væsentlige ændringer heri'* (BEK nr 458 af 19/04/2022). Dette er desværre ikke længere normal praksis. Censorformandskabet stiller sig dog gerne til rådighed for høringsarbejdet, og finder det væsentligt i forhold til de studerendes retssikkerhed at samarbejde med de enkelte uddannelsesinstitutioner om lokale, formelle dokumenter vedr. eksamen. Censorformandskabet opfordrer alle uddannelsesinstitutioner til at sende lokale studieordninger i høring.

Efterbeskikkelse

Censorformandskabet har i samarbejde med censorsekretariatet overflyttet samtlige beskikkede censorer til LU23. Det pædagogiske fagområde kaldes i LU23 for 'Grundfaglighed' og er anderledes opdelt end tidligere. Censorkorpset i 'Pædagogik og lærerfaglighed' (LU13) blev derfor i foråret 2023 delt i overensstemmelse med de nye betegnelser: 'Pædagogik og almen didaktik' samt 'Pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik'.

I forhold til uddannelsens nye fag 'Specialpædagogik', 'Dansk som andetsprog' og 'Professionsprøven' igangsættes efterbeskikkelse i studieåret 2023-2024. Censorformandskabet åbner ved samme lejlighed for efterbeskikkelse i øvrige udvalgte fag i uddannelsen.

Censormøder

I efteråret 2022 afholdt Censorformandskabet censormøder i alle fag. Møderne blev afholdt som onlinemøder med det formål at give så mange censorer som muligt en chance for at deltage.

Vi forventer at arrangere censormøder igen næste år med henblik på LU23 og vil have fokus på, hvorledes censorerne bliver opkvalificeret i henhold til intentionerne i LU23.

Allokering

De nye procedurer for bestilling af censorer, hvor blandt andet studiecheferne på uddannelsesinstitutionerne er blevet inddraget, har vist sig at være velfungerende. Således har der fra begyndelsen af 2023 været et løbende flow af bestillinger af censorer og dermed langt færre allokeringsproblemer.

Censorformandskabet er dog opmærksom på, at bestilling i meget god tid vanskelig gør muligheden for, at interne censorer kan lade sig allokere. De ved ofte først sent på semestret, hvornår de skal eksaminere egne hold.

Censorformandskabet tilslutter sig Uddannelses- og Forskningsstyrelsens ønske om færre dispensationer fra regler om censur, og har i år kun søgt dispensation i et enkelt tilfælde.

Censorsammenslutning

I forlængelse af mødet med Uddannelses- og Forskningsstyrelsen i efteråret 2022, hvor Styrelsen udtrykte stor tilfredshed med, at universitetsuddannelsernes censorformandskaber havde oprettet en 'Censorforening', har censorformandskaberne ved Erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne forsøgt sig med en lignende organisering. Hvorvidt, en sådan organisering bliver realiseret, beror på afgørelsen om støtte hertil i den kommende censorbekendtgørelse.

ÅRSBERETNING 2022-2023

Årsberetningen samler op på særlige forhold, der har betydning for læreruddannelsens faglige kvalitet, som de viser sig ved uddannelsens eksterne prøver. Beretningen er baseret på censorernes samlede afrapportering samt på censorsekretariatets indsamling af øvrige data fra de gennemførte eksamener. I censorformændenes årsberetninger er der samlet værdifuld viden om fag og fagområder i uddannelsen og om vilkår ved uddannelsesinstitutionernes gennemførelse af eksamener.

Ifølge Censorbekendtgørelsen af 2022 skal censorformandskabet som led i kvalitetssikringen af uddannelsen bl.a. afgive en årlig beretning på baggrund af censorernes eksamensrapporter. Det er desuden censorformandskabets opgave at rådgive både uddannelsesinstitutionerne og Uddannelses- og Forskningsstyrelsen på grundlag af censorrapporterne; jf. BEK nr 458 af 19/04/2022, § 21, stk. 2 og 3 hvor det fremgår, at censorformandskabets opgave bl.a. er at:

- 2) *rådgive uddannelsesinstitutionerne og Uddannelses- og Forskningsstyrelsen på grundlag af censorrapporter, jf. § 19, nr. 3, om uddannelsernes kvalitet og hensigtsmæssighed i forhold til arbejdsmarkedet og i forhold til videre uddannelsesforløb,*
- 3) *afgive en årlig beretning til uddannelsesinstitutionerne på baggrund af censorernes rapporter, jf. § 19, nr. 3, der indgår i grundlaget for evalueringer af uddannelsen eller faget*

Metodiske betragtninger:

Årsberetningen nedenfor er baseret på censorernes rapporter. Endvidere indgår data om de gennemførte eksamener med henblik på fx fordeling af censur og forholdet mellem interne og eksterne censorer mv. Dette er supplerende data, som Censorsekretariatet har leveret til censorformandskabet.

Censorrapporterne indgår i årsberetningen i form af både kvantitative og kvalitative data. Censorrapporterne indeholder censorernes skriftlige tilbagemelding på spørgsmål fastlagt af censorformandskabet med udgangspunkt i Uddannelses- og Forskningsministeriets standardiserede forslag til censorspørgsmål for alle videregående uddannelser. Censorernes vurderinger består af kvantitative data, hvor censorerne bedømmer konkrete forhold ved prøven på en Likert-skala. Dertil kommer kvalitative data, hvor censorerne uddybende kommenterer de givne spørgsmål.

Via censorrapporternes kvantitative data får censorformandskabet et overordnet billede af, hvordan en række forhold ved prøven vurderes af censorerne.

Censorernes kvalitative svar giver mere detaljerede oplysninger om prøveforhold og faglig kvalitet ved læreruddannelsen. Ofte viser det sig, at fx bedømmelsen 'God' i den angivne skala kan dække over ret nuancerede scenarier fra 'alt er godt' over 'rigtig godt' til 'mindre godt'.

Den enkelte censorformand er ansvarlig for opsamlingen og analysen af de kvalitative data i sit fag. Et centralt anliggende er i den forbindelse at skabe sig et overblik over de samlede kvalitative data med henblik på at udpege særlige temaer til årsberetningen. Hvorvidt bestemte udsagn - eller grupper af udsagn - kommer til at udgøre et tema i årsberetningen for faget, er baseret på en vurdering af flere parametre herunder både udsagnenes væsentlighed og/eller hyppigheden, hvormed de optræder.

Censorformanden i faget udvælger opmærksomhedspunkter på baggrund af en helhedsvurdering af problemstillingernes relevans og omfang. Opmærksomhedspunkterne bliver videreformidlet til de rette instanser og kan danne grundlag for yderligere og mere systematiske undersøgelser.

Omfanget af eksamener og censorrapporter

I 2022-2023 har der i alt været 1699 eksamensbegivenheder, hvilket er færre end sidste studieår (1868). Det samlede antal af eksaminerede studerende er i år 20538. Antallet var sidste år 22807.

Antallet af indkomne censorrapporter er 1676, dvs. svarprocenten er 98,6.

Karakterstatistikker

For fjerde år i træk har censorformandskabet ikke mulighed for at vise karaktergennemsnit for årets prøver, da eksamensadministrationerne stadig ikke kan levere

valide data. Det udfordrer opgaven med at følge den faglige kvalitet i uddannelsen, at censorformandskabet i sin beretning ikke kan forholde sig til censorernes kommentarer til eventuelle forandringer i karaktergennemsnittet i de enkelte fag.

Allokeringsforhold

Af tabellen nedenfor fremgår det, at 55% af censorerne har haft mindst en allokering, mens 45% ikke har været allokeret i studieåret 2022-2023. At knap halvdelen af alle i censorkorpset ikke har været allokeret, er et tilbagevendende tema og derfor fremdeles et fokus i censorformandskabets løbende arbejde med at opretholde så aktivt og opdateret et censorkorps som muligt.

Allokeringer:

Uden allokeringer	556 (44,6%)
Med mindst en allokering	692 (55,4%)

Billedet af hvor mange af de allokerede censorer, der påtager sig en eller flere censuropgaver i løbet af eksamensperioden ses herunder. 7% af de allokerede har medvirket ved fem eller flere eksamener. Hovedparten af de allokerede censorer har haft en eller to allokeringer (hhv. 22% og 14%).

Allokeringer – antal og procent:

Allokeringer	Antal	%
0	556	44,2%
1	271	21,6%
2	181	14,4%
3	103	8,2%
4	51	4,1%
5+	87	6,9%
Ad hoc	8	0,6%
Total	1257	100,0%

Censorformandskabet har i de senere år været særligt opmærksomme på fordelingen mellem allokerede interne og eksterne censorer. Af tabellen nedenfor fremgår det, at der også i år har været flest eksterne allokerede censorer (63%). Selv om

censorkorpset består af en lille overvægt af eksterne censorer (se tidligere), der til dels kan forklare fordelingen, så er der et ønske fra censorformændene om, at flere interne censorer får mulighed for at påtage sig censuropgaver. Argumentationen for dette er, at interne censorer herved får del i den vidensdeling og faglige dialog, som censuropgaven giver mulighed for, og som kan medvirke til at udvikle og udbrede den faglige kvalitet i læreruddannelsen.

Interne/eksterne blandt de allokerede censorer:

Gruppe	Intern	Eksterne	Total
Antal	261	438	699
%	37,3%	62,7%	100,0%

Mere herom under afsnit om opmærksomhedspunkter.

Centrale opmærksomhedspunkter i fag og fagområder

Årets vigtigste opmærksomhedspunkter for uddannelsens fire grundelementer: 1) Lærerens grundfaglighed, 2) Undervisningsfag, 3) Praktik, 4) Bachelorprojekt ser ud som følger:

1. Lærerens grundfaglighed:

Hovedområde 1, Pædagogik og lærerfaglighed:

Stærkere faglig kvalitet, både i dybden og bredden, af hvert enkelt kompetenceområde efterlyses også i år af en række censorer.

Desuden er der behov for at stramme op på formalia for at sikre en ensartet behandling og retfærdig bedømmelse af de studerende. Nogle studerende mangler eksempelvis et beskrevet undervisningsforløb, hvorved de får problemer med at demonstrere almindidaktiske kompetencer. Censorformandskabet henstiller til, at det fremgår tydeligt i både den nationale og den lokale studieordning, hvilke krav, der stilles til prøverne.

Desuden skal det være tydeligt, hvorvidt der er givet dispensation for fx gruppestørrelse eller merit for et eller flere af prøvens kompetencemål.

Hovedområde 2, Kristendomskundskab, livsoplysning og medborgerskab: Der er fortsat behov for at styrke de studerendes skriftlighed gennem gode rammer for

vejledning, men for en del studerende handler det tilsyneladende også om udfordringer med helt basale færdigheder i forhold til retskrivning, litteratursøgning og akademisk arbejdsform.

2. Undervisningsfag:

Generelt er der meget positive tilbagemeldinger fra censorerne vedr. den faglige kvalitet ved prøverne. Dog er der censorer i flere undervisningsfag, der beretter om, at der i nogle tilfælde kan konstateres et bekymrende lavt fagfagligt niveau hos en mindre gruppe studerende. Nogle censorer skriver, at dette kan skyldes et faldende indgangsniveau til studiet, som kan være vanskeligt at løfte i den tid faget har til rådighed i uddannelsen. Dette nævnes i de praktisk-musiske fag musik og håndværk og design, hvor nogle studerende ifølge censorerne mangler grundlæggende håndværksmæssige færdigheder, som de tilsyneladende har haft svært ved at indhente under studiet. Men også i tyskfaget kommenterer enkelte censorer om studerendes manglende sprogfærdigheder, og censorer i natur/teknologi peger på svage naturfaglige forudsætninger blandt nogle studerende. Ressourcetildelingen til at læse skriftlige opgaver i dansk og engelsk, hvor der er tale om to delprøver, opleves af censorerne som værende utilstrækkelig. Censorerne finder det vanskeligt og utilfredsstillende i forhold til kvaliteten både at bedømme indhold og sprog inden for den korte tidsramme.

3. Praktik:

Samarbejdet mellem læreruddannelsen og skolen vurderes som et centralt sted i den studerendes uddannelse, hvor koblingen mellem teori, praksis, uddannelse og profession har mulighed for at finde sted. Dog er der fortsat udfordringer i forhold til praktiklærerens deltagelse ved eksamen. På den ene side beskrives praktiklærerens deltagelse som en afgørende forudsætning for, at eksamen reelt placerer sig i mødet mellem profession og uddannelse. På den anden side er nogle praktiklærere angiveligt usikre og tilbageholdende i forhold til eksamination og bedømmelse. Det understreger behovet for efteruddannelse af praktiklærere med sigte på professionsprøven.

4. Bachelorprojektet:

Bachelorprojektets faglige kvalitet og prøveform vurderes af censorerne generelt positivt. En del censorer er optagede af, hvilke indholdsområder, der vil blive vægtet i den nye lærerfaglige bacheloreksamen.

I skrivende stund er der ikke defineret eksplicitte mål for bachelorprojektet i den nationale studieordning, ligesom der heller ikke er formuleret specifikke indholdsmæssige krav til det skriftlige produkt på 25 sider ud over, at det skal være praksis-relevant, løsningsorienteret og inddrage forskningsbaseret litteratur. Der vil i den kommende periode være behov for at få beskrevet og præciseret bachelorprojektet nærmere, så det bliver klart, hvilke vurderingskriterier der skal ligge til grund for bachelorcensorernes arbejde i LU23.

Centrale opmærksomhedspunkter på tværs af fagene

Bedre balance mellem anvendelsen af interne og eksterne censorer:

Censorformændene i en lang række fag udtrykker bekymring over tendensen til, at der er langt færre interne censorer, der påtager sig censur sammenlignet med andelen af eksterne censorer og efterlyser en mere balanceret fordeling. To af formændene i censorformandskabet har undersøgt årsagerne til, at interne censorer siden 2017 har udgjort den mindste gruppe af allokerede censorer. En af hovedforklaringerne på dette er manglende tid blandt de institutionsansatte til at løse censuropgaven. Rapporten kan tilgås her: [Interne censorer ved læreruddannelsen og varetagelse af censur 2022](#).

Stor spredning i de studerendes præstationer:

Censorernes svar på spørgsmålet om den faglig kvalitet indikerer, at der er stor spredning i de studerendes præstationer både ved de enkelte eksamener i fag og fagområder og på de forskellige uddannelsessteder. Nogle censorer mener, at det i år er mere udtalt end tidligere. Karakterstatistikkerne kunne have medvirket til at belyse forskellene i de studerendes niveau.

Skriftlige prøver og prøvebesvarelser:

Der er en generel opmærksomhed på udfordringer med de skriftlige eksamener. Hjemmeeksamen, som indgår i nogle undervisningsfag, problematiseres i forhold til den manglende mulighed for at kontrollere for snyd, herunder brugen af plagiat og

anvendelsen hjælpemidler som oversættelsesprogrammer (i sprogfagene). AI og lignende hjælpemidler nødvendiggør øget fokus på, hvordan skriftlige præstationer kan og skal vurderes, og hvordan vi kan kvalitetssikre skriftlige produkter fremover.

Tydighed i forhold til eksamensændringer, vederlag og honorering:

Der er generelt ros til alle uddannelsesinstitutioner i forhold til praktiske forhold knyttet til censoropgaven.

Dog melder enkelte censorers om problematiske praktiske oplevelser. Derfor opfordrer censorformandskabet alle uddannelsesinstitutioner til med størst mulig tydelighed at informere censor om eventuelle eksamensændringer eller givne dispensationer samt om, hvordan censor skal forholde sig før og efter eksamen med hensyn til fx hotelophold, transport og vederlagsopgørelser.

Censorhonorar:

Også i år bemærker flere censorer, at tidsrammen til at gennemlæse og vurdere skriftlige eksamensopgaver er for snæver. Dette gælder på tværs af fagene, men i særlig grad for sprogfagene, som nævnt ovenfor.

På de kommende sider bringer vi censorformændenes opsamling og analyse af censorrapporterne fra de enkelte fag og fagområder i læreruddannelsen.

BACHELORPROJEKTET

Fie Høyrup

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Bachelorprojektets censorkorps består samlet set af 971 censorer, der er knyttet til et eller flere fag eller fagområder under bachelorprojektet. Af de 971 er 516 censorer institutionsansatte (interne), og 455 censorer er aftarere (eksterne).

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	91 (35,0%)
Eksterne censorer	169 (65,0%)

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

For perioden fra d. 1. maj til d. 30. juni 2023.

Interne censorer	65 (35,5%)
Eksterne censorer	118 (64,5%)

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

For perioden fra d. 1. august til d. 31. august 2023.

Interne censorer	8 (18,6%)
Eksterne censorer	35 (81,4%)

Af ovenstående tabeller ses det, at andelen af eksterne censorer udgør 65% i den samlede prøveperiode, mens andelen af interne censorer (dvs. institutionsansatte) udgør 35%. Ved omprøverne i august måned 2023 falder andelen af interne censorer til 18,6%, mens andelen af eksterne censorer er på 81,4%. Dette tyder på, at august er en måned med megen aktivitet på uddannelserne i forbindelse med studiestart og i år måske også særligt med implementering af ny læreruddannelse (LU 23), hvorfor det har været vanskeligt for institutionsansatte at tage ud som censorer her.

ÅRETS PRØVER

Der har i perioden fra d. 1. september 2022 til den 31. august 2023 været afholdt 398 prøver i bachelorprojektet. I alt 2360 bachelorstuderende har været til prøve. Det er færre end året før, hvor 2618 studerende var til prøve i bachelorprojektet.

Nedenstående tabel viser antallet af prøver, der har været i hvert fag eller fagområde i bachelorprojektet samt antallet af studerende ved prøverne.

Bachelorprøver fordelt på censorernes kvalifikationer:

fag/fagområde	Antal prøver	Antal studerende
Billedkunst	14	39
Biologi	15	69
Dansk	63	507
Engelsk	29	183
Fransk	1	6
Fysik/kemi	14	42
Geografi	7	15
Historie	36	244
Håndværk og design	12	32
Idræt	33	265
Kristendomskundskab/religion	18	105
KLM*	1	2
Madkundskab	14	54
Matematik	32	198
Musik	13	47
Natur/teknologi	11	31
Pædagogik og lærerfaglighed	49	339
Samfundsfag	19	107
Tysk	14	51
Undervisning af tosprogede	3	24

KLM* = Kristendomskundskab, livsoplysning og medborgerskab (KLM)

Af tabellen fremgår det, at dansk er det største fag med hensyn til bachelorstuderende (507 studerende) efterfulgt af pædagogik og lærerfaglighed (339 studerende). Herefter følger fagene idræt (265), historie (244 studerende) og matematik (198 studerende).

Der er indkommet 388 rapporter fra censorerne. Mange censorer har givet sig tid til også at svare på de kvalitative spørgsmål, så der foreligger et solidt datamateriale for prøveperiodens bachelorprøver.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

Hovedparten af censorerne svarer, at de 'I meget høj grad' er tilfredse med prøveforløbet i forhold til de formelle rammer.

En censor skriver: *'God mulighed for at prøve de studerendes viden og evne til at håndtere en selvvalgt faglig problemstilling.'*

Endvidere bevirker prøveformen, at der sker en sammentænkning af lærerfaglighed, praksis på et mere teoretisk grundlag: *'Prøveforløbet afspejler refleksioner omkring praksisfelt med kobling af teori og praksis.'*

Mange censorer fremhæver, at kombinationen af et skriftligt produkt og en mundtlig fremlæggelse sikrer, at den studerende kan indfri bachelorprojektets kompetencemål. Størstedelen af censorerne finder således, at prøveformen (mundtlig prøve kombineret med skriftlig besvarelse på 25 sider) understøtter udprøvningen af de pågældende kompetencemål – hele 91,4% svarer, at prøveformen 'I høj grad' eller 'I meget høj grad' fungerer ift. formålet.

En censor bemærker: *'Både i det skriftlige og det mundtlige var prøveformen god i forhold til udprøvning af kompetencemålene.'*

En censor peger på, at netop kombinationen af et større skriftligt produkt og en mundtlig eksamen tilsammen styrker bedømmelsen: *'Kombinationen af skriftlig bacheloropgave og mundtlig fremlæggelse med faglig dialog giver samlet set en god mulighed for at vurdere opfyldelse af kompetencemål. Samlet set viser bacheloreksamens i hvor høj grad den studerende kan få lærerfaglighed både i forhold til formidling, relationskompetence, didaktik og faget og akademisk arbejdsmetode til at indgå i en syntese.'*

En censor understreger, at det er den studerendes evne til at undersøge skolens praksis og demonstrere akademisk arbejdsmåde, snarere end det er den studerendes evne til at undervise, der er i fokus, når der foretages en bedømmelse af bachelorprojektet: *'Under prøven vurderes om den studerende kan fremstille en akademisk opgave med udgangspunkt i en konkret lærerfaglig problemstilling med indsamling*

af empirisk materiale og inddragelse af forskningsbaseret litteratur. Vi skal altså ikke vurdere den studerendes evner til undervisning, men vurdere den akademiske disciplin i forhold til en lærerfaglig problemstilling. Prøveformen lever derfor op til det der skal vurderes.'

Samarbejdet om prøven

Hovedparten af bachelorcensorerne (92,5%) finder, at samarbejdet har været 'Fortrinligt' (70,1%) eller 'Godt' (22,4%).

Der er mange rosende ord til censorsekretariatet, til uddannelsernes administrationer og til eksaminatorerne.

En censor skriver: 'Der manglede ingen informationer overhovedet. Jeg er meget tilfreds med den behandling og det samarbejde jeg har oplevet i forhold til denne eksamen.'

En anden censor noterer sig: 'Yderst god information om det praktiske op til, og efter eksamen. God dialog og samtale før - og efter eksamen. Fin fordeling af "roller" under eksamen.'

Faglig kvalitet

84% af censorer vurderer, at den faglige kvalitet ved bachelorprojektet er 'Fortrinlig' eller 'God'. En censor peger på bachelorprojektets relevans for praksis og peger på, at bachelorprojektet har et udviklingsperspektiv på praksis som noget helt særligt: 'Jeg mener at Bachelorprojektet er endog meget relevant for professionsuddannelsen til lærer. Det er det eneste sted i uddannelsen, den professionelle udvikling er i fokus og udvikles.'

En anden censor fremhæver praksisforankringen i bachelorprojektet som en kvalitet: 'Vurderer det meget positivt, at der er så stor praksisforankring i bachelorprojekterne.'

Der er dog også kritiske bemærkninger til den faglige kvalitet; særligt hvad angår de studerendes evne til at anvende forskningslitteratur og videnskabelig metode i eget arbejde.

En censor efterlyser et større fokus i uddannelsen på at indføre de studerende i disciplinen: 'Det er uklart, hvordan de studerende skal demonstrere viden om forsknings-, udviklings- og feltarbejdsmetoder og anvende videnskabelige metoder i eget arbejde, når de tydeligvis ikke er skolet i det.'

I det følgende citat peger censor på udfordringen med at få de studerende til at læse primær litteratur: 'Opgaverne er generelt gode, men det kniber for de studerende at benytte den primære forskningslitteratur. De anvender for ofte andre forfatteres bearbejdning af den primære litteratur. Vygotskys teori om den nærmeste udviklingszone fremstilles ved hjælp af andre forfatteres anvendelse, selvom Vygotsky fremhæves. De studerende gør sig kloge på Vygotskys vegne uden at have læst en linje om hans værker.'

En anden censor efterlyser en højere grad af kritisk forholden sig til forskning: 'Jeg savner generelt, at de studerende i højere grad kan forholde sig kritisk til det undersøgelsesgrundlag - herunder teorigrundlag - som de baserer deres viden på. Flere opgaver overtager helt ukritisk de forskningsbidrag, som de støtter sig til uden diskussion, uden nogen indvendinger. Der er ofte tale om populære "koncepter", som blot parafraseres af de studerende.'

Endvidere er der censorer, der mener, at der er en tendens til, at fagdidaktiske perspektiver hos en del studerende forskyder sig i forhold til mere almen pædagogisk teori. Tilsvarende kan de studerende tilsyneladende have svært ved at omsætte almen teori til konkrete eksempler på praksis i undervisningsfagene.

En censor problematiserer dette: 'Fagområdets niveau er højt, når det gælder de studerendes fremstilling og forståelse af almen pædagogisk teori og praksis. Det kan for de studerende være svært ved kombinere denne almene teori og praksis med fagfaglig teori og praksis. Når det gælder historiedidaktisk teori, har denne en tendens til at forblive på et megakognitivt niveau og bliver ikke relateret til mere konkrete refleksioner omkring en undervisningspraksis.'

Der efterlyses således fra nogle censorer et større fokus på fagdidaktikken i bachelorprojektet: 'Hvad jeg kan ønske mig, er en revitalisering af det fagfaglige element, som oftest er mere eller mindre udblændet til fordel for metodiske, didaktiske og videnskabsteoretiske overvejelser. Det er helt klart en følge af de gældende bestemmelser for bachelorprojektet og kan derfor ikke kritiseres i og for sig.'

Opmærksomhedspunkter

Nogle censorer undrer sig over, at de kan komme ud for at skulle censurere i fagområder, som de ikke oplever sig kompetente til at varetage censur i, og som de heller

ikke aktivt har søgt censoropgaver i. I praksis sker der det, at censorerne søger om og allokeres til en konkret bachelorprøve i et undervisningsfag. Men når prøven går i gang, viser det sig, at flere af bachelorprojekterne ikke inddrager det pågældende fag til stor frustration for censorerne.

En censor bemærker f.eks.: *'Engelskfaget var kun fremherskende i halvdelen af eksaminationerne. De andre fokuserede på pædagogiske områder.'*

Det tyder på, at institutionerne skal rette opmærksomhed mod denne udfordring ved prøvebestilling.

Spørgsmålet om, hvad vil blive vægtes i det nye bachelorprojekt, optager en del censorer, og flere spørger til, hvordan bachelorprojektet vil blive udfoldet i LU23.

Her følger bemærkninger fra et par censorer: *'Handler det om fag eller empirisk undersøgelse? - det bliver spændende om lu23s bachelorprojekt/opgave (?) bliver skarpere.'*

I det følgende citat fremhæver censor, at det praksisrettede bør vægtes højt: *'Det bliver interessant at se hvordan man vil håndtere BA-projektet i den nye LU. Det vil efter min mening være formålstjenstligt med et endnu mere praksisrettet projekt, hvor der er mere fokus på de studerendes erfaringer fra praksis og mindre på fx fænomnologi, den hermeneutiske cirkel osv. De er helt klart i deres diskussion af egne erfaringer fra praksis sammenstillet med deres viden fra uddannelsen at de står stærkest i den mundtlige prøve, og det aspekt kan synes at mangle i den skriftlige opgave.'* Som bachelorprojektet i LU23 er beskrevet i skrivende stund i den nationale studieordningstekst, er der ikke defineret eksplicite mål for bachelorprojektet, ligesom der heller ikke er formuleret specifikke indholdsmæssige krav til det skriftlige produkt på 25 sider ud over, at det skal være praksisrelevant, løsningsorienteret og inddrage forskningsbaseret litteratur. Der vil i den kommende periode være behov for at få beskrevet og præciseret bachelorprojektet nærmere, så det bliver mere klart, hvilke vurderingskriterier der skal ligge til grund for censorernes arbejde i LU23.

En af de store udfordringer ved skriftlige prøver fremover vil være anvendelsen af AI i opgavebesvarelser. Det vil i den sammenhæng være relevant at have fokus på, hvilke forhold der kan medvirke til at fremtidssikre bachelorprojektets skriftlige del; dens analyse, diskussioner etc.

BILLEDKUNST

Kirsten Bak Andersen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset i faget billedkunst er på 34 beskikkede censorer. Der er stadigvæk udfordringer ved nogle prøver at finde beskikkede censorer, så der bliver i efteråret 2023 åbnet for efterbeskikkelse – gerne adjunker fra læreruddannelsen.

Det er meget få interne censorer, der påtager sig censoropgaver - kun fire - og de fire har taget flere prøver. Det er tilsyneladende vanskeligt for de interne censorer at få lov til at påtage sig censorarbejdsopgaver. Mange eksterne censorer har været gode til at tage de opgaver, der blev udbudt i år, men desværre måtte prøvehold opdeles til flere prøver og med forskellige censorer. En underviser mødte således fire forskellige censorer i løbet af en uge med et billedkunsthold.

Der er generelt set mange positive tilkendegivelser i censorrapporterne og især ros til samarbejdet om prøverne og den faglige kvalitet. Der er også generelt set enighed om hvilke områder ved prøverne, der kan kvalificeres yderligere.

Beskikkede censorer: 34

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	18 (52,9%)
Med mindst en allokering	16 (47,1%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	17 (50,0%)
Eksterne censorer	17 (50,0%)

Allokeringer – antal og procent:

For perioden fra d. 1. maj til d. 30. juni 2023.

Allokeringer	Antal	%
0	23	62,2%
1	5	13,5%
2	4	10,8%
3	2	5,4%
4	1	2,7%
5+	0	0,0%
Ad hoc	2	5,4%
Total	37	100,0%

Allokeringer – antal og procent:

For perioden fra d. 1. august til d. 31. august 2023.

Allokeringer	Antal	%
0	32	91,4%
1	3	8,6%
2	0	0,0%
3	0	0,0%
4	0	0,0%
5+	0	0,0%
Ad hoc	0	0,0%
Total	35	100,0%

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	27 (79,4%)
Mænd	7 (20,6%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	11	9	10	2	34
%	5,9%	32,4%	26,5%	29,4%	5,9%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 38

Antal censorrapporter: 37

Besvarelsesprocent: 97,4

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	4 (22,2%)
Eksterne censorer	14 (77,8%)

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

I nuværende læreruddannelse er der afsat en time til vejledning i relation til prøven, men i LU23 vil prøvevejledningen i højere grad indgå i den daglige undervisning, der hvor der er behov for det.

En censor skriver som *en opfordring, at det vil være kvalificerende, hvis der bruges mere tid på de studerendes projekter med mere vejledning undervejs, så de studerende i højere grad kan støttes i for eksempel egen billedfaglige udvikling.*

Der er stadigvæk problemer med, at studerende afleverer for lange skriftlige produkter til prøven, hvor det kan betyde, at en studerende bliver nægtet adgang til prøven.

En censor skriver: *'Prøven overholdt de formelle rammer. Dog måtte jeg som censor påpege, at en synopsis overskred grænsen på 13000 tegn med mere end 500 tegn. Indsigelsen gav jeg 14 dage før prøvens afholdelse og konsekvensen blev derfor, at den studerende ikke blev indstillet til prøven.*

Det er vigtigt, at de studerende kender konsekvensen af overskridelse af max antal tegn for en opgave. Der er mulighed for at sætte mere ind i bilag, men det vigtigste er, at den studerende har et klart sigte med problemstilling, emne, temaer og diverse praksiserfaringer - i relation til udstilling og mundtlig dialog.'

Flere censorer roser prøvelokalernes indretning, og dermed de rammer prøven foregår i.

En censor beskriver det sådan: *'Der var sat borde op og god plads i udstillingerne. Det fungerede rigtig godt, at vi sad ud for hver udstilling og kunne tale direkte ind i dem.'*

Der er generelt set overensstemmelse mellem prøvens indhold og den tid, der er afsat til prøven.

En censor for eksempel skriver: *'Der er tid nok til, at de studerende kan vise både analoge billedprodukter og digitale (herunder også eksperimenterende videoprodukter).'*

Samarbejdet om prøven

De fleste censorer beretter om et godt samarbejde og meget fin kommunikation om prøverne.

En censor skriver: *'Samarbejdet har fungeret fint. Jeg er blevet hørt som censor. Det er altid vigtigt, at man ved hver prøve laver en forventningsafstemning og aftaler forløbet, også selv om der formelt findes lov om censors rolle ved prøven. Sådan at prøven afvikles så godt som muligt og med hensyn til de studerende, der er til prøve.'*

Der er meget forskel på, hvordan det gribes an hos eksamensadministrationerne angående allokeringssmail, udlevering af skemaer til afregning, udbetaling af censorløn og forplejning/forplejningsmuligheder.

En censor skriver: *'I allokeringssmailen var angivet en eksaminator som dog blev ændret lidt senere til en anden eksaminator. Det viste sig, at eksaminator stort set ikke kendte de studerende, men trods det fungerede samarbejdet omkring prøven fint.'*

En anden censor skriver: *'Nogle udfordringer med at få kaffe, vand, mad billetter, var tilsyneladende glemt fra administrationen.'*

Faglig kvalitet

Generelt set er der stor ros angående den faglige kvalitet i læreruddannelsens fag billedkunst, men der er også censorer, der udtrykker bekymring i censorrapporterne:

Jeg har en vis bekymring for den faglige kvalitet, generelt set. Nogle studerende kører selvfølgelig bare derudad, mens andre har svært ved at forbinde de teoretiske aspekter med de mere fagfaglige tilgange.

Der kunne ønskes en stærkere tilknytning til billedkunstfaglig viden. De studerende havde i meget høj grad fokus på almenpædagogiske teorier frem for eksplicit viden om billedkunstfaglige teorier i tilknytning til deres projekter.

Savner dog hos de fleste studerende, at de bruger faglige kilder på højere niveau end hjemmesider og EMU-pixi dokumenter.

Der er tilsyneladende en tendens til, at billedkunstholdene især har to typer studerende, dem der klarer sig rigtig godt og dem der ikke klarer sig specielt godt. Midtergruppen er ikke så stor.

En censor beskriver niveaudelingen sådan: 'Tydeligt ved prøven, hvem der har fordybet sig i faget, hvem der ikke har, hvilket bliver tydeligt ved karaktergivning.'

En anden censor skriver: 'Ud fra de bedømte studerende, så kan man se at spændet mellem de bedst vurderede til de dårligst vurderede var meget stor. Hos de højst vurderede var det tydeligt, at faget var undersøgt grundigt og til bunds, og at der var klare referencer til undervisningen.'

Nogle censorer efterlyser mere fagteoretisk indsigt og historisk kontekstualisering hos de studerende.

En censor udtrykker det sådan: *'Jeg savner - herudover - lidt historisk og kulturel nysgerrighed for de kontekster den visuelle kultur indgår i, f.eks. hvad skete der i Danmark og verden i guldalderen, hvad kan nøgenhed betyde, hvordan kan man vurdere billeders kvalitet?'*

Endelig er der opfordringer fra censorer til, at praktikbesøg og indsigt i skolens dagligdag i faget billedkunst styrkes.

En censor skriver: *'Det virker som om mange studerende kunne have gavn af mere undervisning og praktik, for at nå frem til at kunne navigere i faget på et fagligt kvalificeret niveau.'*

Opmærksomhedspunkter

Der er generelt set bekymring angående de studerendes teoriniveau både angående fagdidaktik, billedteori og visuel kultur. Opfordringen fra censorformanden er, at søgning efter rette kilder i højere grad øves og kvalificeres, samt at relation mellem teori, praksisfaglighed og praktik i højere grad bliver emne for den ugentlige undervisning i faget billedkunst på læreruddannelsen. Censorer udtrykker bekymring om, at de studerende eksperimenterer og afprøver for lidt i deres afsluttende projekter.

Den kompetence er skrevet frem i LU23 i billedkunst.

Mange censorer roser prøvens helhed og kombination af skriftlig tekst, udstilling, portfolio og samtale om det udvalgte. Det vil være vigtigt, at disse gode erfaringer viderebringes til de kommende prøver i faget billedkunst.

Eksamen i billedkunst LU23 er blevet justeret og blandt andet tilført en obligatorisk anvendelse af portfolio fra undervisning samt fremstilling af et billedfagligt relevant læremiddel. Der er desuden tænkt nogle nye frihedsgrader ind angående valg af eksamensprojektets karakter.

Flere censorer giver i censorrapporterne udtryk for, at de studerendes karakterer ligger enten nederst eller helt i toppen af karakterskalaen. Måske LU23 og de nye fag- og prøvebeskrivelser kan medvirke til en kvalificering af de studerendes studieaktivitet, fordybelse i fag og praktik samt afsluttende prøve.

Evt. andre forhold

Det vil kvalificere prøverne og fagets udvikling generelt set, hvis flere interne censorer tager censoropgaver og gennem dette arbejde og erfaring ser, diskuterer og reflekterer med kollegaer om mange forskellige studerendes resultater fra arbejde i og med faget billedkunst.

BIOLOGI

Frank Jensen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Der er 36 personer i censorkorpset for biologi. Fordelingen er på en lille overvægt af interne censorer.

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	21 (58,3%)
Med mindst en allokering	15 (41,7%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	20 (55,6%)
Eksterne censorer	16 (44,4%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	14 (38,9%)
Mænd	22 (61,1%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	3	14	15	2	36
%	5,6%	8,3%	38,9%	41,7%	5,6%	100,0%

I år har godt 40% af censorkorpset været allokere til censur, det er et lille fald på knapt 10% i forhold til sidste år.

Censorkorpset bliver efterhånden ældre kun knapt 14% af censorerne er under 50 år. Det er selvfølgelig godt med et rutineret censorkorps, men der opfordres til, at nye yngre adjunker melder sig, når der i efteråret bliver mulighed for efterbeskikkelse.

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 23

Antal censorrapporter: 22

Besvarelsesprocent: 95,7

Det er igen i år glædeligt, at censorerne melder så samvittighedsfuldt tilbage fra de afviklede prøver. Med en svarprocent på 95,7% bliver datamaterialet mere validt og dermed mere retvisende. Desuden giver det et solidt grundlag for at kvalitetssikre uddannelsen med både de kvantitative og de kvalitative udsagn.

Antallet af afviklede prøver er faldet markant siden sidste år. Fra 34 prøver til 23 prøver i år. Og mere bekymrende: Antallet af studerende, der har været tilmeldt prøverne, er faldet fra 345 og til 237. Det er en tilbagegang på mere end 32%. Det svarer til antallet af studerende helt tilbage i 2017, og er en bekymrende tilbagegang ikke mindst set i lyset af den store efterspørgsel, der er på undervisere til faget.

Der har i denne periode ikke været gennemført kompetenceløftkurser af uddannede lærere - også dette er bekymrende.

Som sidste år er det ikke muligt at sammenligne karaktergennemsnit for faget, da valide data ikke har kunnet leveres af eksamensadministrationerne. Det er ærgerligt set i lyset af den nye prøveform, der blev indført for to år siden for at leve op til LLN's ambitioner om større og mere krævende eksamener. Det er derfor ikke muligt at dokumentere, i hvor høj grad dette er lykkedes ved indførslen af den nye prøveform.

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	7 (46,7%)
Eksterne censorer	8 (53,3%)

Antallet af fordelingen mellem eksterne og interne censorer ser i år umiddelbart ud til at fordele sig mere ligeligt. Syv interne og otte eksterne, altså 15 censorer, der har dækket de 22 prøver. Men ser man nærmere på fordelingen af antal prøver pr. censor bliver resultatet desværre igen en bemærkelsesværdig skævvridning med stor overvægt af censur udøvet af de eksterne censorer.

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

For perioden fra d. 1. september 2022 til d. 31. august 2023.

Interne censorer	8 (33,3%)
Eksterne censorer	14 (66,7%)

Sidste år var 37% af prøverne dækket af de interne censorer, i år er det kun 33%, der dækkes af de interne. Det ser desværre ud til, at tendensen med allokering af primært eksterne censorer fortsætter. Årsagerne kan bl.a. være den korte eksamenperiode, hvor mange interne censorer selv har eksamen i perioden.

En anden plausibel forklaring kan være, at det stadig ikke er muligt for de interne censorer at få indregnet censur i arbejdsporteføljen. Den udfordring bør censorformandskabet i samarbejde med LLN og uddannelsesinstitutioner finde en løsning på.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

Censorerne vurderer igen i år prøveforløbenes afvikling i forhold til bekendtgørelse og studieordning, som værende 'Fortrinlig' til 'God'.

En censor beskriver det på følgende måde: *'Prøveforløbet giver i høj grad mulighed for at udprøve de studerendes faglige og fagdidaktiske refleksioner.'*

Det er et gennemgående træk, at censorerne vurderer, at der er en god sammenhæng mellem den nye prøveform, prøvens afvikling og de i bekendtgørelsen og studieordningen beskrevne mål.

Men der er også nogle, der peger på nogle opmærksomhedspunkter i forhold til prøven: *'Den skriftlige prøve har sine begrænsninger da der er mange krav til indholdsdele men meget få sider at gøre godt*

med. Det er ikke optimalt med feltbiologisk primærmateriale i december. Det er klart en fordel for de studerende at gå op i par eller grupper, da det giver mere tid, støtte og fleksibilitet for de studerende. Det kan være vældig svært at evaluere i hvilken grad de studerende mestrer de kompetence mål som ikke direkte adresseres i det produkt de har trukket.'

Og en anden peger på en problematik omkring de studerendes evne til at skelne mellem egen præsentation på elevfagligt og eget faglige (lærerfaglige) niveau: *'Men, det*

kniber for en del studerende at vise eget fag-faglige niveau. De studerende lod undervisningsforløbet være den røde tråd i eksaminationen og forsøgte så punktvis at træde ud af forløbet og redegøre for egen faglighed på højt niveau. Det lykkedes kun delvist idet især de knapt så fagligt stærke studerende kan have svært ved at skelne hvornår de taler på elevniveau ind i undervisningsforløbet og hvornår de redegør for fagligt stof på højt fagligt niveau. Det er en problematik der bør arbejdes med blandt underviserne.'

Samarbejdet om prøven

Samarbejdet mellem studerende/eksaminator/censor/administration/censorformandskab og sekretariat beskrives generelt som værende både godt og fortrinligt. En censor formulerer dette på følgende måde: 'Et rigtig godt samspil mellem eksaminator og censor, en fornøjelse. Prøverne udspillede sig som en dialog mellem de studerende og eksaminator og censor hvilket gav rig mulighed for at komme rundt om kompetencemålene, fagets indhold.'

Der er dog også problemstillinger, som der bør arbejdes på at løse: 'Det var måske ikke så smart i allersidste øjeblik at ændre eksamensdagene fra 3 til 2. Det er mange at have 17 studerende til eksamen over to dage.'

Her må studieadministrationerne bliver bedre til at allokere til det antal studerende, som reelt indstiller sig til prøverne. Censorerne planlægger deres arbejdstid efter det antal dage, som de allokeres til, og for de eksterne censorers vedkomme betyder det, at de tager fri fra andet arbejde for at kunne være med til prøverne. Det er en urimelig behandling af censorerne, når dette sker.

Den anden problematik, der her italesættes, er de lange eksamensdage. Det er urimeligt overfor både de studerende, eksaminator og censor, når der planlægges med mere end 7 timers eksamination pr. dag. Denne problemstilling ser ud til at blive endnu mere aktuell fremadrettet, idet eksaminationstiden i den nye prøvebekendtgørelse for læreruddannelsen arbejder med eksaminationstider i biologi på 60 minutter pr. studerende.

Der har derimod ikke været kritiske røster fremme i forhold til WISEflow. Det ser ud til, at censorerne generelt er tilfredse med systemet.

Enkelte knaster bør dog stadig fjernes: 'Mail antallet via WISEflow er problematisk højt og vedr. info om lodtrækningsresultat modtog jeg den for sent.'

Det må være muligt at nedsætte antallet af påmindelser fra WISEflow i forbindelse med prøverne.

Faglig kvalitet

Censorerne er generelt godt tilfredse med den faglige kvalitet i uddannelsen og muligheden for at kunne udprøve denne. Men det er dog her, censorerne forholder sig mest kritisk.

20% af censorerne vurderer kvaliteten som 'Jævn' til 'Middel', og det er især det faglige niveau og praksistilknytningen, der påpeges som et problem: 'Jeg mener at det gik så godt som det kan i de rammer. Vi kan godt "høre" de studerende i det faglige indhold. Men hvordan de rent faktisk vil agere i en undervisningssituation, kan vi ikke vurdere. Derfor er det meste fagdidaktik "postulater" og præget af cypaste af teorier.'

De fleste andre censorer finder dog niveauet tilfredsstillende: 'Viden og indhold præ-senteret til eksamenerne var meget relevant til lærerprofession og faget.'

Det bliver fremadrettet spændende at se hvordan "ny læreruddannelse" kan knytte tættere an til praksis i folkeskolen.

Opmærksomhedspunkter

Der bør være opmærksomhed på følgende frem mod næste prøvetermin:

Studieadministrationen må blive bedre til at melde korrekt antal studerende til prøven ud, så censor ikke afsætter for mange dage til prøven.

Der bør være fokus på, at prøvedagene ikke bliver for lange.

Fokus på, at prøverne kobles tættere til skolens praksis.

Problematikken omkring indregning af censur for fastansatte skal løses.

DANSK

Grete Dolmer

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset i dansk består af 185 beskikkede censorer. Det er en stigning på 18 censorer siden efteråret 2022 og er et resultat af den efterbeskikkelsesrunde, der fandt sted i januar 2023, hvor der blev beskikket 13 interne (professionshøjskoleansatte) og fem eksterne censorer i dansk. En god nyhed er desuden, at der for første gang i fem år ikke har været nævneværdige problemer med at allokere til sommerprøverne. To årsager kan være, dels de skærpede krav til eksaminationsadministrationerne om bestilling af prøver senest fire uger før prøvens afholdelse, dels censorkorpsets udvidelse.

Beskikkede censorer: 185

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	96 (51,9%)
Eksterne censorer	89 (48,1%)

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	118 (63,8%)
Med mindst en allokering	67 (36,2%)

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

For perioden fra d. 01. september 2022 til 31. august 2023

Interne censorer	43 (41%)
Eksterne censorer	63 (59%)

Allokeringer – antal og procent:

For perioden fra d. 1. maj til d. 30. juni 2023.

Allokeringer	Antal	%
0	131	69,7%
1	40	21,3%
2	13	6,9%
3	3	1,6%
4	1	0,5%
5+	0	0,0%
Ad hoc	0	0,0%
Total	188	100,0%

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	128 (69,2%)
Mænd	57 (30,8%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	1	19	61	67	31	6	185
%	0,5%	10,3%	33,0%	36,2%	16,8%	3,2%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 110

Antal censorrapporter: 106

Besvarelsesprocent: 96,4

Som det fremgår af ovenstående tabeller, så er der flere interne end eksterne censorer i dansk. Derfor er det også bemærkelsesværdigt, at det igen i år er de eksterne censorer, der har varetaget flest censuropgaver. Det er desuden værd at bemærke, at der er 118 censorer, som ikke har været allokeret til en prøve siden september 2022. Hertil kan tilføjes, at 53 interne censorer ikke har haft en eneste allokering, mens tallet kun er på 26 hos de eksterne censorer. Heldigvis er sommerprøverne

i år, som nævnt, forløbet uden nævneværdige problemer. Der kan naturligvis være mange årsager til den skæve fordeling af interne og eksterne censorers varetagelse af censur. Det kan fx dreje sig om sammenfald af prøver og eksaminationer, mangelfuld honorering samt tidspres mv. jævnfør censorformandskabets rapport fra 2022 (se link).

I censorformandskabet må vi henstille til en bedre balance mellem interne og eksterne censorer i varetagelsen af censur. Vigtigt er det, at interne censorer og især nye adjunkter får afsat tid til censur i deres arbejdsportefølje. Her er tale om en opgave, der angår kvalitetssikring af uddannelsen, kompetenceudvikling af den enkelte underviser/censor foruden en lovmæssig forpligtelse til at rådgive prøvesystemet om overensstemmelse mellem danskfagets formål, mål og prøver (Jf. Censorbekendtgørelsen fra 2022).

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer

Størsteparten af censorerne tilkendegiver stor tilfredshed med prøveforløbet. 95,5% af censorerne har angivet, at prøveforløbet hhv. 'I høj grad' og 'I meget høj grad' har levet op til de formelle bestemmelser i studieordning og bekendtgørelse. Mange censorer giver udtryk for, at prøveformen er fyldestgørende og giver god mulighed for at vurdere de studerendes opfyldelse af kompetencemålene. Dykker man ned i censorernes kvalitative kommentarer, træder nuancer og de mere kritiske kommentarer frem. Mange censorer er kritiske over for følgende fire temaer: 1. helhedsvurderingen, 2. den skriftlige delprøve, 3. studerendes manuskripter ved den mundtlige delprøve og 4. det performative element. Temaer, der vil blive behandlet i det følgende.

Prøveformen

Mange censorer kritiserer igen i år helhedsvurderingen og enhedskarakteren af de to delprøver. Især synes karakterfastsættelsen at være tidskrævende og vanskelig at håndtere, når studerendes præstation vurderes utilstrækkelig i den ene delprøve og acceptabel i den anden. I helhedsvurderingen er der som bekendt ikke tale om et gennemsnit af to delprøver, men det betyder ikke, at opgaven er enkel.

En censor beskriver udfordringen således: *'Hvor meget skal/kan den skriftlige præstation trække en mundtlig præstation ned eller op for den sags skyld? [...]* Trækker

den ned eller op overhovedet, eller er det bare en del af prøven, der ikke skal tillægges større værdi?'

Ifølge bekendtgørelsen (2022) kan studerende godt bestå kompetencemålsprøven samlet set, selvom deres kompetencer i den ene delprøve vurderes at være utilstrækkelige. Bekendtgørelsen præciserer desuden § 28: *Er eksaminator og censor ikke enige om præstationen skal bedømmes som værende »bestået« eller »ikke bestået«, er censors bedømmelse afgørende* (<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/863>).

På baggrund af den udtalte kritik af helhedsvurderingen, er der god grund til at hilse den nye læreruddannelse velkommen; fremover skal vi give særskilte karakterer for den mundtlige og skriftlige delprøve.

Mange censorer har kommentarer til den mundtlige og skriftlige delprøve. Hovedparten af censorerne er generelt godt tilfredse med den mundtlige delprøve og de otte lodtrækningssspørgsmål. Flere censorer skriver fx, at den mundtlige prøve fint dækker fagets kompetenceområder, og desuden stiller vigtige krav til de studerende om selvstændige valg af primærttekster og fagteori. Der er dog også censorer, der problematiserer, at den mundtlige delprøve er for manusstyret.

En censor beskriver det på følgende måde: *'(...) de mundtlige prøver tenderer mod ret lange forberedte oplæg af eksaminanderne, og det er jo fint, at de kan fordybe sig. Men risikoen er, at man - lidt groft sagt - i højere grad afdækker flid og hukommelse end faglig og didaktisk refleksion (...).'*

En anden censor skriver: *'Nogle havde valgt at tage et manus med, som de ... i varierende grad ... læste op af. Et manuskripts uverificerbare oprindelse (bot-konstrueret, tilkøbt ...) accentuerer den problemstilling, at en eksaminands præstation jo ikke skal vurderes efter en "oplæsningskompetencegrad".'*

Censorernes kritik er vigtig og kalder på en øget opmærksomhed på, at den mundtlige prøve finder sted som en faglig samtale mellem den studerende, eksaminator og censor og ikke baseres på den studerendes oplæsning af manuskript eller andet tilsvarende.

De skriftlige delprøver både til vinter- og sommerprøverne får igen i år mange ord med på vejen. I den positive ende af skalaen er der ros fra flere censorer til den skriftlige delprøve især til dansk indskoling (DAI) i januar 2023.

En censor skriver: *'Prøveforlægget var særdeles inspirerende, og der var mange interessante lærerfaglige analyser af Katrine Ærtebjergs billede og gode velunderbyggede forslag til hvordan billedet kan inddrages i en undervisning.'*

I den mere kritiske ende er der flere censorer, der problematiserer begrebsbrugen ved den skriftlige delprøve i januar 2022 til dansk udskoling (DAU). I det skriftlige oplæg bliver de studerende bedt om at lave en dramaturgisk analyse af en nyhedsudsendelse. De studerende skal således anvende begrebet dramaturgi i en anden kontekst, end den de studerende kender fra film/teater. Det skabte forvirring hos flere af de studerende, der var til omprøve. Censorerne appellerer derfor til, at der anvendes en let gennemskuelig fagterminologi i de skriftlige prøveoplæg, som ikke risikerer at skabe unødigt forvirring hos de studerende.

Den skriftlige delprøve til DAI ved dette års sommerprøver om analyse og vurdering af to elevvers læseudvikling får også en blandet modtagelse hos flere censorer. En censor pointerer positivt opgavens faglige relevans og studerendes mulighed for at udarbejde grundige faglige analyser og didaktiske refleksioner. En anden censor kritiserer prøveoplægget for at være for åbent og spinkelt, en tredje censor anfører, at den individuelle læseplan rettet mod en enkelt elev henvendt til forældre voldte flere studerende problemer. Især formidlingsopgaven synes at være vanskelig at håndtere for mange studerende.

En censor skriver som kommentar til den skriftlige prøve/DAU: *'Der er et problem med det skriftlige prøveoplæg i forhold til, at de studerende bliver bedt om at løse en opgave, hvor de skriftligt skal lave "en mundtlig præsentation til deres kolleger", da det ikke er en genre, der findes. Man burde tillige overveje at være mere præcis i formuleringen af opgaverne.'* Formidlingsopgaven bør derfor fremstå mere realistisk og praksisnær eller helt udgå i de nye skriftlige prøver i LU23.

Det performative element er igen i år et tema, der får opmærksomhed fra flere censorer, men fra forskellige perspektiver. Enkelte censorer påpeger dets styrke, og at det bør vægtes højere på en professionsuddannelse. Andre censorer kritiserer det for enten at fremstå konstrueret og løsrevet fra den øvrige del af den mundtlige prø-

ve, eller nedprioriteret og i nogle tilfælde helt fraværende ved prøven. Censorerne meget forskellige oplevelser af det performative element efterlader et indtryk af, at det pågældende element ikke er lykkedes at integrere i tilfredsstillende grad på alle læreruddannelser i den gamle uddannelse (LU13).

Samarbejdet om prøven

Censorerne er helt overvejende positive i deres vurdering af samarbejdet omkring prøverne, og det gælder hele vejen rundt. Flere nævner, at dialogen med eksamensadministrationen både før og under prøverne var venlig og imødekommende, og at der var et højt professionelt service- og informationsniveau.

Samarbejdet med eksaminator får udtalt ros af mange censorer, de skriver fx:

Ekstremt dygtig eksaminator; motiverende og inspirerende på højeste niveau.

Eksaminator var god til at orientere mig om prøvegrundlaget og tidsplanen.

Eksemplarisk eksaminator.

Der er desuden flere nye censorer, der fremhæver, at de følte sig velkommen, sikker i deres censoropgave og godt rustet til opgaven takket være eksaminator og eksamensadministration. Enkelte andre censorer nævner, at eksaminator var helt ny og uerfaren og anbefaler, at der etableres en mentorordning på alle læreruddannelser, så en eksaminator, der skal afholde prøver for første gang, kan få konstruktiv dialog og sparring med erfarne kolleger om tilrettelæggelse af prøver. Det vil være hjælpsomt og mindske usikkerhed og stress.

Der er også enkelte censorer, som refererer til nogle mindre positive erfaringer om samarbejdet med eksaminator, der især angår uenighed i voteringen, og hvordan vægten skal placeres i helhedsvurderingen af de to delprøver. En censor påtaler, at der var rod i eksamensplan og lodtrækningsresultat, men generelt er censorerne positive. Det ser ud til, at der ved prøverne i indeværende år er kommet betragteligt mere styr på både lodtrækningsprocedurer og bilagsmateriale i WISEflow. Det er glædeligt!

Faglig kvalitet

Hovedparten af censorerne (91%) vurderer, at den faglige kvalitet er enten 'God' eller 'Fortrinlig'. Men i de kvalitative udsagn er der tydeligvis mere delte meninger om de studerendes præstationer og den faglige kvalitet.

En relativt stor andel af censorerne er positive og skriver fx, at der:

(...) generelt var et meget højt niveau hos de studerende på alle parametre, skriftsprogspærdighederne var generelt rigtig gode.

Der var høj lærerfaglighed, de studerende var fagligt, fagdidaktisk og almen didaktisk meget dygtige.

En del andre censorer er mere kritiske og bekymrede for de studerendes faglighed og deres mangelfulde teoretiske indsigt.

Censorerne skriver bl.a.: 'De studerende repræsenterer en faglig og fagdidaktisk viden, der bygger på ret få kilder, og som derfor gør det vanskeligt for dem at se kvaliteter i andre (også ældre) måder at forstå faglige og didaktiske problemstillinger på. Mere teoretisk fundering og en stærkere fagdidaktisk profil kunne være ønskelig. Jeg fornemmer en glidning fra det fagdidaktiske mod det almen didaktiske/mindre fokus på den "hårde" faglighed.'

Endelig er der også censorer, der problematiserer studerendes manglende viden om skriftsprogstillegelse og -udvikling.

En censor skriver: 'De studerende havde viden om litteraturredidaktik, men vidste gennemgående nærmest intet om læsning og skriftlighed.'

Det er bekymrende læsning!

Flere censorer omtaler positivt det aldersspecialiserede danskfag. Enkelte censorer nævner, at samlæsning af danskhold med studerende fra begge aldersspecialiseringer har fagligt kvalificeret de studerende. Det positive heri er, at de studerende får indblik i hele danskfaget på alle klassetrin; en viden og indsigt der efterspørges i skolen.

En censor skriver: 'Aldersopdelingen [...] er vigtig, men det vil være godt for både studerende og aftagere at tydeliggøre muligheden af at gennemføre begge aldersspecialiseringer i det fireårige studieforløb.'

Opmærksomhedspunkter

Censorformanden i dansk henstiller til en bedre balance mellem interne og eksterne censorer, der påtager sig censuropgaver af hensyn til kvalitetssikring og kompetenceudvikling af faget i uddannelsen. Det fordrer bl.a., at personalelederne på læreruddannelserne afsætter tid til varetagelse af censur i undervisernes arbejdsportefølje.

Censorerne giver udtryk for, at forberedelsestiden til danskprøverne er utilstrækkelig. Flere censorer påpeger den ringe honorering. Det tager tid at sætte sig ind i det omfattende bilagsmateriale til de to delprøver. Det er ikke rimeligt, at censor kun får 25 min. til at læse en skriftlig opgave på 10 A4-sider, og ingen tid til at forberede og sætte sig ind i det tekstgrundlag, de studerende går til mundtlig prøve i. Det er urimelige arbejdsvilkår, der udfordrer censorernes opgave om at kvalitetssikre og rådgive uddannelsen.

Der er meget stor spredning i de danskstuderendes faglige og fagdidaktiske niveau fra et højt professionsfagligt niveau hos nogle til svage præstationer og utilstrækkelige skriftlige kvalifikationer hos andre. Karakterstatistikkerne kunne have bidraget med at kaste lys over forskellene i de studerendes niveau, men desværre er de heller ikke i år tilgængelige.

Evt. andre forhold

Enkelte censorer fremkommer med nogle interessante forslag om udvikling af prøver, der er mere eksperimenterende og praksisnære. En censor foreslår, at de studerende trækker lod blandt udvalgte og ukendte tekster til den mundtlige prøve, og efter forberedelsestid fremlægger tekstens fagdidaktiske potentiale og anvendelsesmuligheder i danskundervisningen på baggrund af en lærerfaglig analyse. Et spændende forslag der udelukker snyd og ekstern hjælp sammenlignet med en ugeopgave.

ENGELSK

Karen Lassen Bruntt

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Korpset består af 88 censorer, hvis sammensætning mht. alder ikke har ændret sig væsentligt i forhold til de senere år, dog er der lidt flere 40-49-årige og også lidt flere 70+. Der er flere kvinder end mænd. Censorkorpsets fordeling af interne og eksterne censorer er nu næsten ligelig efter efter-besikkelsen i foråret.

Beskikkede censorer: 88

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	47 (53,4%)
Med mindst en allokering	41 (46,6%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	43 (48,9%)
Eksterne censorer	45 (51,1%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	57 (64,8%)
Mænd	31 (35,2%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	6	20	31	21	10	88
%	6,8%	22,7%	35,2%	23,9%	11,4%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Der har været 85 prøver i år, hvoraf der foreligger 81 censorrapporter, som denne beretning er baseret på. Lidt færre end sidste år har besvaret censorrapporterne 95,3% (98,8% sidste år), og mange nævner, at de mangler administrationstid til bl.a. dette og til WISEflow. En del skriver desværre slet ingen uddybende kommentarer, måske netop som følge af mangel på tid?

Antallet af censorer uden allokeringer i år er stadig for højt: 53,4%. Til gengæld har bemærkelsesmæssigt mange flere interne censorer i korpset været allokeret gennem hele perioden (42,9%) i forhold til sidste år (27,5%). I perioden fra d. 1. maj til d. 30. juni er fordelingen endnu mindre skæv, idet hovedparten (53,1%) har været interne. Hvis man ser på alle prøver, har 56% af prøverne været censoreret af eksterne, og 44% af interne. 48% af censorkorpset består af interne, og 51,1% er eksterne. Så dette vidner også om en mindre skæv fordeling i forhold til 2022, dog har en enkelt ekstern censor haft hele 8 censorater, dvs. omkring 10% af alle årets prøver, og to censorer har haft fem.

Der er igen i år ingen karakterstatistik.

Datagrundlag:

Antal prøver: 85

Antal censorrapporter: 81

Besvarelsesprocent: 95,3

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	18 (42,9%)
Eksterne censorer	24 (57,1%)

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

For perioden fra d. 1. maj til d. 30. juni 2023.

Interne censorer	17 (53,1%)
Eksterne censorer	15 (46,9%)

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer

To forskellige prøveformer har igen i år været i brug, men desværre har kun få censorer angivet, hvorvidt der var tale om den gamle synopsisprøve med fire synopsis eller den nyere med en individuel skriftlig 24-timers hjemmeopgave, så det er umuligt at behandle de to prøveformer særskilt. Derudover har Københavns Professionshøjskole fra 2018 haft dispensation til at afprøve en prøveform på et enkelt hold på linjen Future Classroom Teacher. Denne prøveform varer lang tid og indeholder elementer med naturlig dialog, hvor bl.a. flere grupper arbejder samtidig og giver hin-

anden mundtlig og skriftlig feedback undervejs, bl.a. på noget der er udviklet på dagen. Den enkeltes skriftlige feedback afleveres som produkt til bedømmelse. Censor angiver, at prøveformen dog kræver et stort overblik af alle involverede. Der er især problemer vedr. dele af prøven, hvor eksaminator og censor skal gemme spørgsmål til senere og også vedr. det skriftlige produkt bl.a. i forhold til vurderingstid.

Censorerne finder, at prøveforløbene generelt lever op til bestemmelserne i studieordningen og bekendtgørelsen, idet 57,1% har svaret, at dette er sket 'I meget høj grad', og 39,3% mener 'I høj grad'. Tre har ikke svaret. Rigtigt mange angiver dog, at der mangler tid til forberedelse, eksamination, bedømmelse og administration inden for de gældende tidsrammer.

Prøveformen

Her er der større spredning, da 33,3% af censorerne mener, at prøveformen 'I meget høj grad' understøtter udprøvningen af kompetencemålene, 44% siger 'I høj grad', 16,7% siger 'i mindre grad' og 1,2% mener 'slet ikke'.

Flere skriver, at de er glade for den nyere prøve, som virker godt; dog savnes to særskilte karakter for mundtlig og skriftlig prøve. En del, som angiveligt har været censor i den nyere prøveform, skriver, at der er et bredere grundlag for bedømmelse, da hele to prøveoplæg nu er i spil. Enkelte censorer mener dog, at det er ærgerligt, at didaktikken udprøves både mundtligt og skriftligt.

En del skriver, at en skriftlig prøve bør være under opsyn for at sikre udprøvningen af den studerendes sproglige færdigheder:

'At de studerende laver hjemmeprøve hvor man ikke kan kontrollere, hvem der egentligt skriver opgaven, og den dermed skal indgå i karakteren, giver ikke mening.

Dette er især, fordi man i den nyere prøveform ikke kan spørge ind til den skriftlige prøve til mundtlig eksamen. En enkelt savner, at lærerens interaktionskompetence udprøves: fx stilladserende spørgsmål, tilpasning af sit sprog til begynderniveau, mundtlig feedback og lign.

Mange påpeger, at manglen på tid til forberedelse, eksamen og votering kan påvirke bedømmelsen. Der mangler også betaling for indlagte pauser og for transporttid

til de eksterne censorer. Der er desuden for lidt eksaminationstid til studerende til individuel eksamen, og særligt savnes tid til forberedelse.

En censor skriver om den nyere prøveform: *'21 min til læsning af skriftlig og mundtlig prøveoplæg er fuldstændig utilstedeligt. Jeg protesterer på det kraftigste. Det er imod de studerendes retssikkerhed. Når jeg tager tid på det, når jeg kun ca. halvt ned i en opgave. Det må og skal laves om.'*

En anden skriver: *'Som det er nu, er det op til den enkelte censors samvittighed mht forbrug af tid. For mit vedkommende betyder det, at min timeløn bliver urimelig lav.'*

I den forbindelse skriver flere, at det kan være en fordel at udlevere en pakke med elevtekster, så det bliver mere overkommeligt for censor at forberede sig, og kvaliteten bliver også bedre: *'Som censor var det rart, at der på forhånd var udvalgt elevtekster, således at det var sikret, at der VAR noget at tale om for de studerende (til forskel fra hvis de selv havde udvalgt elevtekster) og på samme tid skulle jeg som censor udelukkende sætte mig ind i 4 og ikke fx 17 forskellige.'*

Flere skriver, der er (for) stor variation i håndteringen af elevsprogsanalysen både på tværs af institutioner, men også internt på et hold, fx om opgavebeskrivelsen indgår eller ej.

En censor skriver fx: *'Dette giver et uensartet bedømmelsesgrundlag, da nogle studerende medbringer tilhørende opgavebeskrivelser (og derfor kan forholde sig til elevteksten i respons til opgavebeskrivelsens didaktiske rammer) mens andre ikke gør. [...] Dette risikerer en forsømmelse af det funktionelle sprogsyn, da selve det kommunikative formål i, og de indholdsmæssige krav til elevteksten bliver usynlige og derfor umulige at inddrage.'*

Flere er i tvivl om, hvorvidt den nyere prøves krav til at skrive en sammenhængende tekst betyder, at skriftlig sprogfærdighed skal indgå i bedømmelsen.

Men som en censor skriver: *'En tekst er ikke sammenhængende medmindre den er næsten korrekt. Fejl betyder, at man må standse op i læsningen.'*

Samarbejdet om prøven

88,1% af censorerne angiver, at samarbejdet har været enten 'Fortrinligt' eller 'Godt'. De fleste skriver om et fint samarbejde med eksaminator før og under eksamen, og at der har været en god stemning i forhold til eksaminanderne. Det største problem er samarbejdet med studieadministrationerne, hvor der flere steder ikke har styr på antal eksaminander, så tallet ændres med kort varsel og dermed også antal censurdage, fx fra 17 til syv eksaminander, eller censorater sammenlægges, og nogle aflyses derfor helt. Dette er især på KP, men også UCL og PHA. Helt særligt har der været problemer med internationale studerende på PHA, hvor censor ikke vidste, hvorvidt der var tale om blandede hold med flere digitale studerende. Nogle nævner også, at der er problemer med adgang til de studerendes opgaver på WISEflow. Enkelte har først fået adgang dagen før, hvor de selv måtte henvende sig til eksamensadministrationen. WISEflow sender desuden for mange mails, også rykkere inden eksamen er afholdt. Afregningsblanketter er ofte uigennemskuelige, og der er ikke altid sammenhæng til teksten i allokeringsmails.

Faglig kvalitet

85,7% af censorerne mener, at fagets vidensgrundlag er 'Fortrinligt' eller 'Godt'. Ligeledes fremgår det, at 84,53% af censorerne mener, at fagets faglige niveau og indhold er 'Fortrinligt' eller 'Godt'. Mange kommentarer vidner om høj faglighed og om, at der arbejdes i dybden med en bredde i relevante fagområder. Nogle nævner dog, at der er formelle fejl i opgaverne vedr. overskridelse af, eller manglende angivelse af anslag og referencer. Desuden nævner mange, at de studerendes kendskab til grammatik er for ringe. Der er studerende, som ikke kender ordklasser, og som har svært ved at hjælpe elever til at blive bedre til at skrive på engelsk.

Mange skriver, at studerende er gode til at kombinere teori og praksis. Enkelte finder dog, at der er for meget ukritisk praksis. Det er især svært for internationale studerende, som mangler erfaringer. Enkelte nævner, at der mangler krav til forløb med temaer og litteratur.

Opmærksomhedspunkter

Det største generelle problem er tidsmangel, især til forberedelse, votering og administration, men også til eksamination, hvilket kan påvirke den studerendes retssikkerhed. Dette bliver et større problem i LU23, hvor prøverne er med to karakterer. Rammen for forberedelse og votering i et fag, hvor både indhold og sprog bedøm-

mes, SKAL være større. Kvalitet koster. Der bør fx gives tid til at læse elevteksterne og praksiseksemplerne (bilag).

Administrationstid muliggør bl.a., at censorerne har tid til at skrive kommentarer i censorrapporterne, hvilket kvalitetssikrer uddannelsen.

Der er stadig for mange censorer uden allokeringer: 53,4% (52,4% sidste år), så der ses endda en svag stigning. Flere interne censorer har dog været allokeret i forhold til de senere år, men det kan stadig blive bedre, da censorkorpset består af 48,9% interne, men kun 44% af censoraterne har været med interne. Så professionshøjskolerne bør stadig arbejde for at indtænke censur i de ansattes porteføljer.

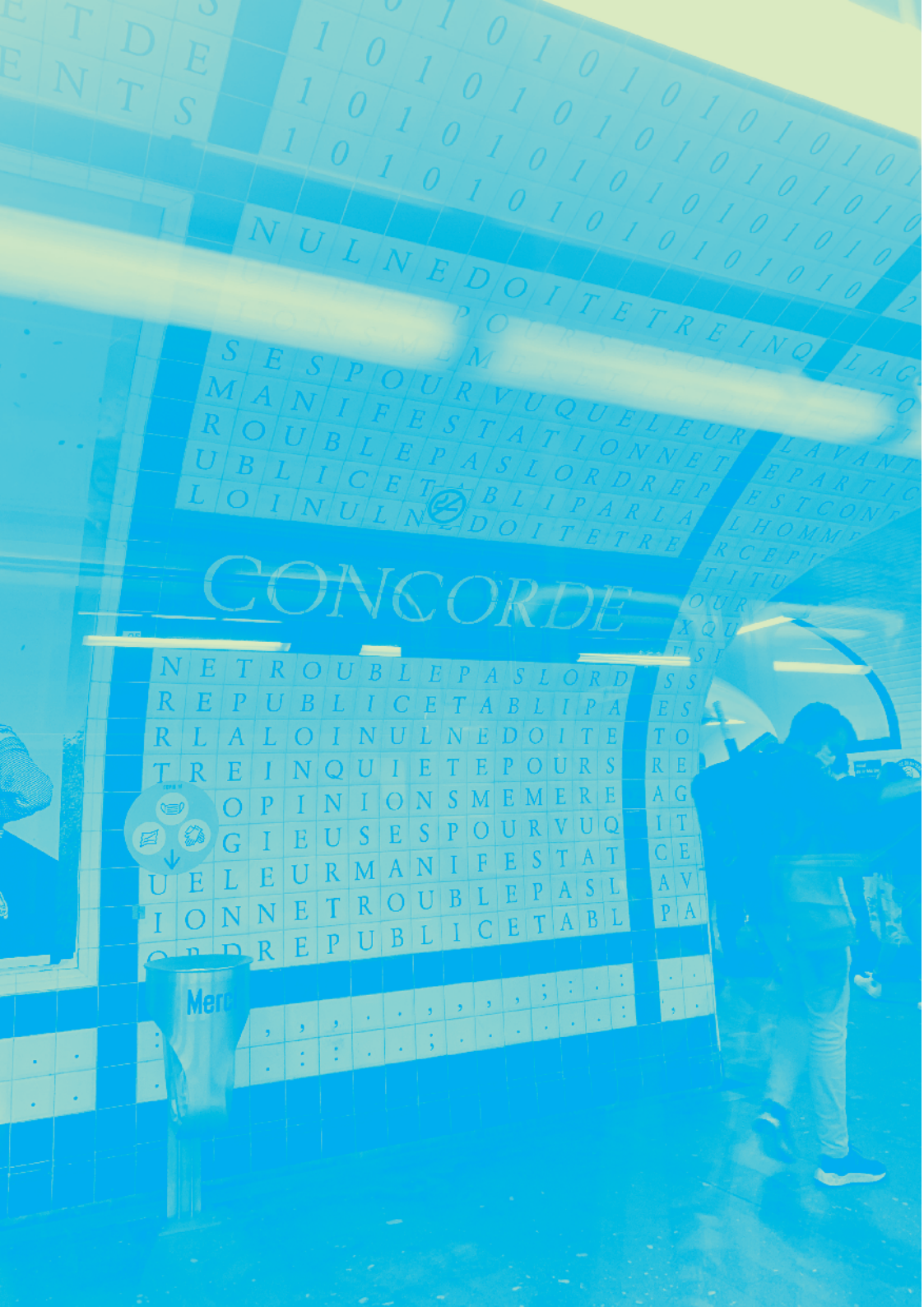
Mange nævner, at de generelt er tilfredse med den nyere prøveform med særskilte mundtlige og skriftlige delprøver. Der ønskes dog også to særskilte karakterer, hvilket imødekommes i den kommende prøveform for LU23.

Der savnes en vurdering af de studerendes egne skriftlige kompetencer, gerne med skrivning under opsyn og krav til den skriftlige sprogfærdighed. LU23-prøveformen har tydeligere krav til skriftlig sprogfærdighed og en 48-timers individuel skriftlig hjemmeopgave, men denne prøve er dog stadig uden opsyn.

For mange studerende har svært ved grammatik, og der er for stor variation i kravene til elevsprogsanalysen både på det enkelte hold og på tværs, bl.a. om opgavebeskrivelsen indgår. Der kan med fordel udleveres pakker af elevtekster, så censor kan overkomme at læse elevteksterne. Kravene til elevsprogsanalyse bliver tydeligere i den kommende prøveform for LU23, men ikke vedrørende krav til opgavebeskrivelse.

Studieadministrationerne må sikre, at antal eksaminander er ajourført, inden bestillingen afgives, og i tilfælde af senere justering af antal må der være en rimelig tidsfrist. Det er en urimelig behandling af censorerne, når eksamen aflyses, eller antallet af eksaminander mere end halveres i forhold til allokeringsmailen. Censorerne har planlagt deres arbejdstid med et vist antal dages censur. Det bør også fremgå tydeligere, om der er tale om digitale studerende eller blandede hold. Der må være større ensretning i afregningsblanketter og klare informationer derom i allokeringsmail. Ligeledes bør WISEflow kunne opsættes til at fungere bedre uden de mange overflødige påmindelser.

Eksaminatorerne bør forberede studerende bedre i forhold til de formelle krav om antal anslag og referencehåndtering.

FRANSK

Steen Lembcke

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Franskfagets censorkorps består af 11 censorer, hvoraf seks er eksterne og fem interne. De eksterne censorer kommer fra folkeskolen, gymnasiet og universitetet. Ved årets tre prøver er der eksamineret 22 studerende i undervisningsfaget. Derudover har der været bachelorprøve med eksamination af seks studerende, hvor fransk indgik. Ved årets prøver har der medvirket to eksterne censorer og en intern censor.

Beskikkede censorer: 11

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	8 (72,70%)
Med mindst en allokering	3 (27,3%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	5 (45,0%)
Eksterne censorer	6 (55,0%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	9 (82,0%)
Mænd	2 (18,0%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	3	1	4	1	11
%	18,1%	27,2%	9%	36,7%	9%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 3

Antal censorrapporter: 3

Besvarelsesprocent: 100

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	1 (33,3%)
Eksterne censorer	2 (66,7%)

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

For perioden fra d. 1. maj til d. 30. juni 2023.

Interne censorer	1 (50%)
Eksterne censorer	1 (50%)

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

For perioden fra d. 1. august til d. 31. august 2023.

Interne censorer	0 (0,0%)
Eksterne censorer	0 (0,0%)

Allokeringer – antal og procent:

For perioden fra d. 1. maj til d. 30. juni 2023.

Allokeringer	Antal	%
0	9	81,9%
1	2	18,1%
2	0	0,0%
3	0	0,0%
4	0	0,0%
5+	0	0,0%
Ad hoc	0	0,0%
Total	11	100%

Allokeringer – antal og procent:

For perioden fra d. 1. august til d. 31. august 2023.

Allokeringer	Antal	%
0	11	100,0%
1	0	0,0%
2	0	0,0%
3	0	0,0%
4	0	0,0%
5+	0	0,0%
Ad hoc	0	0,0%
Total	11	100,0%

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

Censorerne svarer, at prøveforløbet 'I meget høj grad' lever op til bestemmelserne i studieordningen og bekendtgørelsen.

En censor skriver: *'De studerende var godt forberedt på, hvad de skulle, og virkede generelt trygge ved, hvad der forventedes af dem. Der var i høj grad overensstemmelse mellem studieordningens krav og det, de studerende leverede til prøven.'*

I lighed med tidligere er der igen kritik af, at den skriftlige og den mundtlige prøve skal bedømmes samlet: *'Der er stor forskel på de studerendes niveau til de to prøver, hvor de laveste karakterer kan dække over ret store vanskeligheder med at udtrykke sig på fransk hos kandidater med et højt didaktisk refleksionsniveau, og omvendt: nogle kandidater får samme karakter for et højt sprogligt niveau, men med en mere beskrivende tilgang til didaktikken og uden så mange didaktiske refleksioner.'*

Samarbejdet om prøven

Samarbejdet mellem censor, eksaminator og studieadministration før, under og efter prøven vurderes i alle tilfælde som godt og fagligt givende, fx i kollegasamarbejdet og dialogen om prøven. Det bemærkes også, at samarbejdet med studieadministrationerne er klart forbedret i forhold til tidligere.

Faglig kvalitet

Censorerne vurderer, at de studerendes præstationer afspejler en professionsrettet undervisning på et højt niveau, men at prøveformen trænger til en revision.

En censor skriver: *'Alle de fagdidaktiske problemstillinger var velformulerede og af høj faglig relevans, men den sproglige del af prøven bør vægtes højere i fremtiden.'*

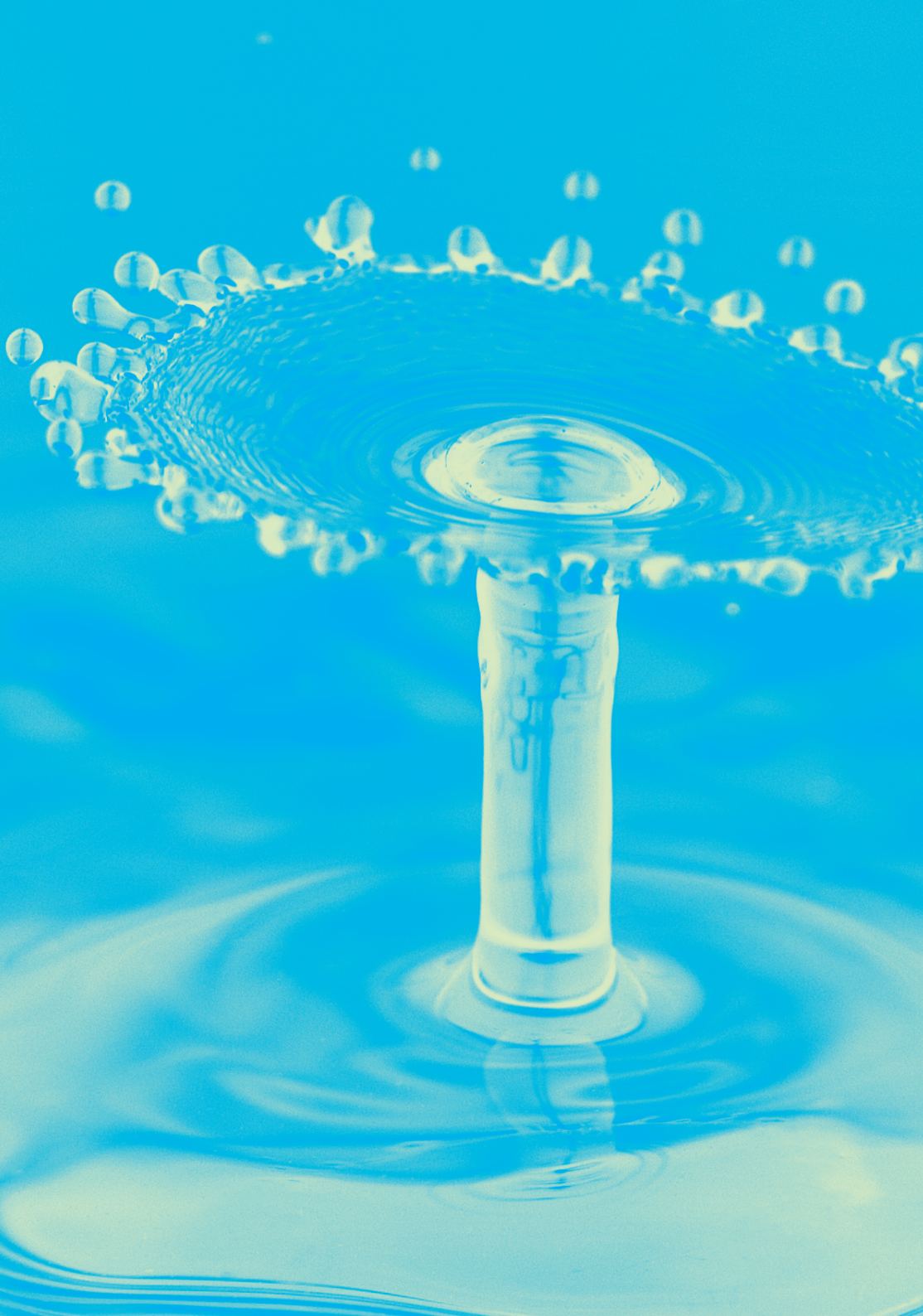
Opmærksomhedspunkter

Det er tilfredsstillende at kunne konstatere, at den nyligt gennemførte revision af franskfagets prøveform i ny læreruddannelse LU 23 har taget censorernes kommentarer igennem mange år til efterretning. De kommende prøver i fransk tager således højde for, at der gives særskilte karakterer for den skriftlige og den mundtlige præstation. Desuden er det sproglige også vægtet højere, idet hele prøven skal foregå på fransk. Den generelle opprioritering af praktikken giver desuden den studerende øgede muligheder for at gøre erfaringer med sprogundervisning og fremmedsprogdidaktik. Disse erfaringer vil kunne indgå i den didaktiske diskussion under prøven.

Eventuelt andre forhold

Fransk udbydes i dag på de to professionshøjskoler VIA University College og Københavns Professionshøjskole. Det vil være ønskeligt, at faget tilbydes på mere end to professionshøjskoler.

FYSIK-KEMI

Lars Henrik Jørgensen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset i fysik/kemi består af 40 censorer fordelt på 18 interne, der er ansat på en professionshøjskole, og 22 eksterne. Der er ikke sket ændringer i censorbeholdningen, så der er fremdeles overvægt af mandlige censorer, mens aldersfordelingen af naturlige årsager rykker opad. Der er således kun 10 (25%) censorer under 50 år, mens 14 (35%) er mindst 60 år.

Beskikkede censorer: 40

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	22 (55,0%)
Med mindst en allokering	18 (45,0%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	18 (45,0%)
Eksterne censorer	22 (55,0%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	15 (37,5%)
Mænd	25 (62,5%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	5	3	18	7	7	40
%	12,5%	7,5%	45,0%	17,5%	17,5%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 28

Antal censorrapporter: 25

Besvarelsesprocent: 89,3

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	7 (38,9%)
Eksterne censorer	11 (61,1%)

Der har i alt været 249 studerende til prøve i faget, hvilket er lidt flere end sidste år (231). Siden 2020 har det ikke været muligt at få indsigt i karakterfordelingen, så censorrapporterne er eneste grundlag til vurdering af kvaliteten. Dette betyder færre data som grundlag for vurdering af udviklingen i uddannelsens kvalitet.

Der er 18 censorer, som har været allokeret mindst en gang. Kigger man tilbage i denne beskikkelsesperiode, er tendensen, at der er en lille fast skare, som allokeres hvert år, men at der generelt er god udskiftning.

En enkelt censor har dog tre år i træk været allokeret fem gange pr. år, mens en censor har været allokeret tre gange, og fire censorer to gange det seneste år. Disse fem (eksterne) censorer har således tilsammen været allokeret til 16 af 28 prøver svarede til 65% af de studerede. Det tyder således på, at der stadig er for få (især interne), der søger allokering, især til de større hold.

Fordelingen af interne og eksterne allokerede er henholdsvis 7 og 11. Dette giver dog ikke et retvisende billede af fordelingen mellem interne og eksterne censorer til prøverne, idet der ikke er medregnet, hvor mange gange den enkelte censor har været allokeret. Hvis dette medregnes, har eksterne været allokeret til ca. 65% af prøverne og varetaget censur for ca. 78% af de studerende. De interne censorer har således en tendens til at tage allokeringer med få studerende og dermed kortere allokeringstid. Dette ligger i tråd med resultaterne i censorformandskabets rapport om interne censorer fra 2022 ([link](#)).

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer

Tre censorer angiver, at prøveforløbet 'I høj grad' opfylder de formelle rammer, mens resten svarer 'I meget høj grad'. Af kommentarerne fremgår det dog, at nogle censorer til dette spørgsmål forholder sig enten til de studerendes præstation eller til tidsplanerne for prøven, ikke prøveforløbet ift. bekendtgørelse, studieordning mv.

Prøveformen

Til spørgsmålet, om i hvilken grad prøveformen understøtter udprøvningen i kompetencemålene, er svarene delt omtrent ligeligt mellem 'I meget høj grad' og 'I høj grad'. En censor skriver dog: '*Desværre synes jeg, at spørgsmålet om kompetencemålene tit bliver til alt muligt andet under eksamen*', mens en anden mener, at der burde være ti portefolierprodukter til første delprøve i stedet for tre.

Der er mange positive kommentarer om prøven, bl.a. skriver en censor: '*Delprøve 1 og 2 udgør til sammen en god prøveform, som jeg håber, vi kan hold fast i under ny læreruddannelse*', og en anden skriver: '*Især delprøve 2 understøtter udprøvning af kompetencerne*'.

Samarbejdet om prøven

Samarbejdet omkring prøveforløbet har de fleste censorer angivet som 'Fortrinligt', mens enkelte har vurderet det som 'Godt' eller 'Middel'. En censor skriver, at der var for kort tid mellem allokeringen og prøven, og en anden, at tidsskemaet for prøverne kom sent ift. planlægning af transport. To kommentarer retter sig direkte mod KP, hvor den ene angiver, at denne professionshøjskole er sen til at bestille censorer, mens den anden skriver, at der var en del forvirring om, hvilken campus prøverne skulle foregå på.

Faglig kvalitet

Til spørgsmålet om den faglige kvalitet er svarene fordelt fra 'Middel' til 'Fortrinlig', men der er usikkerhed om hvilken grad af faglighed, der kan forventes.

Således skriver en censor, at '*det kan ind imellem være svært at vurdere, hvor dybt et fagligt grundlag, de studerende forventes at have, når man som jeg er ekstern censor og ikke har føling med den daglige undervisning i faget*', og påpeger desuden, at de studerende har for høj grad af selvbestemmelse for valget af prøveindhold.

Andre censorer skriver: '*Jeg savner en - måske 3. delprøve - der går på det fysik-/kemifaglige indhold, som det var tidligere*.' samt '*Mangler stadigvæk, at det fagfaglige for større dybde*'.

En tredje skriver, at '*Der er en tendens til, at de studerende eksempelvis vægter 5E modellen som arbejdsmetode højt og nedprioriterer det fagfaglige og den røde tråd i det*'.

Omvendt er der også kommentarer som:

Jeg vurderer de studerende til at være meget dygtige og fagligt godt inde i deres fag. Viden inden for fysik/kemi kan godt være tungt men for 9 ud af de 11 studerende var det usædvanlig godt.

Der har været en god faglig kvalitet'.

Mens andre angiver middel niveau, eller at de har haft for få studerende til at give en generel vurdering. Det er således meget forskelligt, hvad censorer har oplevet.

Opmærksomhedspunkter

Opmærksomhedspunkterne er i høj grad de samme som de seneste år. Der bør være meget større fokus på, at få interne censorer til at søge allokeringer både af hensyn til kvalitetssikringen af uddannelsen, og med henblik på at blive inspireret af kolleger rundt om i landet. Der bør derfor gøres en generel indsats frem mod næste beskikkelsesperiode for at give interne bedre muligheder for at påtage sig censur og at få flere især unge ansatte på læreruddannelsen til at søge om censorbeskikkelse.

Censorernes svar indikerer en stor spredning i de studerendes præstationer både til de enkelte prøver og på de forskellige professionshøjskoler. Tendensen er, at de fleste studerende enten ligger i toppen eller i bunden med relativt få i midten, men uden karakterstatistikker er det svært at underbygge tendensen yderligere. Især bør der være opmærksomhed på de studerendes fysik/kemi-faglige niveau, som er det, de fleste censorer peger på, der står svagest hos de studerende. Den nye læreruddannelse kan være springbrættet til at højne den faglige kvalitet på dette punkt.

GEOGRAFI

Poul Kristensen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset består af 29 beskikkede censorer. Der er en lille overvægt af interne censorer, idet 16 censorer er interne og 13 er eksterne. Overvægten af interne censorer afspejles dog ikke i antallet af allokeringer, hvor de eksterne censorer er i klart overtal. Der er en markant overvægt af mandlige censorer, idet der kun er otte kvinder i korpset. Med hensyn til alderssammensætningen er 45% af censorerne 60 år eller derover.

Beskikkede censorer: 29

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	22 (75,9%)
Med mindst en allokering	7 (24,1%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	16 (55,2%)
Eksterne censorer	13 (44,8%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	8 (27,6%)
Mænd	21 (72,4%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	5	9	11	2	29
%	6,9%	17,2%	31,0%	37,9%	6,9%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 15

Antal censorrapporter: 15

Besvarelsesprocent: 100

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	1 (14,3%)
Eksterne censorer	6 (85,7%)

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

For perioden fra d. 1. maj til d. 30. juni 2023.

Interne censorer	1 (20,0%)
Eksterne censorer	4 (80,0%)

Der har i alt været afholdt 15 prøver i geografi, heraf tre reeksamener. Antallet af prøver er på niveau med 2022, hvor der var 17 prøver. I alt har 149 studerende været til ordinær geografiprøve. Heraf har en lille del været til reeksamen. Det er en mindre tilbagegang i forhold til 2022, hvor 162 var til prøve i faget.

Allokeringer – antal og procent:

For perioden fra d. 1. maj til d. 30. juni 2023.

Allokeringer	Antal	%
0	24	82,8%
1	2	6,9%
2	2	6,9%
3	1	3,4%
4	0	0,0%
5+	0	0,0%
Ad hoc	0	0,0%
Total	29	100,0%

Som det fremgår af tabellen, er der kun syv ud af de 29 censorer, der har været bedømmere i perioden. Heraf har der kun været én intern censor.

Omkring halvdelen af de studerende er blevet bedømt af de tre censorer med flest allokeringer.

Det er meget uheldigt, at de interne censorer ikke kommer ud som bedømmer. Dette følger mønstret fra de senere år, hvor vi kan se, at det især er de eksterne censorer, der varetager censuropgaverne i geografi.

Det på trods af, at censorkorpset i geografi består af flere interne end eksterne censorer.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer

Prøveforløbet bliver af samtlige censorer vurderet positivt: 'I meget høj grad' (73%) eller 'I høj grad' (27 %). I kommentarerne lægges især vægt på, at formalia er blevet overholdt uden nævneværdige problemer, som disse kommentarer viser:

Alt i prøveafviklingen var i orden - og helt efter bestemmelserne.

Formalia blev overholdt.

Sen allokering pga. frafald af anden censor, men det gav ikke problemer.

Prøveformen

Til spørgsmålet om i hvilket omfang vurderer du, at prøveformen understøtter udprøvningen af de pågældende kompetencemål svarer 2/3 'I meget høj grad', mens den sidste tredjedel svarer 'I høj grad'.

I kommentarerne lægges der vægt på '(...)god sammenhæng mellem den skriftlige og mundtlige del', herunder 'sammenhængen mellem det faglige og det fagdidaktiske'.

En censor nævner, at der var 'God sammenhæng mellem bredde og dybde'.

En anden censor betoner 'Inddragelse af praksisnær undervisning' som et stort plus. Alt i alt meget opløftende kommentarer fra censorerne.

Samarbejdet om prøverne

Samarbejdet mellem de involverede: studerende/eksaminator/censor/administration/censorformandskab og sekretariat beskrives af alle som 'Fortrinlig', bortset fra én der beskriver det som 'Godt'. Censorerne begrundes bl.a. deres vurdering således:

Et vigtigt punkt, da god, relevant, faglig og ikke mindst uhøjtidelig dialog mellem lærer og censor, giver et afslappende eksamensforløb for den studerende.

*Udmærket samarbejde.
God information fra pha og eksaminator.*

Faglig kvalitet

Vurdering af niveauet, skriftligt såvel som mundtligt, form såvel som indhold. Til spørgsmålet om fagets faglige niveau af indhold svarer fem ud af 15 censorer 'Fortrinligt', mens 10 censorer svarer 'God'.

I kommentarerne problematiseres at:
Den naturgeografiske fagkompetence var ok, men generelt for geografifaget er den kulturgeografiske fagfaglighed ikke vægtet lige så højt.

Det fag-faglige niveau står generelt svagest i forhold til det didaktiske.

Andre censorer vurderer prøverne således:
*Der er en rimelig balance mellem de faglige og fagdidaktiske krav.
God blanding mellem fagligt, didaktisk og praktisk.*

Fra et par af censorerne udtrykkes tilfredshed med prøverne under de givne omstændigheder, men samtidig et ønske om forbedring, som i dette citat: *'Eftersom geografi både indeholder kultur- og naturgeografiske fagområder vil det være en stor fordel, hvis geografifaget fyldte mere i uddannelsen for derved at kunne favne kompetenceområder og dermed vidensgrundlaget.'*

Opmærksomhedspunkter

Sammenholdt med forslagene til styrkelse af faget, som var nævnt i årsberetningen 2022, er der på flere områder i den nye læreruddannelse sket ændringer, der vil kunne styrke faget:

I forbindelse med beskrivelsen af den nationale del af studieordningen til den nye læreruddannelse er eksamenstiden udvidet med 15 minutter. Udvidelsen er betinget af, at der fokuseres mere på praktisk arbejde i geografi.

Kravene til det skriftlige produkt er blevet opdateret, så der nu kun er tre produkter, hvoraf ét udtrækkes til eksamen. Hertil kommer otte studieprodukter, hvor der også er lodtrækning. Det tværfaglige fokus er blevet en del af alle tre prøveprodukter.

Men desværre er der dog stadig en række uløste problemer for faget, der ikke er taget hånd om:

Der bør gøres en indsats for at få flere til at vælge geografi som undervisningsfag, hvis skolerne skal kunne dække behovet for uddannede geografilærere. En oplagt mulighed er at ændre adgangskravene til faget, fx ved at gøre det muligt at læse geografi med samfundsfag B.

Mulighederne for at få flere interne censorer ud som bedømmere bør forbedres. Dette kan fx gøres ved at give underviserne mulighed for at få indregnet tid til censur i deres portefølje. Mødet med andre fagkollegaer er af særlig stor betydning for et lille fag som geografi, hvor der på flere uddannelsessteder er få fagkollegaer at samarbejde med.

Der skal sikres opkvalificering af eksterne censorer med særligt fokus på den nye læreruddannelse. Ændringerne for faget geografi er markante i forhold til form og indhold i både undervisning og eksamen.

HISTORIE

Rune Christiansen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPSET

Censorkorpset består i år af 78 censorer, hvilket repræsenterer en udvidelse i forhold til de senere år, hvor korpset har ligget på omkring 70 censorer. Dette er formentlig en af årsagerne til, at der i år for første gang i en årrække ikke har været brug for ad hoc allokeringer i faget.

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	50 (61,1%)
Med mindst en allokering	28 (35,9%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	30 (38,5%)
Eksterne censorer	48 (61,5%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	25 (32,1%)
Mænd	53 (67,9%)

Igen i år er det imidlertid et mindretal af censorerne, der har påtaget sig en eller flere censuropgaver, konkret 28 ud af 78 censorer. Heraf har langt de fleste påtaget sig enten en eller to prøver, mens et lille mindretal på fem censorer hver har påtaget sig fire eller flere prøver.

Det betyder imidlertid også, at disse fem censorer tilsammen har varetaget over 40% af alle prøver i faget. Disse meget aktive censorer er med en enkelt undtagelse alle eksterne aftagercensorer - uden aktuel tilknytning til læreruddannelsen. Generelt er 77% af alle prøver i historie således blevet varetaget af eksterne censorer, mens de interne censorer kun har stået for 23% af prøverne, selv om de udgør 38,5% af censorkorpset.

Denne fordeling afspejler, at det stadig er vanskeligt at få de interne censorer i spil til prøverne. Noget der hos de interne censorer selv begrundes med både tidspres omkring eksamensperioden, andre arbejdsopgaver og aflønningsforhold.

Det bør overvejes, om det er hensigtsmæssigt, at det reelt er en ret lille gruppe af eksterne censorer, der varetager så stor en del af censuropgaverne, som tilfældet er i dag. Når det er sådan, det er endt, skyldes det imidlertid, at det ofte kun er denne mindre gruppe af meget aktive censorer, der overhovedet byder ind på opgaverne, under de vilkår der gælder i dag.

Situationen er i øvrigt den samme for BA-opgaverne i historie, hvor 89% af prøverne i år er blevet censureret af eksterne censorer.

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Der har i år været afholdt 58 prøver i faget, hvilket er to prøver mere end sidste år. Denne beretning bygger på censorrapporter fra 54 af dem, en svarprocent på 93,1%.

Det har heller ikke i år været muligt at etablere en brugbar statistik over de afgivne karakterer. Der er dog umiddelbart intet, der tyder på væsentlig variation i forhold til de foregående år, ligesom antallet af nyuddannede historielærere ud fra de forhåndenværende data også fremstår stabilt.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

Næsten alle censorer vurderer prøveforløbene som tilfredsstillende i forhold til de formelle rammer, og over 90% af censorrapporterne angiver samtidig, at selve prøveformen enten 'I høj grad' eller 'I meget høj grad' understøtter udprøvningen af de relevante kompetencemål.

Igen i år er der imidlertid også enkelte censorer, der tilkendegiver en kritik af den tid, der er til rådighed for prøven, samt den kompleksitet der ligger i prøveformen.

Samarbejdet om prøven

Samspillet mellem studerende/eksaminator/censor samt administration/censorformandskab og sekretariat har i langt de fleste tilfælde fungeret tilfredsstillende.

Mange censorer udtrykker således en stor generel tilfredshed med samarbejdet både med censor, institutionerne og sekretariatet. I de tre tilfælde hvor der udtrykkes decideret utilfredshed, handler det i år om samarbejdet med institutionernes administration og nogle deraf forbundne problematiske vilkår for prøveafviklingen.

Her skriver en censor fx: *'Det var lidt et problem, at uddannelsesadministrationen havde glemt at koble mig på 5 opgaver, som jeg så senere skulle læse op på'.*

En anden censor går skridtet videre og skriver: *'Som oplevet før (..) var der et betydeligt rod, opgaverne var ikke at finde i det WISEflow jeg blev tilknyttet, prøveplanen var skør med en masse indlagte huller og pauser og forkerte personer havde adgang til flows på kryds og tværs.'*

Det er dog værd at bemærke, at selv om der således også i år er krads kritik af de administrative forhold ind imellem, så er udviklingen faktisk gået i retning af færre klager over både WISEflow, manglende udbetalinger og dårlig information fra institutionernes side.

Der kan også i år i enkelte censorrapporter spores konfliktende opfattelser af fagsyn og prioriteringer af prøvens mange delelementer imellem censorer og eksaminatorer. Men uden at dette i år har givet anledning til deciderede konflikter mellem censorer og eksaminatorer, eller på anden måde har umuliggjort samarbejdet om afvikling og bedømmelse af prøverne.

Faglig kvalitet

I vurderingen af niveauet, skriftligt såvel som mundtligt, form såvel som indhold, så udtrykker de fleste censorer fortsat en generel tilfredshed med både uddannelsens faglige kvalitet og historiefagets faglige niveau og indhold.

I begge tilfælde gælder det således, at omkring 70% af censorrapporterne angiver niveauet som enten 'Godt' eller 'Fortrinligt'.

I forhold til den faglige kvalitet, som den afspejles i prøverne, er der imidlertid igen i år en række kritiske kommentarer og frustrationer at spore i censorrapporterne. I år er der således hele 12 censorer, der betegner det faglige niveau som 'Middel', to censorer bruger betegnelsen 'Jævn', og tre censorer angiver, at der ligefrem er tale om et decideret 'Utilfredsstillende fagligt niveau'.

Det markerer en stigning i tilfredsheden fra sidste år, men bekymringen centrerer sig om det samme som i de sidste mange år, nemlig niveauet af de studerendes historiefaglige viden og grundkompetencer. Mens det fagdidaktiske, fagteoretiske og undervisningstekniske ligesom i tidligere år generelt enten vurderes højere, eller ikke nævnes i kritikken.

Det er i den forbindelse værd at overveje, om den vedvarende utilfredshed hos gruppen af meget kritiske censorer måske skyldes grundlæggende uenigheder om, hvad der udgør en høj kvalitet. Der er således næppe enighed blandt censorerne om, hvad de studerende ideelt set bør kunne efter at have gennemført undervisningsfaget historie på en læreruddannelse. Hvor faget med i alt 30 ECTS-points skal dække både fagteori, faglige begreber og metoder, fagdidaktik samt kernefagligt vidensindhold.

De censorer, der opfatter det kernefaglige vidensindhold som den helt centrale del af faget, oplever således hvert år, at fagdidaktik, fagteori og undervisningstilrettelæggelse oftest fylder mere end kernefaglig viden hos de studerende. Samt at netop deres kernefaglige viden ikke på nogen måde modsvarer det, man med rimelighed kan forvente af selv en førsteårsstuderende på historiefaget på universitetet, der jo omvendt også på blot et enkelt år har brugt dobbelt så mange ECTS-points netop på denne del. Mens de lærerstuderende ofte har brugt størsteparten af deres langt mindre arbejdstid i faget på at lære at forstå og formidle historiefaget til børn frem for at mestre dets vidensgrundlag til bunds.

Opmærksomhedspunkter

Der bør fortsat holdes fokus på især de interne censorers muligheder for -og incitament til - at påtage sig censuropgaver. Og i lyset af hvor lille en del af censorkorpset der reelt set påtager sig censuropgaverne, bør man muligvis overveje, om de tilbudte vilkår er tilstrækkeligt attraktive.

Der er desuden fortsat behov for at sikre en fælles forståelse af bedømmelseskriterierne mellem censorer og eksaminatorer, og holde et kontinuerligt fokus på det svære samspil mellem de studerendes kernefaglige viden og metodeforståelse og deres fagteoretiske viden og fagdidaktiske kompetencer.

Dette opmærksomhedsfelt bliver kun vigtigere af, at en ny læreruddannelse med en ny prøveform for faget helt givet både vil stille nye krav til studerende, eksaminatorer og censorer.

HÅNDVÆRK OG DESIGN

Merete Weimann

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset i håndværk og design består af 32 censorer, heraf har halvdelen været allokeret i perioden fra d. 1. september 2022 til d. 31. august 2023.

Over 2/3 af censorerne (68,8%) er mellem 40 -59 år, en enkelt er under 40 år.

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	14 (43,75 %)
Med mindst en allokering	18 (56,25 %)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	13 (40,6%)
Eksterne censorer	19 (59,4%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	23 (71,9%)
Mænd	9 (28,1%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	1	11	11	9	0	32
%	3,1%	34,4%	34,4%	28,1%	0,0%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 26 prøveforløb i undervisningsfaget, 12 prøveforløb i BA.

Antal censorrapporter: 26

Besvarelsesprocent: 100

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	6 (31 %)
Eksterne censorer	11 (69 %)

De 26 prøveforløb i undervisningsfaget har været fordelt på 18 censorer. Antallet af prøver er det samme som sidste år. Ved årets prøveforløb har der igen været en overrepræsentation af eksterne censorer, der har stået for 69 % af årets prøveforløb i undervisningsfaget. Der er tale om et minimalt fald i forhold til sidste år, idet 71,9% af censorerne sidste år var eksterne.

Som censorformand har jeg en opmærksom på, om man som underviser på læreruddannelsen jævnligt har mulighed for at komme ud som censor. Det er en vigtig del af den erfaringsudveksling der bør foregå løbende.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

Censorerne angiver i årets censorrapporter en høj grad af tilfredshed med årets prøveforløb, og prøveforløbene er i overensstemmelse med studieordningen og bekendtgørelsen. Alle censorer angiver, at de enten 'I meget høj grad' eller 'I høj grad' er tilfredse med prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøven.

Når det er sagt, er der dog i de kvalitative svar flere, der problematiserer de studerendes muligheder for at tilegne sig de kompetencer, det kræver at undervise i faget fra 3.-8. klasse, herunder varetage prøven i faget.

En censor skriver:

'De studerendes fordybelse i materialer og håndværk lader noget tilbage at ønske.'

En anden censor skriver: *'Jeg synes slet ikke, at prøven afspejlede, at de studerende kan gå ud og vejlede elever i skolen i arbejdet med håndværktøj. De studerende havde haft undervisning i håndværktøj én gang i løbet af uddannelsen, og viste ingen kompetencer på dette felt. Stort set alt træ var maskinelt bearbejdet. Også til den praktiske prøve.'*

En tredje censor skriver efter et prøveforløb af et kompetenceløftskursus:

'Et efteruddannelseskursus i håndværk og design, et såkaldt kompetenceløftskursus – som dette i Esbjerg – kan ikke løfte de studerende (uden forkundskaber indenfor fagområdet) til et niveau, hvor de får nok ballast til at undervise i håndværk og design i grundskolen, eller til det niveau som grundskolens valgfagselever har ved prøven.'

Der efterlyses en landsdækkende standart for efteruddannelse til håndværk- og designfaget, som ikke er med til at devaluerer læreruddannelsens undervisningsfag i håndværk og design.'

Det er bekymrende læsning! I de senere år er det i censorrapporterne blevet mere og mere tydeligt, at de studerendes indgangsniveau til faget er faldet kraftigt, og det er især tydeligt på kompetenceløftkurserne, hvor de studerende i de første år enten var uddannede sløjd- eller håndarbejds lærere. Det er som om, problemstillingen om det håndværksmæssige kommer til at overskygge udviklingen af faget, som også har flere meget centrale indholdsområder der burde have opmærksomhed.

Samarbejdet om prøven

Der er en overvejende tilfredshed i forbindelse med samarbejdet om prøven, 76,9% vurderer samarbejdet som 'Fortrinligt', og 23,1% som 'Godt'.

I gennemgangen af de kvalitative kommentarer beskrives der dog en række udfordringer i samarbejdet med eksamensadministrationerne på de enkelte UC'er. For eksempel er der en censor, der først får adgang til opgaverne meget sent lige op til juleferien. En anden har fået tildelt et meget skrabet overnatningssted. Endelig benyttes der forskellige udregningsmetoder, når censorerne skal aflønnes, og det er uklart, hvordan aflønningen foregår, når en enkelt studerende er til praksisprøve.

Faglig kvalitet

23% af censorerne vurderer den faglige kvalitet som 'Fortrinlig', 61,5% som 'God' og 15,5% vurderer kvaliteten som 'Jævn'. Det er et markant fald i forhold til de foregående år. I de kvalitative kommentarer angiver flere igen, at de studerendes håndværksmæssige niveau er problematisk lavt, eller at bredden i disse kompetencer er utilstrækkeligt.

I de kvalitative kommentarer problematiseres især de studerendes muligheder for at kunne tilegne sig de håndværksmæssige færdigheder pga. det begrænsede timestal sammenholdt med fagets bredde og kompleksitet.

En censor skriver: *'Håndværk og design er et fag med et svagt vidensgrundlag, da der så godt som ingen forskning finder sted på området i Danmark. Det savnes også fagbøger. Det betyder, at man er nødt til at søge skandinavisk og international forsk-*

ningslitteratur. Det kan man bl.a. se på LLNs litteraturliste. Det virkede som om, at underviserne slet ikke var bekendt med dette.'

En anden censor skriver: *'Som i alle fag er det tydeligt, at nogle studerende ikke blot arbejder med faget i undervisningen, men også selv bruger studietid, nørder og eksperimenterer. Igen står det tilbage at ønske, at underviserne har mere tid med de studerende, kun sådan kan man uddanne dygtige lærere i faget.'*

Ligeledes er der censorer, der i de kvalitative kommentarer problematiserer de studerendes forståelse af området materiel kultur:

'(...) meget få studerende havde gennem research sat sig ind i det genstands- og kulturområde, som de havde valgt at arbejde med. Det virkede som om, at den manglende research også for mange var en barriere for at designprojekterne blev eksperimenterende og undersøgende.'

Opmærksomhedspunkter

Der er i år flere temaer, som træder frem i data.

Håndværk og design er et fag med et begrænset vidensgrundlag, fordi der så godt som ingen forskning finder sted på området i Danmark, og der savnes fagbøger, der varetager fagets indhold på et niveau, der svarer til fagets intentioner. De kommende lærere skal kunne varetage en kvalificeret undervisning i et komplekst fag fra 3.–8. klasse og føre elever til prøve, og det kalder på et godt fundament.

Faget er komplekst, og det er vigtigt ligeledes at have fokus på de studerendes evne til at researche og sætte sig ind i det genstands- og kulturområde, som de vælger at arbejde med, således at designprojekterne bliver eksperimenterende og undersøgende.

Et andet tema omhandler, igen, bredde og dybde i de studerendes håndværksmæssige kompetencer, som beskrevet i afsnittet om Faglig kvalitet. Indgangsniveauet er lavt, og det tager tid at tilegne sig de forskellige håndværksmæssige områder. Det tager tid at tilegne sig håndværksmæssige erfaringer, og det kalder på mere tid i værkstedet under kyndig vejledning. Det er vigtigt at være opmærksom på, at der ikke er nogle krav om et håndværksmæssigt indgangsniveau til faget, og flere og flere studerende mangler helt håndværksmæssige erfaringer. Der opfordres til at

overveje et for-kursus, hvor helt grundlæggende håndværksmæssige kompetencer kan tilegnes. Faget har en særlig udfordring, fordi indgangen til faget defineres ud fra gymnasiets fag, hvor fagområdet er helt fraværende.

Som det kommer frem i flere censorrapporter, er der behov for særlig opmærksomhed på såkaldte kompetenceløftskurser, der er tiltænkt et indgangsniveau svarende til, at man er uddannet og har erfaring som sløjde- eller håndarbejds lærer. Anbefalingen herfra er, at faget udelukkende kan tages som enkeltfag fordelt på tre semestre med en afsluttende kompetenceprøve.

IDRÆT

Susanne Storm

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Der er 79 beskikkede censorer i faget idræt. Sammensætningen af censorkorpset i forhold til interne/eksterne censorer, køn og alder fremgår af nedenstående tabeller.

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	51 (64,6%)
Med mindst en allokering	28 (35,4%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	49 (62,0%)
Eksterne censorer	30 (38,0%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	34 (43,0%)
Mænd	45 (57,0%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	7	21	25	24	2	79
%	8,9%	26,6%	31,6%	30,4%	2,5%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Der har været afviklet 44 prøver med 640 studerende i faget idræt, hvilket betyder, at antallet af prøver og studerende, som bliver lærere med undervisningsfaget idræt fortsætter med at dale. I 2021 var der 68 prøver med 868 studerende og i 2022 var der 55 prøver med 733 studerende. Det er et fald på 24% i antallet af studerende, som har været til prøve siden 2021.

Der er 28 forskellige censorer, der har været allokeret til årets 44 prøveafviklinger, hvilket betyder, at 35,4% af censorkorpset har været allokeret til dette års prøver.

Andelen af allokerede censorer er naturligt faldende, idet antallet af prøver ligeledes er faldet.

55% af årets prøver har været allokeret med interne censorer, og 45% har været allokeret med eksterne censorer. Til bacheloreksamen i faget idræt er fordelingen 42% interne og 58% eksterne censorer.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

Alle censorer vurderer, at prøveforløbet lever op til bestemmelserne i studieordningen i enten meget høj grad eller høj grad. Der er generelt en stor tilfredshed med prøveforløbet.

En censor skriver: *'Eksamensforløbet viste god sammenhæng med studieordning og bekendtgørelsen. Der blev i den forbindelse demonstreret professionsrettet tænkning og planlægning af både en begrundet praksis og den mundtlige del. De studerende opfyldte på bedste vis forventningerne til målene for uddannelsen.'*

Ved nogle af prøverne er begge aldersspecialiseringer repræsenteret. Censorerne vurderer, at det kan fungere udmærket, hvis de studerende til den praktiske del af prøven arbejder sammen på tværs af aldersspecialiseringer. Det skal dog undgås i såvel den skriftlige som den mundtlige del af prøven, idet de studerende ikke bliver tydelige omkring kompetencemål 3a og 3b, som handler om planlægning, gennemførelse, evaluering og udvikling af en alsidig idrætsundervisning, der særligt er målrettet elever på 1.-6. klassesetrin/4.-10. klassesetrin.

En censor skriver: *'Når de studerende blander sig med aldersspecialisering til den skriftlige og mundtlige del, bliver det svært for dem at demonstrere, at de kan undervise indenfor deres aldersspecialisering. Det er ok til den praktiske del.'*

Prøveformen

Prøveformen får i lighed med de foregående år mange positive kommentarer. Censorerne oplever, at der er en tydelig sammenhæng mellem prøvens dele og kompetencemålene.

En censor skriver: *'Den tredelte prøve er fortrinlig til udprøvning. Den skriftlige opgave sikrer grundlag, forståelse og overblik over sammenhængen mellem teoretisk begrundede teorier om forbindelse mellem arbejde med faget og dannelse. Den begrundede praksis opfattes som en slags pæd./did. modningsproces, hvor teorier danner baggrund for praksis. Den mundtlige del er afgørende for forståelsen af koblingen*

mellem teori og praksis, og i denne del bliver fagsprog og den naturvidenskabelige baggrund for faget tydeligt. Prøveformen med de forskellige facetter er fortrinlig bred, og viser ud fra helheden de studerendes professionsrettede parathed til lærergerningen.'

Gruppestørrelsen til de forskellige dele af prøven er der flere censorer, som forholder sig til. Et par censorer skriver, at den skriftlige opgave mere bliver et oplæg fremfor en opgave med en faglig dybde, når de studerende har delt sig op, så de skriver opgaven enkeltvis eller parvis.

En censor skriver: *'Omfanget af det skriftlige element (særligt ved grupper på under 2) er for kort til, at de studerende reelt kan nå at komme til et kritisk reflekterende niveau, hvor opgavens problemstilling diskuteres via relevant teori og empiri.'*

Større grupper (på op til seks studerende) i forbindelse med den praktiske del af prøven vurderes positivt i kommentarerne, særligt når censor hjælpes med foto af de studerende, navne på t-shirt eller andre kendemærker. Censorer, som har oplevet større grupper (mere end tre) til den mundtlige del, fraråder i lighed med tidligere år dette, idet det er svært for de studerende at sikre, at alle kommer til orde indenfor alle centrale punkter.

Samarbejdet om prøven

Der er kun positive kommentarer omkring samarbejdet om prøven. De faglige dialoger og udvekslinger mellem censor og eksaminator vægtes højt. Censorerne har fået de relevante dokumenter, og der er en oplevelse af hjælpsomhed, og at systemet fungerer – både studieadministrationerne og censorsekretariatet.

En censor skriver: *'Censorformandskabet og censorsekretariatet er ret usynlige, men har tilsyneladende styr på tingene. Uddannelsesadministrationen var imødekomende og meget serviceminded. Samarbejdet med eksaminator var særdeles fint. Eksamen bar præg af gode faglige samtaler mellem alle i en god eksamensatmosfære.'*

Et par censorer gør opmærksom på, at eksamensplanen bør udarbejdes således, at censor kan nå at ankomme på eksamensdagen og ikke skal have en overnatning dagen før. Da nogle censorater er fordelt over fire dage, og således involverer to censorer, skal man være opmærksom på starttidspunkt på førstedagen for censor nr. 2.

En censor skriver: 'Når man er censor nr. 2 med start på 3. dagen bør man ikke starte kl. 8.30, men efter transportafstand og rimelighed. fx. kl. 9.00 eller kl. 10.00.'

Faglig kvalitet

Den faglige kvalitet vurderes af hovedparten af censorerne (84%) som værende god eller fortrinlig. Denne vurdering gør sig gældende både ift. fagets vidensgrundlag samt det faglige niveau og indhold. Der noteres en forskel i den faglige kvalitet på undervisningsholdene og på tværs af landet, så enkelte censorer har også givet vurderingen 'Ikke tilfredsstillende', 'Jævn' og 'Middel' (i alt ca. 16%).

Didaktisk og pædagogisk vurderes de studerende til at være klædt godt på. Nogle læreruddannelsessteder gør de studerende opmærksom på, at de i højere grad bør have fokus på det didaktiske i den praktiske del af prøven og ikke kun egne færdigheder, så deres tematik og valgte problemstilling bliver tydelig, og der er sammenhæng mellem prøvens tre dele.

Kommentarer fra censorer:

Der var i høj grad ikke sammenhæng mellem den problemstilling som de studerende havde valgt at arbejde med og deres praksis. Alle praksisser blev ensformige med samme didaktiske tilgang (progressiv tilgang), for alle grupper selvom de arbejdede med eksempelvis en legende tilgang, eller motivation eller elevinddragelse.

De studerende kunne med fordel støttes i at udvise mere didaktisk kompetence fremfor megen fokus på egne færdigheder. Det vil også være hjælpsomt til at få en større sammenhæng mellem den skriftlige opgave med problemstilling og praksis. Den naturvidenskabelige del er næsten fraværende og meget overfladisk. Dette bør integreres som en naturlig del af eksamen, så alle kompetenceområder for undervisning i skolen dækkes.

I lighed med foregående år er der mange kommentarer omkring de studerendes mangelfulde viden indenfor det humanbiologiske vidensområde. Det gælder både de studerendes konkrete vidensniveau, men i særdeleshed deres anvendelse af denne viden i en meningsfuld kontekst.

Censorerne skriver bl.a.:

Det naturvidenskabelige grundlag ex. træningslære fyldte generelt ikke meget, og var på et meget overfladisk niveau - også i forhold til hvad det kan forventes at eleverne skal vide.

Den naturvidenskabelige del er næsten fraværende og meget overfladisk. Dette bør integreres som en naturlig del af eksamen, så alle kompetenceområder for undervisning i skolen dækkes.

Enkelte uddannelsessteder har formået at få dette område integreret i prøven, så de studerende både demonstrerer humanbiologisk viden og kan omsætte og formidle denne viden til eleverne.

En censor skriver: '*Der var en særdeles høj standard i indholdet både til den praktiske og mundtlige prøve. Fin inddragelse af humanbiologiske elementer, hvilket plejer at være et problem.*'

Der er store udsving i censorernes kommentarer omhandlende inddragelse af teori, fagsprog og forskning/udviklingsprojekter. Det spænder mellem stor ros til integration af og arbejdet med såvel bredden og dybden i anvendelsen af faglitteratur, fagsprog og forskning/udviklingsprojekter til værende decideret mangelfuldt og utilstrækkeligt:

De skriftlige opgaver omhandlede absolut relevante faglige pæd./did. problemstillinger i.f.t. det fremtidige arbejde i skolen - velskrevne - veldokumenterede.

Hvis man måler kvaliteten i pæd./didaktisk indsigt og forståelse i forhold til teorier/teoretikere kædet sammen med en opgave med begrundet praksis og afsluttet i den mundtlige del, hvor vidensgrundlaget tydeliggøres i en jonglering med faglige termer, må jeg i denne forbindelse udtrykke stor tilfredshed med niveauet.

Flere grupper har kun i begrænset omfang refereret til og anvendt disciplin faglig teori og idrætsfaglige begreber i den skriftlige opgave. Der bliver stort set ikke refereret til forskning og undersøgelser i hverken den skriftlige opgave eller til den mundtlige prøve. Her tænkes fx på SPIF.

Jeg synes der var flere steder hvor forventningerne til de studerendes viden ikke var store. Eksempelvis understøttelse af teori og forskning til et tema som motivation, som kunne udgøres af en enkelt kilde, hvilket ikke viser særlig tyngde eller dybde set ud fra mit synspunkt

Opmærksomhedspunkter

Det anbefales fortsat, at den humanbiologiske idrætsteori bør styrkes, og særligt anvendelsesgraden af denne ift. prøven bør gentænkes, så den bliver meningsfuld og anvendelsesorienteret ift. professionen. Inspiration fra de uddannelsessteder, hvor det er lykket, kan med fordel udveksles, og samtidig kan vejledningen af de studerende indenfor dette område styrkes og målrettes.

Censorernes kommentarer indikerer, at der er stor forskel på tværs af uddannelser mht. de studerendes anvendelse af forskning, udviklingsprojekter, teori og fagsprog i opgaver og den mundtlige del af prøven. Der bør vejledes ud fra kvalifikationsrammen, så niveauet hæves flere steder.

På baggrund af censorernes tilbagemelding anbefales det, at der til prøven arbejdes i grupper omkring alle tre delelementer. På den måde kan de studerende komme mere i dybden med f.eks. den skriftlige opgave og få mere tid til den praktiske del af eksamen. Dog bør størrelsen på grupperne til den mundtlige del af prøven tilpasses, så max. tre studerende er sammen.

Samarbejdet omkring prøven er velfungerende. Det anbefales, at eksaminator i forbindelse med udformningen af eksamensplanen går i dialog med censorerne f.eks. med hensyn til starttidspunkt både for censor nr. 1 og 2.

Det store fald i studerende, som uddannes med undervisningsfaget idræt de sidste par år, giver anledning til bekymring. Der bør være en opmærksomhed fra læreruddannelsen på, om behovet for lærere med undervisningskompetence i faget idræt i folkeskolen fortsat er dækket.

KRISTENDOMSKUNDSKAB/RELIGION

Kirsten M. Andersen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorerne for faget kristendomskundskab/Religion består af 102 censorer. Heraf har 31 censorer (30,4%) været allokeret til 47 prøver i den periode, som rapporten dækker. Det er en lille stigning sammenlignet med sidste år, hvor 25,5% af censorerne medvirkede ved årets prøver.

De eksterne censorer er bredt sammensat, idet de kommer fra folkeskole, gymnasium, folkekirke, forlag, skoletjenester og universiteternes teologiske og religionsvidenskabelige afdelinger. Der er således basis for en fagligt set perspektivrig bedømmelse af prøvernes kvalitet.

Beskikkede censorer: 102

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	71 (69,6%)
Med mindst en allokering	31 (30,4%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	39 (38,2%)
Eksterne censorer	63 (61,8%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	49 (48,0%)
Mænd	53 (52,0%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	10	26	41	20	5	102
%	9,8%	25,5%	40,2%	19,6%	4,9%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 47

Antal censorrapporter: 42

Besvarelsesprocent: 89,4

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	9 (29,0%)
Eksterne censorer	22 (71,0%)

I tråd med de senere år er der allokeret forholdsvis færre af de interne end de eksterne censorer målt på censorkorpsets sammensætning, men det er dog bemærkelsesværdigt, at andelen af internt allokerede censorer er stigende. I hele perioden sidste år (2022) var blot fem af de allokerede censorer interne (17,2%), dvs. under hver femte censor. Ved prøverne i maj/juni 2023 blev en ud af fire allokeringer dækket af interne censorer. Ved allokeringerne i august var fordelingen ligelig. Pointen her er ikke, at det er bedre at være intern eller ekstern, men en rimelig balance mellem eksterne og interne censorer gavner kvalitetssikringen af uddannelsen.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

Censorerne vurderer, at de formelle rammer for prøven 'I høj grad' (42,2%) og 'I meget høj grad' (51,2%) lever op til bestemmelser i studieordningen og bekendtgørelsen. Tre censorer har undladt at svare, og ingen har angivet, at de formelle rammer i mindre grad lever op til bestemmelserne for prøven.

I de uddybende kommentarer går det igen, at prøvens tre dele i kombination bliver bemærket: *'Der er en god overensstemmelse', 'At det fungerer upåklageligt'* og, at der er mulighed for *'en god kombination af fordybelse i et enkelt fagfagligt emne kombineret med fagdidaktiske overvejelser og undervisningsforløb'*.

Det bliver af mange censorer bemærket, *'At lodtrukne spørgsmål sikrer en faglig viden om øvrige emner indenfor kompetencemålene og fungerer godt'*.

En enkelt censor bemærker, at *'de studerende udviste generelt en høj forståelse for deres fremtidige arbejde som undervisere'* og foreslår, *'at udformningen af undervis-*

ningsplaner ville blive revideret, hvis de kunne afprøve deres forslag helt praktisk i en skoleklasse inden den endelige udformning'.

Enkelte prøver i perioden er blevet afviklet online over Teams, hvilket medførte svingende lyd kvalitet, ufrivilligt at blive logget ud og teknisk besvær med at vise relevante dokumenter.

Det andet spørgsmål i censorrapporten giver mulighed for at uddybe, i hvilket omfang prøveformen understøtter, at de studerende prøves i kompetencemålene.

Det finder 40,0% af censorerne, at de gør 'I meget høj grad', 44,4% 'I høj grad' og 8,9% 'I mindre grad'.

I kommentarerne bliver der lagt vægt på, at kombinationen af den skriftlige opgave, det mundtlige oplæg, undervisningsplan og det lodtrukne spørgsmål giver mulighed for at bedømme både bredden og dybden i forståelsen. Det er muligt at vurdere, hvorvidt de studerende er godt inde i stoffet og samtidig kan vise et overblik, og desuden har samtaleplads, til refleksion. Prøven giver mulighed for at inddrage bredden i fagets indhold og mål, og at den studerendes faglige og didaktiske niveau fremstår nuanceret.

Nogle censorer peger på en risiko for fragmentering og efterlyser, at der samlet set burde afsættes mere tid. En enkelt censor foreslår, at de studerende burde have en kort forberedelsestid til det lodtrukne spørgsmål. Nogle censorer bemærker, at de lodtrukne spørgsmål principielt er godt, men overfladisk, et nyttigt appendiks. En forslår: *'Denne del af eksamen burde justeres, måske med mindre brede spørgsmål'*.

Samarbejdet om prøven

Lang de fleste af censorerne (77,7%) vurderer, at samarbejdet med eksaminator, uddannelsesadministration, censorformandskab og sekretariat samlet set har været fortrinligt. I nogle tilfælde (13,3%) vurderes det som 'Godt', og i et enkelt tilfælde (2,2%) som 'Middel'.

'Upåklageligt', 'Super', 'Fint', 'Forbilledligt', 'Intet at bemærke' er de uddybende beskrivelser for de tilfælde, hvor alt er gået glat. Censorerne fremhæver god og oplysende kommunikation i kontakten med administrationerne og eksaminatorerne,

herunder opgaver der er tilgængelige i god tid, og at eventuelle ændringer i antal af studerende bliver kommunikeret - også i god tid.

I de få tilfælde, hvor der er noget at bemærke, angår det usikkerhed om forplejning dog er der et enkelt tilfælde, hvor de lodtrukne spørgsmål ikke på forhånd var lagt ind på WISEflow.

Faglig kvalitet

Godt halvdelen af censorerne (51,1%) vurderer, at niveauet samlet set er 'Godt', omtrent en fjerdedel (24,4%) at det er 'Middel', en mindre del af censorerne (13,3%) finder, at niveauet er 'Fortrinligt' og få (4,4%) vurderer det til at være 'Jævnt'.

Af de uddybende kommentarer er der særligt to gennemgående træk i rapporterne. For det første at den faglige kvalitet i de studerendes niveau er svingende. Flere censorer noterer, at mange studerende viser en høj faglig kvalitet, og at en betragtelig del af de studerende *'Har svært ved at leve op til de videnskabelige krav'*. Flere censorer efterlyser faglig fordybelse og elementær forståelse af stoffet. Et par af censorerne videregiver det indtryk, at det store udsving i de studerendes faglige kvalitet går mellem dem, der har fulgt undervisning og modtaget vejledning og de studerende, der ikke har.

En enkelt censor uddyber på følgende måde: *'Min oplevelse er, at selve undervisningen på læreruddannelsen klæder de studerende godt på til at varetage jobbet som religionslærere. Desværre blev det meget tydeligt under eksaminationen, at flere af de studerende ikke havde fulgt undervisningen og derfor ikke kendte til helt basal viden inde for faget. Det er dybt problematisk, hvis de studerende tror, at de kan leve op til faglige forventninger i deres fag, hvis de blot har styr på nogle didaktiske greb.'*

Det andet gennemgående træk i rapporterne er, at de studerende kommer godt og bredt rundt i faget. Samlet set gives et indtryk af en veltilrettelagt undervisning, hvor de forskellige fagdidaktiske tilgange og metoder bliver studeret og afprøvet i praksis. Flere fremhæver, at faglighed og fagdidaktik generelt set kombineres på bedste vis. En del censorer efterlyser mere tid til fordybelse og overblik i bredden.

En bemærker, at idehistorisk viden og overblik er begrænset, og en anden, at de studerendes vidensgrundlag er svingende.

I en rapport skriver censor: *'De skriftlige produkter var deciderede mangelfulde og stod i mange tilfælde i skærende kontrast til de mundtlige fremlæggelser.'*

I en anden rapport bemærker censor, at niveauet er godt, men at der stort set ingen variation er i de studerende valg af emner for de skriftlige produkter og tilhørende oplæg til undervisning. Censor udtrykker i forbindelse med denne prøve kritik over, at fem ud af syv opgaver var formuleret over samme skabelon - ved denne eksamen: *'Hvordan kan man med henblik på almen dannelse undervise elever i temaet etik ud fra forskellige fagdidaktiske grundpositioner?'* I dette tilfælde sikrede de lodtrukne spørgsmål, at prøven blev dækkende for fagets indhold og mål.

I rapporterne tager censorerne selv forbehold for baggrunden for at vurdere, når der ved en omprøve kun er få studerende.

En enkelt censor efterlyser en angivelse af pensum, en oversigt over det læste stof, så der er bedre mulighed for at vurdere studerendes niveau og faglige kvalitet.

Opmærksomhedspunkter

Ved indførelse af den nye læreruddannelse fortsætter prøven i kristendomskundskab med få ændringer.

For det første er der grund til at holde øje med de lodtrukne spørgsmål. Hvordan knytter dette element sig til læreruddannelsens undervisning, og hvordan bidrager det lodtrukne spørgsmål fortsat til at sikre bredde og overblik, som er den udbredte opfattelse blandt censorerne?

For det andet kommer den integrerede praktik til at kvalificere den faglige fordybelse, teoretisk og praktisk, så flere studerende bliver i stand til at begrunde og kombinere faglighed og fagdidaktiske tilgange og metoder?

Endelig er det bemærkelsesværdigt, at censorerne har bemærkninger om det store udsving i de studerendes faglige kvalitet.

LÆRERENS GRUNDFAGLIGHED: PÆDAGOGIK OG LÆRERFAGLIGHED (PL)

Benedikte Vilslev Petersen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset i perioden 2022-2026 for pædagogik og lærerfaglighed består af 229 beskikkede censorer.

Pædagogik og lærerfaglighed er med den nye læreruddannelsesbekendtgørelse (BEK nr. 374 2023) ændret til to fag: 'Pædagogik og almen didaktik' samt 'Pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik'. Således er censorkorpset for pædagogik og lærerfaglighed i foråret 2023 blevet delt i to, og en efterbeskikkelsesrunde i fagene pågår i indeværende efterår.

Nedenfor angives forholdet mellem interne/eksterne censorer, mellem kvinder og mænd samt censorernes aldersfordeling i henhold til det samlede censorkorps for pædagogik og lærerfaglighed. Bemærkelsesværdigt er i særdeleshed, at ca. 60% af censorkorpset ikke har været allokeret. Desværre er dette ikke nyt. At flertallet af fagområdet beskikkede censorer ikke har været allokeret, har været en realitet gennem det seneste årti.

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	136 (59,4%)
Med mindst en allokering	93 (40,6%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	129 (56,3%)
Eksterne censorer	100 (43,7%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	146 (63,8%)
Mænd	83 (36,2%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	1	27	70	60	54	17	229
%	0,4%	11,8%	30,6%	26,2%	23,6%	7,4%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Den foreliggende opsamling af forhold vedrørende prøveforløb og uddannelseskvalitet i pædagogik og lærerfaglighed er foretaget på baggrund af 175 censorrapporter fra de i alt 178 prøver. Fagområdet har dermed en rapportbesvarelsesprocent på 98,3%. Censorerne i fagområdet bidrager i høj grad til opgaven med kvalitetssikring i kraft af saglige og indsigtfulde kvalitative data i form af udførlige begrundelser for deres vurderinger.

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	38 (40,4%)
Eksterne censorer	56 (59,6%)

Af de 40% af censorkorpset, der er blevet allokert til årets prøver, har de eksterne censorer varetaget 123 af årets prøver, og de interne censorer 52.

10 censorer har været allokert til fire, fem eller seks prøver, hvorved disse 10 censorer har stået for 49 prøver i fagområdet.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer

Godt 93% af censorerne vurderer, at der i høj eller meget høj grad er overensstemmelse mellem prøveforløbet og prøvens formelle rammer: *'foregik helt efter de formelle rammer, bestemmelserne blev fulgt som foreskrevet, god overensstemmelse mellem uddannelsens studieordning, bekendtgørelsen og det faktiske prøveforløb.'*

De problematiske situationer, der har været, ser ud til at handle om manglende tydelighed i de formelle bestemmelser, studieordningerne, men også forskellighed i de lokale tolkninger af studieordningen, fx:

- Uklarhed i forhold til hold af meritstuderende, som er til prøve i pædagogik og lærerfaglighed, men ikke nødvendigvis i alle prøvens tre kompetencemål.

- Kun meget sporadiske beskrivelser af et undervisningsforløb, hvilket vanskeliggjorde bedømmelse, idet prøvebeskrivelsen stiller krav om undervisningsbeskrivelse ved hjælp af didaktiske grundkategorier.
- Et hold studerende med specialpædagogisk profil havde markant fokus på og stod fagligt stærkt i forhold til det specialpædagogiske kompetencemål, *men det blev desværre på bekostning af særligt overvejelser i forhold til almindelig didaktik/AUK.*
- Uden censors vidende havde uddannelsesinstitutionen givet dispensation til en gruppestørrelse på fem. Dokumentation og begrundelse for dispensation tilgik ikke censor.

Prøveformen

Ca. 87% af censorerne finder, at prøveformen i pædagogik og almen didaktik er velegnet til at demonstrere kompetence inden for prøvens tre kompetencemål. Prøveformens styrke er, at der er tale om to delprøver; en skriftlig og en mundtlig, som begge er en del af bedømmelsesgrundlaget: *'God mulighed for, at studerende både skriftligt såvel som mundtligt, demonstrerer viden i relation til kompetencemålene.'*

Prøvens skriftlige del giver mulighed for at demonstrere faglig dybde og bredde, systematisk analyse og nuancerede og velbegrundede bud på handling i skolen: *'Rigtig godt med en skriftlig opgave, hvor analyse af og refleksioner over et didaktisk nærbillede og en uv-plan kan ske...i dybere eller mindre dybt omfang.'*

Den mundtlige del kan forvisse bedømmerne om ejerskab til den skriftlige opgave: *'Mundtlig prøve sikrer, at det er den studerende selv, der har skrevet.'* Prøvens del to giver mulighed for at demonstrere kompetence til at indgå i en faglig dialog: *'Den mundtlige prøve understøtter og uddyber det skriftlige og forstærker kvaliteten, herunder anvendelse af fagsprog samt at forholde sig reflekteret til faglige spørgsmål, som hverken er overvejet i den skriftlige delprøve eller de studerendes disposition til den mundtlige del.'*

Som tidligere vedrører kritikken af prøveformen fagrådets omfattende teoretiske, praktiske og forskningsmæssige bredde, som vanskeligt lader sig samle i en enkelt fælles prøve: *'(...) fortsat udfordringer med, at de studerende ikke kommer i dybden med alle tre kompetenceområder.'* Desuden kritiseres også i år de bindinger, der ligger i prøvebeskrivelsen; et beskrevet undervisningsforløb og et didaktisk nærbillede hentet fra de studerendes praksis, som kan tilgodesse tre forskellige kompetence-

mål. Disse bindinger fører til tematisk snævre og dermed en høj grad af ensartede problemformuleringer, som synes at føre til *øget instrumentalisering*.

Samarbejdet om prøven

Samarbejdet ved årets prøver har i langt overvejende grad været velfungerende. 61% af censorerne svarer 'fortrinligt', og 30 % svarer 'godt': *'Det hele er forløbet over al forventning'*. Samarbejdet med eksaminator, uddannelsesinstitutionernes administration, censorsekretariatet og censorformandskabet får af flere censorer ros for hjælpsomhed, imødekommenhed og professionel håndtering af prøveforløbene. PHA og UCS roses for god forplejning.

Hvor der har været utilfredshed, handler det om:

- Uklarhed om antal censurdage ved censors fremmøde.
- Uenighed om godkendelse af plagiat.
- Frustration over uklare afregningsprocedurer samt logistik i forhold til transport- og overnatningsforhold.
- Manglende tid til at mødes med eksaminator inden prøvens begyndelse.

Faglig kvalitet

Med hensyn til vurderinger af den faglige kvalitet ved prøven i forhold til a) fagområdets vidensgrundlag og b) fagområdets niveau og indhold er censorerne knap så entydigt positive. Dvs. samme mønster som de foregående år. Ca. 50% af censorerne vurderer kvaliteten som 'God', og ca. 20% finder den faglige kvalitet 'Fortrinlig'. 30% vurderer således kvaliteten som værende 'Middel' 20% eller 'Jævn' 7%.

Om a) fagområdets vidensgrundlag, skriver censorerne blandt mange andre kommentarer:

God faglig kvalitet.

Generelt var det faglige niveau meget tilfredsstillende med de variationer, der nu er i forhold til, hvordan de studerende har tilgået vidensgrundlaget.

Udbredt anvendelse af 'grundbogsmateriale' fra modulernes undervisning. Høj frekvens af samme kilde og lærebøger.

De studerende havde betydelige udfordringer med grundlæggende teori inden for fagområdet,

Sjældent, at skolens dannelsesopgaver er en del af vidensgrundlaget.

Om b) fagområdets niveau og indhold skriver censorerne, blandt mange andre kommentarer:

Mange gode iagttagelser, som dannede grundlag for de lærergrundfaglige perspektiveringer og analyser.

Oplever et meget højt fagligt niveau hos de studerende og en god forbindelse mellem fagets forskellige moduler.

Alt for megen fokus på at beskrive praksis – og knap så meget på at forstå.

For mange studerende er inklusion det valgte tema, og flere opgaver har nærmest karakter af specialpædagogik.

Store problemer med at foretage en objektiv analyse.

Tendens til, at den generelle lærerfaglige planlægning af undervisning – det didaktiske aspekt nedprioriteres.

Der var desværre mange studerende, der ikke havde tilegnet sig et fagligt sprog til specialdidaktikken og almindelidaktikken.

Opmærksomhedspunkter

Af særlige opmærksomhedspunkter i forbindelse med årets prøver skal følgende nævnes:

Af hensyn til skolens elever må den faglige kvalitet i pædagogik og lærerfaglighed løftes.

Af hensyn til retfærdig og ensartet bedømmelse af de studerende skal det fremgå tydeligt i studieordninger, hvilke krav der stilles til prøverne.

Af hensyn til retfærdig og ensartet bedømmelse af de studerende skal det være tydeligt, hvorvidt der er givet dispensation for fx gruppestørrelse eller merit for dele af prøven.

Det er forhåbningen, at omlægningen af det pædagogiske fagområde i den reviderede læreruddannelse vil kunne spores positivt i censorernes fremtidige vurderinger af den pædagogiske, faglige kvalitet. Dette vil af censorformandskabet blive fulgt nøje i de kommende år.

LÆRERENS GRUNDFAGLIGHED: KRISTENDOMSKUNDSKAB, LIVSOPLYSNING OG MEDBORGERSKAB (KLM)

Lakshmi Sigurdsson

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Der er i alt 156 beskikkede censorer i KLM. Der er en ligelig kønsfordeling, ligesom censorerne fordeler sig nogenlunde jævnt på aldersgrupper, dog med en større del over 50 år. Der er 62,8% eksterne censorer og 37,2% interne. Der er en forholdsvis høj andel (60,9%) uden allokeringer i prøveperioden.

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	95 (60,9%)
Med mindst en allokering	61 (39,1%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	58 (37,2%)
Eksterne censorer	98 (62,8%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	72 (46,2%)
Mænd	84 (53,8%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	1	22	41	50	34	8	156
%	0,6%	14,1%	26,3%	32,1%	21,8%	5,1%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 105

Antal censorrapporter: 99

Besvarelsesprocent: 94,3

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	17 (27,9%)
Eksterne censorer	44 (72,1%)

Der har været i alt 105 prøveforløb, og der er afgivet 99 censorrapporter. En enkelt censor har varetaget i alt fem prøver, tre har varetaget hver fire prøver, og resten mellem en og tre. I årsberetningen fra 2022 blev det fremhævet, at antallet af allokeringer viste en overrepræsentation af eksterne censorer. Fordelingen har ændret sig et par procentpoint i år (fra 77,5% eksterne i 2022 til 72,1% eksterne i år), men selv når der tages højde for censorkorpset som helhed, hvor der er 62,8% eksterne og 37,2% interne, giver tallene indtryk af, at interne censorer har sværere ved at påtage sig censur.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

Størstedelen af censorerne vurderer, at prøveforløbet lever op til bestemmelserne i bekendtgørelse og studieordning, idet 40% svarer 'I høj grad, og 51% 'I meget høj grad'. Ligeledes mener en stor del, at prøveformen understøtter prøvning af fagets kompetencemål (51% 'I høj grad' og 36,3% 'I meget høj grad').

Flere censorer mener, at kombinationen af skriftlig redegørelse og mundtlig prøve fungerer godt, fordi denne form giver mulighed for '*selvstændig faglig refleksion, initiativ og udfoldelse af færdigheder og opfyldelse af vidensmål*'. Andre forholder sig kritisk til den korte tidsramme, især ved individuelle eksaminationer, idet den gør det svært at nå bredere ud i faget videns- og færdighedsmål.

En censor påpeger således, at '*prøveformen giver mulighed for kun at blive prøvet i en meget lille del af kompetencemålene, og de fleste studerende har kun lige læst lidt på deres eget lille emne*'. I forlængelse af denne kritik er der forslag om at supplere med lodtrukne spørgsmål, for at sikre bredde i eksaminationen, ligesom nogle anbefaler et fælles pensum, som rækker ud over opgavens emnefelt, fordi der er '*stor forskel på, hvor meget teori eller faglitteratur, de studerende har dykket ned i ved udarbejdelse af den skriftlige opgave*'. På den baggrund er der flere, som anbefaler en forlængelse af eksaminationstiden for at sikre større bredde.

I forhold til de skriftlige opgaver er der en del bemærkninger om foruroligende fejl i basal retskrivning og formulering, meget svag inddragelse af faglitteratur, ukritisk brug af information fra websider og usikkerhed i anvendelse af APA-standard. En

censor nævner, at der ofte er et misforhold mellem problemformulering og besvarelse, en anden pointerer, at opgaverne ligger langt fra en akademisk form og bærer præg af mange 'synsninger' uden nogen dokumentation.

Derudover bliver det også fremhævet, at det '*kræver en meget velvalgt problemstilling at komme hele vejen rundt på en faglig fornuftig måde*'. De kritiske kommentarer til de skriftlige opgaver giver grund til at overveje, hvordan vejledningen af de studerende kan styrkes.

Samarbejdet om prøven

Samarbejdet vurderes overvejende positivt (68,6% svarer 'Fortrinligt' og 24,5% 'Godt'). I enkelte tilfælde har censor og eksaminator haft forskellige opfattelser af rollefordelingen. Det viser, at det er vigtigt at indregne tid til en kort samtale med afklaring af de formelle roller, inden eksamen går i gang.

En censor fortæller om en virtuel eksamen, hvor der var behov for ekstra tid til at etablere forbindelse til den studerende, og da institutionens (UC Syd) Teams-program ikke virkede, måtte de i stedet anvende Aarhus Universitets program (som censor har adgang til), sådan at eksaminationen kunne gennemføres.

Der har desuden været et par tilfælde med meget sene justeringer af antal eksaminander og et enkelt tilfælde, hvor en ekstra studerende var sat på eksamensplanen uden forudgående information. Ved en prøve, som omfatter et skriftligt oplæg, der tæller med i den samlede vurdering, bør det ikke forekomme.

Faglig kvalitet

Vurderingen af faglig kvalitet omfatter to spørgsmål. Det første omhandler *fagets vidensgrundlag*. Det bliver af 45% vurderet som 'Godt', af 28,4% som 'Fortrinligt', og af 5,7% som 'Middel'.

Den overvejende positive vurdering kommer fx til udtryk i kommentarer om, at: '*de studerende har gennemgået en passende og repræsentativ mængde stof året igennem, der kvalificerede dem til at blive prøvet i faget, også uden for deres selvvalgte fokusområde og problemstilling*'.

Det andet spørgsmål går på *fagets eller fagområdet faglige niveau og indhold*. Her fordeler vurderingen sig med 47,1% i kategorien 'Godt', 32,4% i 'Fortrinligt' og 11,8% i 'Middel'.

I kommentarerne ses dette afspejlet i fremhævelsen af KLM som: *'Et centralt dansesfag i læreruddannelsen,'* hvor de studerende *'får reflekteret relevante overvejelser om lærerprofessionen,'* ligesom andre nævner, at faget giver de studerende *'gode teoretiske og praktiske værktøjer, som klart kan anvendes i den faglige og pædagogiske virkelighed, de møder efter endt uddannelse.'*

Der er dog også en del kritiske kommentarer både til kvalitet og niveau. En censor undrer sig over de studerendes mangel på almen viden, en anden karakteriserer deres baggrundsviden som meget smal og giver eksempler på helt fejlagtige opfattelser af fagligt stof. I nogle tilfælde handler kritikken om et snævert fokus på *'demokrati og folkeskolens formålsparagraf'* eller, at de studerendes fokus var *'mere rettet mod de pædagogiske fag'*.

Andre kritiske kommentarer påpeger, at der ikke er tilstrækkelig viden om kristendomskundskab, at der er en nedtoning af de religionsfaglige perspektiver eller en manglende idéhistorisk bevidsthed.

Endelig er der nogle som konstaterer, at der altid er *'forskellige varianter over i hvilken grad K'et, L'et, M'et og det alment dannende betones'* eller, at *'man må leve med en vis overfladiskhed, når så komplekst stof skal formidles til studerende med oftest begrænsede forudsætninger'*.

Der er dog også eksempler på fortrinligt arbejde, hvor sammenhængen i faget vurderes positivt, som når en censor fremhæver et *'meget substantielt teoretisk, praktisk og handlingsorienteret fagligt niveau'* med et bredt vidensgrundlag, der var dækkende for fagets kompleksitet.

Opmærksomhedspunkter

I forlængelse af censorernes vurderinger og bemærkninger vil jeg som censorformand fremhæve følgende opmærksomhedspunkter:

Der er fortsat behov for at styrke de studerendes skriftlighed. Det handler både om at sikre gode vilkår og rammer for vejledning i arbejdet med de skriftlige opgaver, men for en del studerende handler det tilsyneladende også om helt basale færdigheder i retskrivning, litteratursøgning og akademisk arbejdsform.

I forlængelse af de kritiske kommentarer til vidensgrundlaget, må det ses som positivt, at der med læreruddannelsen 2023 kræves en redegørelse for eksamens-

grundlaget, som omfatter litteraturlister samt undervisnings- og arbejdsmetoder. Det sætter klarere rammer både for eksaminatorer, censorer og studerende.

Fremadrettet perspektiv: Med udvidelsen af KLM i LU23 til *livsoplysning: kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og autoritet* vokser faget fra 15 til 20 ECTS og fra tre til fire indholdsområder. Det indebærer en styrkelse, og af det nye fagformål fremgår det tydeligt, at der skal arbejdes *'på tværs af fagets indholdsområder'*. Ligeledes skal de studerende kunne *'anskue dannelses- og værdispørgsmål ud fra sammenhængen mellem en religionsfaglig, en idéhistorisk og en medborgerskabsteoretisk synsvinkel'*. På baggrund af censorernes både konstruktive og kritiske kommentarer til KLM er der grund til at holde øje med hvordan den faglige kompleksitet, som også fremover vil kendetegne livsoplysningsfaget, kommer til udtryk ved fremtidige eksamener.

Evt. andre forhold

I forhold til allokering af censorer er der grund til fortsat opmærksomhed på fordelingen mellem eksterne og interne censorer, herunder især mulighederne for, at interne censorer kan påtage sig censur.

MADKUNDSKAB

Merete Vial

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPSET

Madkundskabs censorkorpset består af 33 censorer, heraf 9 efterbeskikkede efter en efterbeskikkelsesrunde i foråret 2023. Fordelingen mellem interne og eksterne censorer er hhv. 16 og 17. Næsten alle undervisere på læreruddannelserne er beskikkede censorer.

Censorkorpset i madkundskab har en klar overvægt af kvindelige censorer, næsten tre fjerdedel af korpset er kvinder. Aldersfordelingen er forholdsvis jævn med lidt over 80% i alderen 30-60 år.

I denne periode har 21 censorer været uden allokeringer, hvilket er knap to-tredjedele. Andelen er i år steget pga. det øgede antal censorer. Det udvidede censorkorps har betydet, at det i år kun har været nødvendigt med en ad-hoc allokering i vintereksamensperioden.

Beskikkede censorer: 33

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	21 (63,6%)
Med mindst en allokering	12 (36,4%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	16 (48,5%)
Eksterne censorer	17 (51,5%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	26 (78,8%)
Mænd	7 (21,2%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	1	10	9	8	4	1	33
%	3,0%	30,3%	27,3%	24,2%	12,1%	3,0%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 26

Antal censorrapporter: 26

Besvarelsesprocent: 100%

I perioden fra d. 1. september 2022 til d. 31. august 2023 har der været afholdt 26 prøver i Madkundskab, heraf fire syge-/omprøver samt en kompetenceløftsprøve. Her er et fald ift. sidste år, hvor faget havde 34 prøver. Dette fald kan skyldes, at ikke alle professionshøjskoler har haft prøver i år. Nogle mindre professionshøjskoler udbyder kun faget hvert andet år. Ligeledes har færre prøver i år været delt op på enkelt dage, da det har været muligt at få prøverne allokeret i 1. eller 2. forsøg. Et større antal vinterprøver har ligeledes fordelt prøverne mere jævnt hen over året.

Lidt over halvdelen af alle censoropgaver løftes af eksterne censorer, når censorer uden censur medregnes. Fratrækkes disse har der været ekstern censur i 16 ud af 26 prøver – udført af syv eksterne censorer. Fordelingen mellem interne og ekstern er særlig skæv, når man kigger nærmere på de tre perioder, som data omhandler. For vinterprøverne gælder det, at syv ud otte prøver har haft ekstern censor. Tilsvarende har tre ud af fire prøver i august 23 haft ekstern bedømmer. Mens der i perioden maj-juni 23 været en lige fordeling mellem eksterne og interne censorer. Det er positivt, at flere interne censorer har haft mulighed for at udøve censur ifm. sommerens prøver. Dette medvirker bl.a. til en erfaringsudveksling om afholdelse af prøverne blandt læreruddannere, hvilket enkelte kommentarer i censorrapporterne kunne tyde på, ville være ønskeligt ift. at sikre ensartede vilkår for fagets eksaminander. En censor skriver bl.a.: *Som censor opleves adskillige tilgange til afvikling af prøven i faget og undervisners rolle i prøven.* (se også afsnittet om prøveforløb).

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	6 (46,2%)
Eksterne censorer	7 (53,8%)

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

For perioden fra d. 1. maj til d. 30. juni 2023.

Interne censorer	5 (55,6%)
Eksterne censorer	4 (44,4%)

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

For perioden fra d. 1. august til d. 31. august 2023.

Interne censorer	1 (33,3%)
Eksterne censorer	2 (66,6%)

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer

Overordnet vurderer alle censorerne, at prøveformen lever op til bestemmelserne i studieordning og bekendtgørelse. Alle svarer hhv. 'I høj grad' og 'I meget høj grad'. Eksempelvis: *'Der var god overensstemmelse mellem prøveforløb og formelle rammer', 'Alt gik efter reglerne' og 'Prøveforløbet fulgte de anviste bestemmelser.* Udfordringerne, der kommer til udtryk, er vedr. fortolkningen af rammerne. Rammerne er brede, og både eksterne og interne censorer oplever forskelle i afholdelsen af prøven:

Jeg har alle andre steder oplevet markant flere spørgsmål til den studerende om metoder, madtekniske egenskaber, råvarekendskab osv. til den praktiske delprøve.

Eksaminatorene burde have stillet krav om "arbejdsplaner" og "dispositioner".

Opbygning og vægtning i den skriftlige del af prøven varierer ml. uddannelsessteder.

Men de skriftlige prøveprodukter blev i højere grad en analyse af praktikundervisning end en madkundskabslærerfaglig bearbejdning af en problemstilling.

Alle censorrapporter skriver dog, at afholdelse af prøverne rammer indenfor de formelle rammer. Udtalelserne kunne indikere, at der både er brug for større tydelighed i krav til og udformning af det skriftlige prøveprodukt, samt større konsensus mellem professionshøjskolerne i afholdelse af prøverne, herunder hvad de studerende forventes at medbringe til prøven, fx arbejdsplan og disposition for at sikre ensartede vilkår for de studerende.

Prøveformen

Samstemmende svarer alle censorer 'I høj grad' og 'I meget høj grad', at prøven i sin helhed kommer godt rundt om faget og alle kompetencemål. Svarene fordeler sig ligeligt mellem de to kategorier. Ligeledes skriver flertallet, at det er en omfattende prøve med fire delprøver. Men netop de fire delprøver beskrives som nødvendige for at nå rundt om et stort vidensgrundlag (se senere afsnit om vidensgrundlag):

Med fire delprøver kommer man godt rundt om både det fagfaglige og det fagdidaktiske.

Prøven er en helhedsprøve, hvor de forskellige delelementer bidrager til udprøvnin-gen af kompetenceområderne på en meningsfuld måde.

Delprøverne har hver deres styrke og afdækker tilsammen fint kompetenceområ-derne.

Da det er en omfangsrig prøveform, er det muligt at belyse det valgte emne fra flere perspektiver, hvilket kan være med til at sikre kvaliteten"

Den delprøve som nævnes særskilt, er delprøve 2 – portfolio. Den får flere kommentarer med på vejen. Kommentarerne drejer sig om form og format samt vægtning i den samlede karakter. Herunder skitseres kommentarer, der peger positivt på port-folioens bidrag til den samlede karakter:

Specielt delprøve 2 – præsentationsportfolie – havde flertallet af eksaminanderne udnyttet godt til at komme rundt om mange kompetencemål.

Der var fokus på, at alle fire dele af prøven var repræsenteret og rammesat for de studerende, hvordan de kunne anvende disse under prøvens forløb.

Mens andre af kommentarerne drejer sig om forskellige krav og brug af portfolio i prøven:

Et øget fokus på portfolio-arbejdet og en præsentation af denne kunne vægtes som den eneste manglende del.

De fire elementer viser fint bredden i fagets fire kompetenceområder. Dog kunne portfolio anvendes mere aktivt som et element, da det stadig er en del af prøven.

Af de fire delprøver er portefølje den delprøve, som er sværest at bedømme og svæ-rest at få til at falde naturligt sammen med de øvrige delprøver.

Kommentarerne viser, at der stadig er udfordringer med en retfærdig bedømmelse af portfolio. At portfolio først er tilgængelig på prøvedagen, og at den tilsyneladende ikke vægtes lige højt alle steder, vanskeliggør en ensartet bedømmelse. Der er derfor brug for, at studieordningen præciserer indhold, format og brug af portfolio i prø-ven. Format, herunder omfang og kriterier for bedømmelse må svare til muligheden for at udøve en ensartet og retfærdig bedømmelse på prøvedagen.

Samarbejdet om prøven

Næsten 75% af besvarelserne indikerer, at samarbejdet har været fortrinligt, og ca. 20% svarer, at samarbejdet har været godt. Det er glædeligt, at størstedelen opfat-ter samarbejdet mellem de forskellige aktører som gnidningsfrit og melder positivt tilbage i rapporterne: 'Alt gled i olie', 'Alt fungerede fint' og 'Alt kørte på skinner'.

Samarbejdet med eksaminator beskrives i stort set alle rapporter som yderst posi-tivt. Ligeledes er kommunikationen med studieadministrationerne overvejende po-sitiv. En censor fremhæver institutionens online-censorsider, hvor der var god hjælp at hente. Dog har et par stykker oplevet udfordringer ifm. rejse eller overnatning..

Censorsekretariatet og censorformandskabet nævnes næsten ikke ifm. samarbej-de. Det kan tages som tegn på, at kommunikationen her forløber gnidningsfrit. En ny censor er dog forundret over: (...) at man som censor har et stort udlæg ifm. tagbillet-ter mv. Dette er jeg ikke blevet oplyst om af censorsekretariatet. Alt vedr. aflønning

og transport ifm. censoropgaver er en sag mellem censor og den eksamensafholdende institution. Det er institutionernes ansvar at informere censor.

Kommentarerne peger på vigtigheden af, at institutionerne sørger for tydelig kommunikation og klare procedurer vedr. booking af transport og hotel på deres censor-sider.

Faglig kvalitet

I forlængelse af prøveformen, hvor flere censorer nævner, at det er en omfattende prøve, påpeges ligeledes: *'At fagområdets vidensgrundlag er ekstremt bredt'* samt *'At der er mange niveauer i vidensgrundlaget'*.

Således vurderer 20% den faglige kvalitet ift. vidensgrundlaget som 'Jævn': *'Prøven bar ofte præg af overfladisk viden, manglende sammenhængsforståelse, manglende kendskab til faglitteratur.'*

Størstedelen, næsten 70%, bemærker dog, at kvaliteten ift. vidensgrundlaget er 'God' eller 'Fortrinlig': *'Fagets hviler på et højt vidensgrundlag'* og *'Fagets faglige niveau var på et højt niveau og indhold'*.

Til spørgsmålet om fagets faglige niveau og indhold bemærker flere spredningen i blandt de studerende:

Det var en blanding af fagets eller fagområdets faglige niveau og indhold, vi gav karakter både i toppen af skalaen og i bunden af skalaen.

Det faglige niveau varierede meget på holdet, hvor ca. 30% performede "jævnt". Det gjaldt især på det teoretiske områder, men også for fleres vedkommende på det praktiske.

Eksaminandernes faglige niveau og valgte indhold varierede i høj grad.

Omkring 25% vurderer niveau og indhold som hhv. 'Jævnt' (15%) og 'Middel' (10%): *'Især de fagfaglige og teoretiske områder holdede'* og *'Fagets store vidensgrundlag kom ikke til syne i tilstrækkelig grad'*.

Størstedelen, næsten 75% svarer dog, at kvaliteten ift. niveau og indhold er 'God' (46%) eller 'Fortrinlig' (27%): *'Der var et fint fagligt niveau'*, *'Den faglige kvalitet er god'* og *'De studerende demonstrerede et fornuftigt fagligt niveau.'*

Opmærksomhedspunkter

Opsamlende har tre punkter i beretningen fået særlig opmærksomhed. Det drejer sig om:

Den faglige kvalitet, hvor hhv. 20% og 15% har beskrevet den faglige kvalitet i forhold til vidensgrundlag samt indhold og niveau som 'Jævn'. Her er sket en ændring ift. sidst år, hvor kategorien 'Jævn' ikke var nævnt. Hvad ændringen skyldes, er svært at svare på, da det er sparsomt med kommentarer til vurderingen. Men det fagfaglige niveau nævnes nogle gange af både interne og eksterne censorer.

Samarbejdet med institutionerne fik sidste år flere negative kommentar. Det er glædeligt, at samarbejdet i år har fungeret godt. Klar og tydelig information på censor-siderne er vigtig, da det hjælper censorer med at finde det nødvendige om procedure vedr. transport og overnatning, men også frigiver ressourcer i administrationen til anden hjælp vedr. prøverne.

Prøveformen betegnes som *omfangsrig* og god til at afdække kompetencemålene. Der er dog oplevet forskellige krav til de fire delprøver. Da prøveformen fortsætter med LU23, bør der være fokus på tydelige krav i studieordningerne mht. udformning af skriftligt prøveprodukt, portfolio-format samt, hvad der skal udarbejdes og medbringes til den praktiske og mundtlige del af prøven.

MATEMATIK

Kaj Østergaard

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset består af de 84 censorer, der blev beskikket i efteråret 2021. Der er den samme aldersfordeling og fordeling af interne og eksterne som tidligere, men der er denne gang allokere lidt flere kvinder end mænd.

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	46 (54,8%)
Eksterne censorer	38 (45,2%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	50 (59,5%)
Mænd	34 (40,5%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	1	8	23	26	20	6	84
%	1,2%	9,5%	27,4%	31,0%	23,8%	7,1%	100,0%

ÅRETS PRØVER

I år er der blevet afholdt 70 kompetencemålsprøver i matematik. Der er afleveret censorrapporter i 68 prøver, hvilket svarer til en besvarelsesprocent på 97%. Tak for det! Censorrapporterne er helt afgørende for at kunne evaluere afholdelsen af prøverne.

Alle censorer er blevet allokere af censorsekretariatet via den normale allokering-procedure, så der har ikke været ad hoc allokeringer. I enkelte tilfælde har det været nødvendigt at allokere flere censorer til en prøve for at dække alle prøvedage.

35 af de 84 beskikkede censorer (41,7%) har været allokere til en eller flere prøver i løbet af året. Tallet har været svagt stigende de sidste to år, men er faldet fra 49,4% i 2017.

Censorformandskabet har de seneste år haft fokus på andelen af prøver med eksterne censorer og interne censorer. I år har en lidt større andel af de interne censorer været allokeret, 34,7%, mens det er 50,0% af de eksterne.

Der er også en mindre stigning i antallet af prøver, der har interne censorer, fra 33,8% sidste år til 38,2% i år. Fordelingen er dog stadig skæv i forhold til, at 54,8% af de beklagede censorer er interne.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer

67 ud af de 68 censorer vurderer, at prøveforløbet i 'meget høj grad' eller i 'høj grad' lever op til bestemmelserne i studieordningen og bekendtgørelsen. I kommentarerne udtrykker censorerne generelt stor tilfredshed med forløbet af både den skriftlige og den mundtlige prøve.

Prøveformen

Også her udtrykker censorerne stor tilfredshed. 64 af de 66 censorer, der har besvaret spørgsmålet, vurderer, at prøveformen i 'høj' eller i 'meget høj' grad understøtter udprøvningen af kompetencemålene.

Censorerne har især mange positive kommentarer om den mundtlige prøve, som er velegnet til både at prøve de studerendes matematikfaglige og fagdidaktiske kompetencer.

En del censorer giver udtryk for, at det er problematisk, at den skriftlige prøve udvikles som hjemmeprøve. De nævner især, at de ændringer, der er foretaget i den skriftlige prøve for at minimere risikoen for snyd, har resulteret i, at prøven i mindre grad prøver centrale matematikfaglige kompetencer.

Enkelte af de mundtlige prøver er gennemført online. Censorer ved disse prøver er særdeles betænkelige ved denne form, da det er svært at følge de studerendes proces, hvilket gør det vanskeligere at gennemføre en faglig samtale.

Samarbejdet om prøven

66 ud af de 68 censorer vurderer samarbejdet med eksaminator, uddannelsesadministration, censorformandskab og censorsekretariatet som 'fortrinligt' eller 'godt'.

Der er mange positive kommentarer om samarbejdet med alle de involverede, specielt nævner mange censorer et godt samarbejde med eksaminator.

Nogle censorer nævner mindre uregelmæssigheder og problemer, men i stort set alle tilfælde er de blevet løst på en god måde.

Faglig kvalitet

Censorerne er overvejende positive i deres vurdering af uddannelsens faglige kvalitet, men lige som de foregående år er det her, de udtrykker de væsentligste betænkeligheder. Således vurderer 59 censorer den faglige kvalitet i forhold til fagets vidensgrundlag til at være 'fortrinlig' eller 'god', 6 vurderer 'middel', og 3 'jævn'. I forhold til fagets niveau og indhold vurderer 56 den faglige kvalitet som 'fortrinlig' eller 'god', mens 9 vurderer 'middel', og 3 'jævn'.

Censorernes kommentarer er også overvejende positive, især vurderer de, at de studerendes fagdidaktiske kompetencer er gode. Eksempler på udtalelser:

De studerende viser gode kompetencer i prøven både fagfagligt og didaktisk. De kommer godt omkring i den mundtlige prøve, og de studerende får mulighed for at vise både deres teoretiske ballast og vise den praksis de skal ud i skolen og bruge. Den skriftlige prøve støtter godt op om dette.

Det virker til, at nogle eksaminander har sværere ved det fagfaglige område end det matematikdidaktiske område.

Lige som de foregående år er der imidlertid mange censorer, der udtrykker betænkeligheder ved de studerendes matematikfaglige kompetencer. Eksempler på udtalelser:

De studerendes matematikfaglige niveau er generelt for lavt.

Overraskende så lemfældig brug af fagbegreber og faglig dybde. Flere viste former, som de reelt ikke helt forstod. Fagbegreber kunne i flere tilfælde ikke forklares. Der er tydeligvis meget fokus på didaktik - måske på bekostning af det faglige.

Lærerstuderende bør have en bedre beherskelse af algebra, symbolhåndtering og CAS.

En enkelt censor udtrykker en generel betænkelighed i forhold til det niveau, der kræves for at bestå kompetencemålsprøven. Denne censor skriver blandt andet: *'Helt grundlæggende er der alt for mange, som ikke er dygtige nok - både på det faglige niveau og på det didaktiske og det, der handler om undervisning. (...)* Blot blev det endnu engang bekræftet i denne prøve, at vi - overordnet set fra min stol - sender (alt) for mange matematiklærere ud, der ikke er dygtige nok!

Opmærksomhedspunkter

Andelen af eksterne censorer i forhold til interne censor er fortsat et væsentligt opmærksomhedspunkt, som censorformandskabet også i fremtiden vil følge nøje.

Fra næste år vil de fleste prøver være i LU23. Det er vigtigt fortsat at være opmærksomme på de studerendes matematikfaglige kompetencer og forholdet mellem disse og de fagdidaktiske kompetencer.

Med overgangen til LU23 bliver den skriftlige prøve markant anderledes. Prøven er dog stadig en hjemmeprøve, så det er fortsat vigtigt at være opmærksom på, hvordan kvaliteten af prøven sikres, herunder hvordan risikoen for plagiat minimeres.

Den mundtlige prøve i LU23 ligner i høj grad den, vi kender fra den nuværende uddannelse. Det er derfor væsentligt at være opmærksom på, om andelen af studerende, der aflægger prøven online, ændres, og om dette påvirker kvaliteten.

MUSIK

Christian Vardinghus-Nielsen

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Grundlaget for beretningen er 16 censorrapporter fra 16 kompetencemålsprøver i undervisningsfaget musik.

Der er 46 beskikkede censorer i undervisningsfaget musik fordelt på 21 interne og 25 eksterne censorer. De 16 prøver i faget er dækket af 12 censorer, hvilket betyder at 68,1% af fagets censorkorps ikke har været allokeret i indeværende år. Der har været interne censorer ved ni af prøverne og eksterne censorer ved de resterende syv prøver. Det giver en procentfordeling på hhv. 56,25% for interne censorer og 43,75% for eksterne censorer. Det kan konstateres, at der er for første gang i mange år, er en overvægt af interne censorer. Hvad dette skyldes er uvist. Det skal også bemærkes, at det procentvise antal af beskikkede eksterne censorer er faldet fra 55,3% i sidste periode til 54,3% i indeværende periode. Der er cirka lige mange kvinder (47,8%) og mænd (52,2%) i korpset.

Beskikkede censorer: 46

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	34 (73,9%)
Med mindst en allokering	12 (26,1%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	21 (45,7%)
Eksterne censorer	25 (54,3%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	22 (47,8%)
Mænd	24 (52,2%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	3	11	11	18	3	46
%	6,5%	23,9%	23,9%	39,1%	6,5%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 16

Antal censorrapporter: 16

Besvarelsesprocent: 100

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	7 (58,3%)
Eksterne censorer	5 (41,7%)

Statistik på årets prøver i undervisningsfaget

Der har været 16 prøver med 148 dimittender i undervisningsfaget musik. Det er positivt, at der i år har været en stigning i antal af dimittender med musik, da der sidste år (2022) blev uddannet 133 lærere med musik. De sidste års statistik ser således ud: 2015 - 205, 2016 - 176, 2017 - 152, 2018 - 125, 2019 - 141, 2020 - 141, 2022 - 133 dimittender. Sammenholder man disse tal med efterspørgslen på nyuddannede musikundervisere i folkeskolen, kan man lige som det foregående år konstatere, at der er et problem. Der bliver ikke uddannet tilstrækkeligt mange til at dække behovet. Flere professionshøjskoler taler til stadighed om manglende rekruttering til faget.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

Der er afleveret 16 censorrapporter ud af 16 mulige, så det må siges at være tilfredsstillende. Mange af censorerne giver kvalitative og uddybende kommentarer, men der er stadig en del som nøjes med at skrive 'ok', 'middel', 'i høj grad' eller 'fortrinligt'. Censorerne opfordres derfor igen til at give uddybende kommentarer. Der er en udbredt tilfredshed hos censorerne omkring de formelle rammer og prøveformen og meget få forslag til ændringer. Her er et par relevante kommentarer til prøveforløbet:

Prøveformen er valgt ift. at kunne bedømme den studerendes musikfaglige kompetencer. Kombinationen af et skriftligt og mundtligt oplæg, og demonstration af praktiske færdigheder, giver et fint indtryk af, hvad en musiklærer i folkeskolen skal kunne mestre.

I prøven demonstrerer den studerende både musikalske og didaktiske færdigheder.

De studerende bliver ligeledes i den mundtlige del sat til at lave selvstændige vurderinger og alternative måder at handle på i pædagogisk praksis.

Tænker, at det didaktiske, både omkring synopse/mdt formidling kunne kvalificeres. Det kan komme til udprøvning i ledelse og samtale. Ledelse kunne med fordel tænkes at indeholde mere end én metode-demonstration og kunne eksempelvis også tænkes at demonstrere en progression/differentiering og/eller kendskab til flere metoder og relevansen heraf. Omkring synopsis kunne det være at foretrække, at den indeholdt mere end problemformulering og teoriredegørelse. De studerende, som også har en case/didaktisk nærbillede, er bedre stillet i forhold til både analyse og diskussion.

Samarbejdet om prøven

Der er overvejende positive tilkendegivelser i forhold til samarbejdet med eksaminator, administration og professionshøjskolerne i det hele taget. Ordet 'fortrinligt' er vurderingen i de fleste rapporter.

Faglig kvalitet

Vurdering af niveauet, skriftligt såvel som mundtligt, form såvel som indhold. Kommentarer fra censorer:

Uddannelsens faglige kvalitet i forhold til vidensgrundlag samt niveau og indhold er generelt god. Det er dog tydeligt, at flere ressourcer til de praktiske discipliner klaver og sang ville kunne understøtte og supplere flere kompetenceområder i faget væsentligt som fx musikledelse.

De studerendes håndværksmæssige niveau lider under, at de ikke tilbydes undervisning i hverken sang eller klaver. Helt afgørende og grundlæggende kompetencer, som man som musikunderviser bruger hver dag, man går på arbejde. Den manglende

håndværks-træning problematiseres yderligere ved det, at man på andre udbudssteder tilbyder undervisning i netop sang og klaver. Denne skævvridning af undervisningstilbuddenes indhold og kvalitet er indlysende forfordelende og urimelig.

Opmærksomhedspunkter

Nogle studerendes indgangsniveau til musikfaget er tilsyneladende lavt, og det lader ikke til, at der er tilstrækkelig undervisning - især i de individuelle discipliner sang og klaver - til at kunne opveje dette.

Der kan godt være en større bredde i de studerendes repertoire og genrekendskab, og skabende musikalsk aktivitet kan vægtes højere.

Prøven er meget koncentreret om centrale fagområder som ledelse, nodelæsning, repertoirekendskab og de dertil hørende håndværksmæssige færdigheder i sang og klaver. Dette bliver tydeligt afdækket ved prøven, men efterlader så mindre plads til bl.a. den skabende del af musikfaget – det at lede kreative musikalske processer.

Bacheloreksamen omtales andetsteds i denne beretning. I musik har der været 12 prøver med i alt 46 studerende – det er en lille stigning på en enkelt, men en pæn stigning fra 2020, hvor der var 33 studerende som skrev i musik.

Censorformandens afsluttende bemærkninger:

At der i lighed med de seneste års anbefalinger afsættes og sikres tilstrækkelig tid til, at den studerende kan opnå et højt niveau i sang og instrumentale færdigheder på alle professionshøjskoler. Det kan vi håbe sker i den nye læreruddannelse.

At man iværksætter praksisnære undervisningsforløb med klasser i folkeskoler, hvor der indgår både studerende, folkeskolelærere, skoleelever og læreruddannelselærere. Det åbnes der for i den nye læreruddannelse.

NATUR/TEKNOLOGI

Jens Jakob Ellebæk

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPSET

Censorkorpset i natur/teknologi (NT) består af 59 censorer, hvor der er ca. 59% interne og 41% eksterne. Her er 61% mænd og 39% kvinder. Det bør fortsat være et fokus at få en mere ligelig fordeling af kønnene i censorkorpset.

Det er samtidigt bemærkelsesværdigt, at 89% af censorerne i korpset er over 50 år. Tallet er naturligvis stigende gennem beskikkelsesperioden, og angiver ikke i sig selv noget om kvaliteten af censur. Der bør være fortsat opmærksomhed på at få yngre censorer ind i korpset med henblik på en mere ligelig aldersfordeling.

Beskikkede censorer: 59

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	44 (74,6%)
Med mindst en allokering	15 (25,4%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	35 (59,3%)
Eksterne censorer	24 (40,7%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	23 (39,0%)
Mænd	36 (61,0%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	3	3	24	21	8	59
%	5,1%	5,1%	40,7%	35,6%	13,6%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 23

Antal censorrapporter: 22

Besvarelsesprocent: 95,7

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	7 (46,7%)
Eksterne censorer	8 (53,3%)

Der har været 23 prøver og 195 studerende til prøve i faget i denne periode. Det er en lille fremgang i forhold til sidste år under læreruddannelsesloven fra 2013 (LU13), hvor 163 studerende var til prøve i N/T (163 i 2021-22, 254 i 2020-21, 198 i 2019-2020, og 205 i 2018-2019). Det er dog stadig meget færre end i perioden under de to seneste bekendtgørelser for læreruddannelsen (LU07 og LU98 på ca. 350-600 studerende/år).

I lighed med tidligere år allokeres interne censorer ikke i det omfang, som deres fordeling i korpset tilsiger. Således har eksterne censorer i år taget ca. 73% af prøverne, mens interne kun har taget ca. 27% (sidste år var tallene hhv. 67% og 33%). Samtidigt er der en vis tendens til, at interne tager censur med færre studerende, så i virkeligheden har eksterne varetaget censur for 78% (152) af de studerende, der har været til prøve i perioden. I ovenstående angivelse af at 7 interne og 8 eksterne censorer har været allokeret, tages der ikke i betragtning, at nogle censorer har været ude flere gange i perioden.

Karakterfordelingen har i lighed med de seneste år ikke været mulig at tilgå i perioden, da fejlene med karakteropgørelserne ikke er blevet udbedret endnu. Det har således ikke været muligt at tilgå karakterfordeling siden 2020. Fra et censorformandsperspektiv virker det uforståeligt, at professionshøjskolerne ikke har større interesse i at få dette udbedret, end det tilsyneladende er tilfældet.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

Censorerne i årets censorrapporter angiver høj grad af tilfredshed med prøveforløbet og prøveforløbets overensstemmelse med studieordning og bekendtgørelse.

Der er 68% af censorer, som angiver "i meget høj grad", 23% "i høj grad", og 9% af censorer som angiver "i mindre grad". Også de kvalitative udsagn fra censorerne giver udtryk for en høj grad af tilfredshed med prøveforløbets muligheder for at leve op til bekendtgørelse og studieordning. Der er dog to censorer som har oplevet, at oversigten over kompetenceområder ikke var vedhæftet og skulle rekvireres ad anden vej. En enkelt censor beretter om fejl fra administrationen på UCL, hvor lodtrækningsresultater var offentliggjort et døgn for tidligt. Dette må selvfølgelig ikke ske, og de involverede studerende har således fået en u hensigtsmæssig fordel i forhold til studerende på andre professionshøjskoler.

Samarbejdet om prøven

Der er udpræget tilfredshed med samarbejdet omkring prøverne, hvor ca. 70% af censorerne svarer "fortrinlig" i forhold til dette spørgsmål. De resterende ca. 30% af censorerne har enten svaret "Godt" eller "Middel". Men der er også flere, som i de kvalitative udsagn nuancerer de umiddelbart pæne tal. Her angiver en censor, at det er problematisk, at man har indvilliget i en prøve på UC Syd, fordi der var to prøvedage. Her blev den ene prøvedag annulleret, hvilket denne censor finder u hensigtsmæssigt og ikke befordrende for lyst til fremtidige allokeringer samme sted. En anden censor bemærker, at det er vigtigt at bruge WISEflow (og undtagelsesvis mail) til de strengt nødvendige informationer – "støvсуget" for information, der ikke vedrører prøven. I en censur på VIA beretter denne censor fx om fremsendelse af mails, som ikke vedrørte den specifikke prøve. Censors tidsforbrug angives i forvejen at overstige tildelt tid, hvorfor administrationerne bør gøre alt, hvad de kan for at strømline tilgængelig information. Fra et censorformandsperspektiv burde det være en selvfølge alle steder, så censor ikke skal bruge unødigt tid på administration. Tid og aflønning nævnes også igen i år af censorerne som utilstrækkelig, hvor ekstra administration blot forværrer disse betingelser.

Faglig kvalitet

I lighed med sidste år er spredningen i angivelsen af den faglige kvalitet noget mere udtalt. 39% af censorerne angiver den faglige kvalitet er "Fortrinlig", 35% "God", 17% "Middel" og 4% "Ikke tilfredsstillende". Spredningen i angivelsen af den faglige kvalitet kunne således være udtryk for en ny "normaltilstand", som ikke har været almindelig tidligere, hvor langt de fleste censorer angav den faglige kvalitet som "Fortrinlig". Det synes dog at være for tidligt at konkludere, at dette er tilfældet, men

de kvalitative udsagn understøtter samtidigt det kvantitative fund. Nogle censorer beretter således om et meget '*uens fagligt niveau*', hvor de studerende enten er meget dygtige eller ikke særligt dygtige, hvor mellemniveauet ikke mere er normalen.

En censor påpeger: '*Når studerende vælger undervisningsfag indenfor de naturvidenskabelige fag, bør der være krav om mindst to undervisningsfag i disse fag. Det ville lette de studerendes forståelse af området og give større vidensgrundlag.*'

Det naturfaglige område kræver en grundlæggende naturvidenskabelig viden, som på trods af B-niveau som indgang til faget, kun vanskeligt kan etableres gennem et enkelt undervisningsfag.

Her kommer en anden censor med et udsagn som muligvis nuancerer dette: '*Når jeg vurderer prøvens faglige niveau og indhold i forhold til faget eller fagområdet, synes prøven at dække de grundlæggende koncepter og emner på en tilfredsstillende måde. Der er dog stadig mulighed for at inkludere mere nuancerede eller avancerede aspekter af faget for at udfordre kandidaterne på en mere dybtgående måde.*'

Tilsyneladende oplever denne censor studerende, som primært præsenterer "grydeklare" koncepter for undervisning til prøven, og samtidigt mangler tid til at udfordre de studerende mere grundlæggende på faget og fagområdet.

Opmærksomhedspunkter

Censorformandskabet har nu i mange år i træk berettet om en tendens til, at interne ikke allokeres svarende til den fordeling, de har i censorkorpset. Det er alarmerende, og har aldrig været så skævt som i år, hvor hele 78% af eksaminationerne i NT har været varetaget af eksterne censorer. Rapporten om interne censorer og varetagelsen af censur uddyber problematikken og giver et blik i de interne censorers udfordringer med at tage censur. Den kan tilgås her: <https://files.builder.nu/30/ad/30adc6ae-dd74-4c5f-8b5f-087aa8c5e2aa.pdf> eller på laerercensor.dk

Selvom der er flere interne censorer i censorkorpset end eksterne, er knap hver fjerde eksamination varetaget af interne i perioden. Fra et censorformandsperspektiv er det særdeles bekymrende, når interne ikke allokeres, og kvalitetssikringen mindskes med den konsekvens, at gensidige erfaringsudvekslinger mellem censorer fra for-

skellige institutioner ikke finder sted. Bedre vilkår og muligheder for interne bør være et afgørende anliggende for beslutningstagere at sætte fokus på.

Derudover er der i år to temaer som træder frem i data. Det ene tema omhandler spredningen i de studerendes præstationer og et meget '*uens fagligt niveau*'. Det er igen i år ikke muligt at angive periodens karakterfordeling, da disse data ikke tilgås censorformandskabet fra eksamensadministrationerne. Men at dømmes efter både kvantitative og kvalitative data i censorrapporterne, er forskellen mellem de studerendes præstationer mere udtalt end tidligere.

Periodens andet tema omkring *de studerendes naturfaglige kompetencer* så vi også berørt i den seneste årsberetning, hvor censorerne fandt det utydeligt, hvor de naturfaglige kompetencer skulle demonstreres i prøven. I denne periode suppleres med udsagn om, at de studerendes egne naturfaglige kompetencer ofte er svage. Censorerne angiver som et bud på en forklaring, at det tager tid at tilegne sig det naturvidenskabelige område, hvis indgangsniveauet er lavt, hvorfor flere naturvidenskabelige undervisningsfag i de studerendes portefølje bør anbefales.

PRAKTIK

Niels Tange

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Beskikkede censorer: 442

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	264 (59,7%)
Med mindst en allokering	178 (40,3%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	223 (50,5%)
Eksterne censorer	219 (49,5%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	269 (60,9%)
Mænd	173 (39,1%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	3	44	123	160	101	11	442
%	0,7%	10,0%	27,8%	36,2%	22,9%	2,5%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 344

Antal censorrapporter: 342

Besvarelsesprocent: 99,4

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	61 (34,3%)
Eksterne censorer	117 (65,7%)

I forhold til censorkorpsets sammensætning af stort set lige mange interne og eksterne censorer springer det faktum i øjnene, at der er allokeret langt flere eksterne end interne. Her er der tale om en beklagelig udvikling, set i forhold til ambitionen om et afbalanceret forhold mellem intern og ekstern kvalitetssikring ved prøverne i praktikfaget. Dog skal det nævnes, at der er sket en mindre fremgang i forhold til sidste år, hvor kun 28,7% var interne.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

Censorerne er blevet spurgt: *Hvordan vurderer du prøveforløbet lever op til bekendtgørelse og studieordning?* Her svarede censorerne således:

Svar	Antal	Procent
I mindre grad	16	4,7 %
I høj grad	143	41,6 %
I meget høj grad	182	52,9 %
Intet svar	3	0,9 %
I alt	344	

Tallene viser altså meget stor tilfredshed med prøveforløbet. Dette karakteriserer ligeledes censorernes kommentarer. Langt de fleste roser prøveforløbet eller konstaterer nøgternt, at alt er forløbet, som det skal.

De mere kritiske kommentarer på området vedrører en vifte af udfordringer. Flere censorer påpeger, at de studerende i flere tilfælde ikke har indsigt i de krav, der er til prøveforløbet og den skriftlige opgave, og dermed virker overraskede, når dette italesættes ved prøven. Særligt fremhæves kravet om, at de studerende skal medbringe materiale eller artefakter ved prøven. Det påpeges, at det faktisk er uklart i studieordningerne og prøvebeskrivelserne, om de studerende er forpligtede på at medbringe dette materiale.

Derudover fortæller flere, at de har oplevet prøver, hvor praktiklæreren er meget passiv, og dermed ikke stiller spørgsmål eller deltager i dialogen ved prøven. Ligeledes peger flere på, at praktiklæreren har været fraværende, og at man derfor har måttet indkalde en anden eller med dispensation har måttet gennemføre prøven uden praktiklæreren.

Endelig fremhæver et par censorer, at der sjældent ved prøverne bruges videoklip til at understøtte en mere praksisnær samtale ved prøven. Dette undrer censorerne, fordi denne tilgang opleves som meget brugbar i praktik-sammenhæng.

Samarbejdet om prøven

Censorerne blev spurgt: *Hvordan vurderer du samarbejdet med eksaminator, uddannelsesadministrationen, censorformandskabet og censorsekretariatet?* Hertil svarede de på følgende måde:

Svar	Antal	Procent
Jævnt	5	1,5 %
Middel	16	4,7 %
Godt	115	33,4 %
Fortrinligt	205	59,6 %
Intet svar	3	0,9 %
I alt	344	

Kommentarerne fra censorerne er også meget positive for de flestes vedkommende, og ofte beskrives samarbejdet med superlativer som "særdeles velfungerende" eller "fortrinligt". Og der er overordnet set ikke tale om særskilte områder, der roses. Det er i stedet en generel tilfredshed med samarbejdet, der udtrykkes i censorernes beskrivelser.

Dog er der også kritiske kommentarer. For det første beskrives praktiklærere som nervøse for at deltage ved prøven og for at gøre deres stemme gældende ved vøteringen. Derudover undrer en censor sig over, at man i VIA – læreruddannelsen i Århus - ikke lader sidetal på opgaven følge gruppestørrelsen, men arbejder med 5-siders opgaver uanset størrelsen på gruppen. Ydermere nævner flere, at de indimellem oplever en for stram tidsplan ved prøverne, der ikke levner plads til det eksaminatorskift, som er særligt for denne prøveform. Andre argumenterer for, at det er en fordel, hvis praktiklærer-eksaminatoren er den lærer, der har haft de studerende i praktikken fremfor en koordinator eller lignende. Begrundelsen er, at samtalen ved prøven har mulighed for at blive mere praksisnær, konkret og nuanceret, når læreren kender konteksten.

I den forbindelse skriver en censor: *Det er en god tredeling at have praktislærer fra praktikken, læreruddanner og ekstern censor med - men rollefordelingen bliver ujævn når det ikke er de studerendes "egen" praktislærer som deltager. Det er vigtigt, at nogen kender de studerende eller i det mindste har kendskab til deres baggrund for aflevering af skriftlig opgave.*

Endelig nævner flere censorer, at praktislærerne ofte undlader at spørge ind til mere teoretiske perspektiver, fordi praktislærerne angiveligt ikke mener, at det er deres "felt".

Faglig kvalitet

Her er censorerne blevet spurgt til, hvordan de vurderer uddannelsens faglige kvalitet på baggrund af deres erfaringer fra prøverne. Spørgsmålet er delt i to. For det første har vi spurgt til *fagets eller fagområdet's vidensgrundlag*. Her svarer censorerne således:

Svar	Antal	Procent
Ikke tilfredsstillende	3	0,9 %
Jævn	14	4,1 %
Middel	47	13,7 %
God	175	50,9 %
Fortrinlig	102	29,7 %
Intet svar	3	0,9 %
I alt	344	

Anden del af spørgsmålet vedrørende den faglige kvalitet adresserer *fagets eller fagområdet's faglige niveau og indhold*. Her svarer censorerne således:

Svar	Antal	Procent
Ikke tilfredsstillende	3	0,9 %
Jævn	10	2,9 %
Middel	55	16,0 %
God	170	49,4 %
Fortrinlig	103	29,9 %
Intet svar	3	0,9 %
I alt	344	

Kommentarerne fra censorerne peger på stor tilfredshed med vidensgrundlaget og det faglige niveau. De studerende bliver beskrevet som "dygtige" og "nuancerede", og der peges på, at de generelt er "virkelig gode" til at koble teori og praksis ved prøverne. Derudover fortæller flere censorer i år, at de studerende lykkes med at sammentænke de tre kompetenceområder, fremfor at forstå dem som tre adskilte elementer eller "siloe". Denne sidste udvikling er opsigtsvækkende, fordi censorer igennem de sidste 2-3 år har peget på det modsatte. Ydermere beskrives de studerendes praktikfaglige niveau generelt meget positivt. Der peges på, at de fleste studerende viser hvad en censor betegner som: *(...) et højt fagligt niveau til prøven*. Endelig fremhæves det, at trepartssamtaler gennemført i praktikperioden tydeligt understøtter de studerendes refleksion og faglighed.

Der er få kritiske kommentarer: Flere censorer oplever, at nogle studerende arbejder ud fra et meget snævert teoretisk grundlag baseret på læsning af en meget lille mængde litteratur, og at nogle studerende har svært ved at koble teori og praksis. Andre oplever, at studerende indimellem mangler didaktisk viden og didaktiske kompetencer.

En censor skriver: *De studerende har en manglende viden om didaktik. Dette kompetenceområde er sværest for de studerende at tale om. Da dette er en hjørnesteen i lærergerningen, bør den også være en naturlig del af studerendes evne til at tale om praksis. Hvorfor dette mangler, skal jeg ikke kunne sige. Men fokus på dette bør skærpes.*

Andre understreger, at niveauet i de studerendes skriftlige arbejde generelt er lavere end i det mundtlige. En censor skriver, at den akademiske skrivning som disciplin er et udviklingsområde for de studerende. Endnu en peger på, at de studerende har svært ved at udforme en god problemformulering. Endelig vurderer en censor, at der er tendens til, at de tre kompetenceområder skubber det mere fagfaglige perspektiv i baggrunden ved prøven.

Opmærksomhedspunkter

Efter denne gennemgang af, hvad censorerne har svaret på censorformandskabets spørgsmål om årets prøver, vil jeg her sammenfatte, hvad jeg som censorformand bider særligt mærke i.

Igen i år viser tallene og kommentarerne meget stor tilfredshed med prøven i praktik - faktisk på alle områder. Censorerne roser bl.a. treklangen mellem underviser, praktislærer og studerende og det fremhæves, at samspejlet understøtter læreruddannelsens vigtige og vanskelige opgave med at koble teori, praksis, uddannelse og profession. Dette viser, hvor vigtigt det er at fastholde og udvikle de rum, hvor uddannelse og profession mødes med de studerende om faglige drøftelser og feedback - både i gammel og ny uddannelse.

Praktislærerens deltagelse ved prøven er igen i år et berørt tema, og igen er der tale om en dobbelthed i tilbagemeldingerne fra censorerne. På den ene side beskrives praktislærerens deltagelse som en afgørende forudsætning for, at prøven bliver en praktikprøve, der reelt placerer sig i mødet mellem profession og uddannelse. På den anden side er nogle praktislærere angiveligt usikre, tilbageholdende og fraværende. Dette viser behovet for at prioritere praktislærerens deltagelse og på at fokusere på uddannelse af praktislærerne. Dette gælder både i den gamle såvel som den nye uddannelse, hvor *den integrerede praktik* stiller endnu større krav til den enkelte praktislærer – hvad den nye titel som *uddannelseslærer* vel også peger på.

Både de studerende og censorerne er usikre på, om det er obligatorisk, at de studerende skal medbringe *artefakter/indsamlet materiale* ved prøven eller ej. Dette skaber usikkerhed i prøvesituationen. Derfor anbefales det, at der tages stilling til dette spørgsmål, og at svaret præciseres i studieordninger og prøvebeskrivelser.

SAMFUNDSFAG

Rune Riberholt

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset består af 67 censorer, hvoraf de fire censorer kun er beskikket i Professionsbachelorprojektet. Det vil sige, at de nedenstående data relaterer sig til censorer i undervisningsfaget, hvor der er 63 beskikkede censorer.

Censorkorpset består af 73% mænd, og 73% af censorerne er mellem 40-59 år. Der er kun fire censorer, der er under 40 år.

I perioden fra d. 6-9. juni var der i alt 183 studerende til undervisningsfagseksamen med brug af 14 censorer. Det svarer til, at 48% af alle eksaminere ved sommereksamen 2023 var placeret på 4 dage ud af de 16 eksamensdage, som prøveforløbene i undervisningsfaget var spredt ud på. Denne koncentration af eksamener skabte udfordringer i at finde censorer til alle prøveforløb. Det lykkedes dog uden at skulle ad hoc allokere uden for censorkorpset.

Der har været 49 prøveforløb, og der er blevet indrapporteret 47 censorrapporter, som danner grundlag for beretningen. Der er i år ingen karakterstatistik.

Beskikkede censorer: 63

Allokeringer i prøveperioden:

Uden allokeringer	38 (60,3%)
Med mindst en allokering	25 (39,7%)

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	22 (34,9%)
Eksterne censorer	41 (65,1%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	17 (27,0%)
Mænd	46 (73,0%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	4	26	20	5	8	63
%	6,3%	41,3%	31,7%	7,9%	12,7%	100,0%

ÅRETS PRØVER

Datagrundlag:

Antal prøver: 49

Antal censorrapporter: 47

Besvarelsesprocent: 95,9

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	5 (20,0%)
Eksterne censorer	20 (80,0%)

I perioden fra d. 1. september 2022 til d. 31. august 2023 har der været 49 prøveforløb i undervisningsfaget samfundsfag, og 18 prøveforløb i professionsbachelor-eksamen tilknyttet samfundsfag. 25 af de 63 beskikkede censorer i undervisningsfaget samfundsfag er blevet anvendt. For professionsbacheloreksamen tilknyttet samfundsfag er der blevet anvendt 14 censorer. Heraf har seks censorer både haft undervisningsfagseksamen og professionsbacheloreksamen.

Tilsammen er 33 af de i alt 67 beskikkede censorer blevet anvendt, hvilket er en lavere andel end i 2022.

Forholdet mellem allokerede interne og eksterne censorer i undervisningsfaget samfundsfag svarer ikke til censorkorpsets sammensætning, da de eksterne censorer har stået for 80% af prøveforløbene, hvilket er en væsentlig overrepræsentation. Dette skal ses i forhold til 2022 og 2021, hvor de eksterne censorer kun stod for ca. 60% af prøveforløbene. Ved eksamenerne i 2023 er vi tilbage på niveauet for 2019-2020, hvor de eksterne censorer i 2020 varetog 74% af prøveforløbene, og i 2019 hele 86% af prøveforløbene.

I professionsbacheloreksamen tilknyttet samfundsfag er der også væsentlig overrepræsentation af eksterne censorer, der har varetaget 78% af prøveforløbene.

I sammenligning med 2022 er antallet af afholdte eksaminer i undervisningsfaget faldet med 5,1%. Det er et fald, der betyder, at der i sammenligning med 2020, nu er 24% færre studerende, der går til eksamen i samfundsfag. Der er til gengæld en mindre andel af syge-/reeksaminationer i år, sammenlignet med sidste år. 106 studerende har skrevet bacheloropgave i tilknytning til samfundsfag, hvilket er en lille stigning i forhold til i forhold til 2022.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer og prøveformen

Der er generel tilfredshed med prøveforløbet ved årets prøver, og censorerne mener, at prøveforløbet lever op til de formelle bestemmelser.

Prøveformen

Der er generel tilfredshed med prøveformen.

Enkelte censorer har oplevet en praksis, hvor de først ser de studerendes dispositioner på eksamensdagen. Denne praksis lever op til bekendtgørelsen, men censorerne vil gerne kunne orientere sig i dispositionerne inden eksamen, og har et ønske om, at dispositionerne bliver afleveret i WISEflow inden eksamen.

To censorer oplevede for stor variation i de afleverede dispositioners omfang.

En censor problematiserer, at den fagdidaktiske del af eksamen ikke var problemorienteret og teoretisk begrundet.

Ellers giver censorerne udtryk for, at der har været en passende vægning mellem det samfundsfaglige og det fagdidaktiske, og prøveformen er velegnet til at vurdere kompetencemålene.

Samarbejdet om prøven

Alle censorer på nær to har oplevet, at samarbejdet med studerende, eksaminator, administration, censorformand mv. har fungeret godt.

De to censorer oplevede, at informationen fra eksamensadministrationen var mangelfuld. Den ene censor oplevede usikkerhed om, hvilke dispositioner de studerende havde trukket, samt hvor eksamen skulle afholdes.

Andre censorer har også oplevet udfordringer med eksamensadministrationerne, men betragter den samlede vurdering som god. Udfordringer, der bliver nævnt er: manglende lokale til studerendes forberedelse, fejl i eksamenslisterne i WISEflow og gentagne udsættelser af eksamensdato.

Resten af censorerne har oplevet en velfungerende administration, men har flere ønsker til eksamensadministrationen:

- At eksaminator og ikke eksamensadministrationen udarbejder rækkefølgelister til eksamen.
- At man modtager direkte telefonnummer til eksaminator, så man kan afklare eventuelle praktiske udfordringer.

Faglig kvalitet

Det er meget varierende oplevelser, censorerne har haft i år. Ved en del prøveforløb var der meget spredning på de studerendes samfundsfaglige viden og refleksioner over faget og undervisning i faget. Enkelte censorer har oplevet et højt niveau i hele prøveforløb, mens nogle har oplevet et lavt niveau i hele prøveforløb.

En enkelt censor mener, at videngrundlaget er for højt.

Den gennemsnitlige vurdering af uddannelsens faglige kvalitet er god til fortrinlig. Der er en enkelt syge-/omprøve, hvor vurderingen er: ikke tilfredsstillende. Ellers er resten af vurderingerne mellem middel og fortrinlig. De fire censorer, som har vurderet uddannelsens faglige kvalitet til: middel, er ikke tilfredse med niveauet.

Opmærksomhedspunkter

Eksaminatorer bør sikre, at dispositionerne har samme form, længde, krav til litteraturliste mv.

Eksaminatorer bør sikre, at de studerendes fagdidaktiske vidensgrundlag styrkes.

Eksaminatorer og eksamensadministration bør sikre, at censor har adgang til dispositioner inden eksamen og har kontaktoplysninger på eksaminator.

BAUM

ALM

VOGEL

TYSK

Karen Wobeser

GENERELT OM FAGETS CENSORKORPS

Censorkorpset i tysk består af 33 censorer: 15 interne og 18 eksterne censorer.

Antal/andel af interne og eksterne censorer:

Interne censorer	15 (45,5%)
Eksterne censorer	18 (54,5%)

Antal/andel af kvinder og mænd:

Kvinder	24 (72,7%)
Mænd	9 (27,3%)

Aldersfordeling:

Aldersgruppe	30-39	40-49	50-59	60-69	70+	Total
Antal	2	9	15	4	3	33
%	6,1%	27,3%	45,5%	12,1%	9,1%	100,0%

Fra censorkorpset har i alt 10 censorer været allokeret i 2022-2023. Tre censorer har været interne, syv har været eksterne. To interne og tre eksterne censorer har hver især haft to allokeringer.

Antal/andel af interne og eksterne allokerede censorer:

Interne censorer	3 (30,0%)
Eksterne censorer	7 (70,0%)

ÅRETS PRØVER

Der har i perioden fra den 1. september 2022 til den 31. august 2023 været afholdt 15 prøveforløb. Der er afgivet ialt 14 censorrapporter, og disse danner grundlag for beretningen. Ét prøveforløb har været en syge-omprøve. Der er i år ingen karakterstatistik.

Prøveforløbet i forhold til de formelle rammer

I hovedparten af censorrapporterne lever prøveforløbet 'I meget høj grad' op til bekendtgørelse og studieordning. De resterende censorer noterer 'I høj grad'. Her er enkelte kommentarer:

Prøverne forløb ganske uproblematisk og levede helt op til bestemmelserne i studieordningen og bekendtgørelsen.

Alle formaliteter blev overholdt.

Prøveforløbet var helt efter bogen.

Prøveformen

Når det drejer sig om selve prøveformen og muligheden for udprøvning af kompetencemål, er der generel tilfredshed, men også en del kritiske kommentarer. Der er fortsat censorer, der oplever, at tidsrammen for den mundtlige prøve er for knap, og at den samlede vurdering af den skriftlige og mundtlige del giver udfordringer.

Censorerne skriver:

Det er i virkeligheden svært at tale om 'prøven', da den består af 4 delelementer, der i noget omfang peger på forskellige videnområder. (...) Der er mange delelementer på spil, og vurdering af vægtning af disse er meget overladt til lærer og censors fortolkning.

Der bør nok være lidt bedre tid til at diskutere det skriftlige produkt i forbindelse med prøven.

Der er fortsat problemer med en for kort eksamenstid til den mundtlige del. (...) Der er IKKE tid til at efterprøve de studerendes teoretiske viden.

En anden kritisk vinkel på udprøvning af kompetencemål handler om brug af hjælpemidler til den skriftlige prøve samt om forholdet mellem den skriftlige og den mundtlige prøve.

En censor skriver: *'Prøvens skriftlige del giver den studerende rig mulighed for at benytte en række "hjælpemidler", som fx oversættelsesværktøjer. Det er yderst be-*

grænset, hvor meget den skriftlige del fylder til selve eksaminationen, hvorfor den ret beset ikke giver mange fingerpeg om den studerendes kompetencer.'

En anden censor påpeger en lignende problemstilling og tilføjer: *'Vurderingen af deres sprogkompetencer på tysk var derfor mest baseret på den mundtlige del af prøven.'*

En censor oplever følgende kvalitet ved den mundtlige prøve: *'I sagens natur er den mundtlige del af prøven langt mere dynamisk, idet lærer og censor har mulighed for at stille uddybende spørgsmål.'*

Der er også kommentarer til udformningen af prøvematerialet. En censor mener, at litteraturangivelser bør være et krav i de studerendes diskussionsoplæg, der danner grundlag for den mundtlige prøve, og at disse angivelser skal inddrages til prøven. Desuden påpeger en censor, at den didaktiske tekst i den skriftlige del var "for svær."

Samarbejdet om prøverne

De fleste censorer vurderer samarbejdet om prøverne som "fortrinligt".

En censor skriver: *'Alt er forløbet gnidningsløst - både samarbejdet med uddannelsesadministrationen, eksaminatorerne og de studerende. Det har været en god oplevelse.'*

Samarbejdet beskrives af to andre censorer som henholdsvis "ualmindeligt konstruktivt" samt "forbilledligt".

Desuden har en censor denne kommentar: *'Virkeligt godt samarbejde med gode samtaler om præstationerne, hvilket var vigtigt for mig, da det var første gang med lige netop denne prøve.'*

Der er dog også kritiske kommentarer. En censor noterer "ikke tilfredsstillende" og uddyber: *'Administrationen frigav først den skriftlige opgave på Wiseflow 2 dage før selve eksamen.'*

En anden censor skriver i forbindelse med et tilfælde af snyd til den skriftlige prøve: *'Studieadministrationen var hurtigt ude og jeg blev informeret - men det havde været lettere, hvis jeg som censor også havde adgang til plagiatkontrollens resultater.'*

Faglig kvalitet

Her skal censorerne vurdere prøven ud fra to kategorier: a) fagets vidensgrundlag og b) fagets faglige niveau og indhold. I kategorien "fagets vidensgrundlag" noterer seks censorer: "god", fire "fortrinlig" og fire "middel". Her er eksempler på forskellige kommentarer:

Rigtig fin kvalitet i forhold til fagets vidensgrundlag.

Uddannelsens faglige kvalitet opfylder til en vis grad de faglige mål.

Den skriftlige del af prøven giver ikke nødvendigvis et retvisende billede af den studerendes reelle kompetencer inden for faget.

I kategorien "fagets faglige niveau og indhold" noterer syv censorer: "god", fire "fortrinlig" og tre "middel". Nogle censorer kommenterer på forskelle i de studerendes præstationer.

En censor noterer "middel" og skriver: *'Nogle studerende udviste høj faglighed, stort engagement og fordybelse, mens andre ikke levede op til kravene i forhold til uddannelsen.'*

Tre andre censorer har følgende kommentarer:

Det fagdidaktiske niveau er generelt højt. Enkelte studerende har dog et for lavt sprogfærdighedsniveau.

Nogle er udfordret rent sprogligt, men kommunikativt fungerer det for de fleste.

De studerende skal arbejde videre med deres egne tyskkundskaber for at blive en rollemodel for deres elever.

Der er samtidigt censorer, der understreger, at de oplever "et meget højt niveau - både fagligt og indholdsmæssigt" og "et godt niveau, både pædagogisk, didaktisk og sprogligt".

Opmærksomhedspunkter

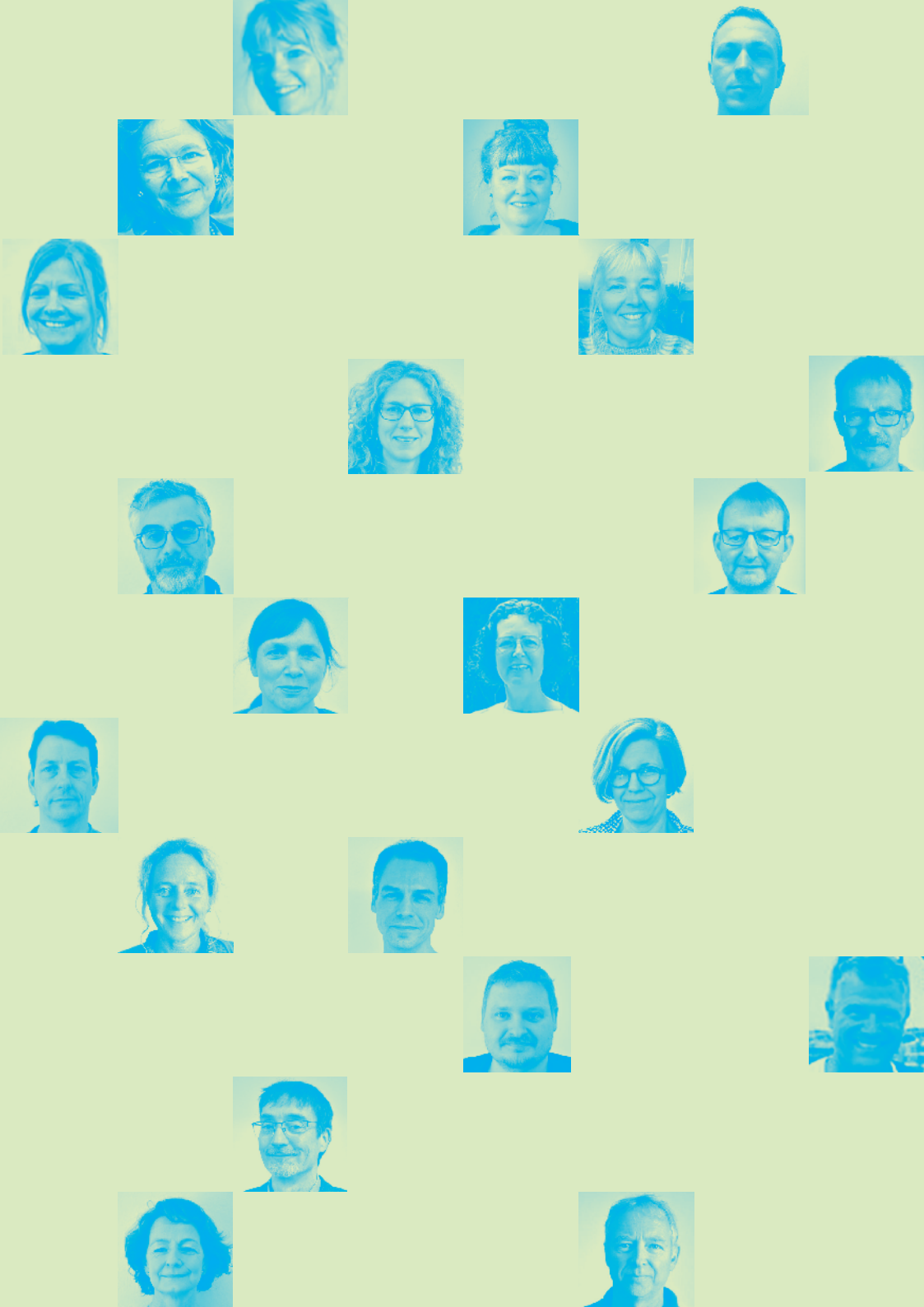
Et nyt opmærksomhedspunkt er brug af oversættelsesværktøjer og andre hjælpe-

midler i forbindelse med den skriftlige eksamen. Der har ikke tidligere være kommenteret på dette forhold i censorrapporterne i tysk. Der er derfor blandt undervisere og censorer på læreruddannelsen brug for en styrket opmærksomhed på, hvordan vi vurderer skriftlige eksamensopgavers udsigelseskraft. Det bør ligeledes være tydeligere, hvordan de skriftlige og mundtlige præstationer generelt vurderes, og hvordan enkelte delelementer vægtes.

Der er fortsat censorer, der peger på, at kompetencemålsprøven indeholder for mange delelementer, der på for kort tid skal vurderes samlet. Denne udfordring mindskes med den nye prøveform, hvor der gives to karakterer; én for den skriftlige del og én for den mundtlige del. Desuden bliver der i den nye prøveform afsat mere tid til både den skriftlige og den mundtlige del.

Der bør også fremadrettet være fokus på hvordan studiet indrettes, så det kan løfte og støtte de studerende, der har ekstra brug for at arbejde med deres sproglige kompetencer.

CENSORFORMÆND FOR FAGENE

Bachelorprojekt

Fie Høyrup
E: fiho@kp.dk
T: 4189 7644
Campus Carlsberg
Humletorvet 3
1799 København V

Billedkunst

Kirsten Bak Andersen
E: kba@via.dk
T: 3032 7213
Søbakken 4
7620 Lemvig

Biologi

Frank Jensen
E: frje@ucl.dk
T: 2618 4410
Toldbodvej 10, Snoghøj
7000 Fredericia

Dansk

Grete Dolmer
E: gedo@via.dk
T: 2818 0047
Hørretløkken 128
8320 Mårslet

Engelsk

Karen Lassen Bruntt
E: kib@via.dk
T: 6168 7931
Almuevej 30
8660 Skanderborg

Fransk

Steen Lembcke
E: stnlembcke@gmail.com
T: 2869 3856
Gammelgårdsvej 12
8230 Åbyhøj

Fysik/kemi

Lars Henrik Jørgensen
E: lhjo@ucsyd.dk
T: 7266 5047 / 2081 3048
Ægirsvej 20
6100 Haderslev

Geografi

Poul Kristensen
E: pokr@ucl.dk
T: 6534 2110 / 2044 5304
Stavrevej 23
5300 Kerteminde

Historie

Rune Christiansen
E: ruch@via.dk
T: 2690 0023
Birkehaven 10
8510 Lystrup

Håndværk og design

Merete Weimann
E: mwe@kp.dk
T: 4016 1605
Weysesgade 43
2100 København Ø

Idræt

Susanne Storm
E: su@via.dk
T: 8755 3097
Agernvej 57
8330 Beder

Kristendomskundskab/religion

Kirsten Margrethe Andersen
E: kman@ucsyd.dk
T: 7266 5039 / 2680 1650
Korsbrødregade 7
6760 Ribe

Lærerens grundfaglighed - Pædagogik og lærerfaglighed (PL)

Benedikte Vilslev Petersen
E: bp@via.dk
T: 2241 7761
Montanagade 10
8000 Århus C

Lærerens grundfaglighed - Kristendomskundskab, livsoplysning, medborgerskab (KLM)

Lakshmi Sigurdsson
E: las@kp.dk
T: 5092 2334
Gl. Kalkbrænderi Vej 41, 4 tv
2100 København Ø

Madkundskab

Merete Vial
E: meretebrask@gmail.com
T: 2684 0122
Stjerneparken 3
8660 Skanderborg

Matematik

Kaj Østergaard
E: kost@via.dk
T: 3062 2154
Ole Rømers Gade 15
8000 Århus C

Musik

Christian Vardinghus-Nielsen
E: chv@ucn.dk
T: 7269 0628
Kong Eriks Vej 7
9000 Aalborg

Natur/teknologi

Jens Jakob Ellebæk
E: jjel@ucsyd.dk
T: 7266 5041
Lyngbakken 10
7100 Vejle

Praktik

Niels Tange
E: nibt@via.dk
T: 2421 3809
Rugtorvet 17
8543 Hornslet

Samfundsfag

Rune Riberholt
E: ruri@kp.dk
T: 5163 2694
Stjernevænget 7
2680 Solrød Strand

Tysk

Karen Wobeser
E: kw@via.dk
T: 2892 4696
Ø. Grønningvej 16
7870 Roslev

© Censorformandskabet for Læreruddannelsen
Grafisk tilrettelægning: Hedda Bank
Foto: Side 35 Linus Mimietz, unsplash; øvrige privat
Udgivelse: Censorformandskabet for Læreruddannelsen 2023

Censorformandskabet for Læreruddannelsen

Lembckesvej 7, 6100 Haderslev
Telefon 7266 5160
Mail censor-it@ucsyd.dk
www.laerercensor.dk
Censorformand Benedikte Vilslev Petersen
Telefon 2241 7761
Mail bp@via.dk